

1-04-1976.

హనీత

ఏప్రిల్ ఒకటి: 1976

వెల: ఒక రూపాయి

Scan
B

01-04-1976.

మీరు మద్రాసు, తిరుబ్బి, వచ్చినప్పుడు అసలు స్థలం పట్టు చేరాలి
కానడానికి ప్రశస్తమైన శారదాస్ కు తప్పకుండా రండి!

ఇందులో ఆశ్చర్యమేమీ లేదు
కంటి సుర్దుకు రాగానే కామోక్షి
కాని సుర్దుకు రాగానే వినోలాక్షి
మధుర సుర్దుకు రాగానే మినోక్షి
సుర్దుకు వచ్చినట్లే వినోలాక్షి
అనసరమైన అసలు స్థలం పట్టు చేరాలి

శారదాస్

సుర్దుకు రావడంలో ఆశ్చర్యమేమీ లేదు!

శారదాస్

'శారదాస్' పట్టు చేరాలి ధరించి మహాళకరంగా విలసిల్లండి!

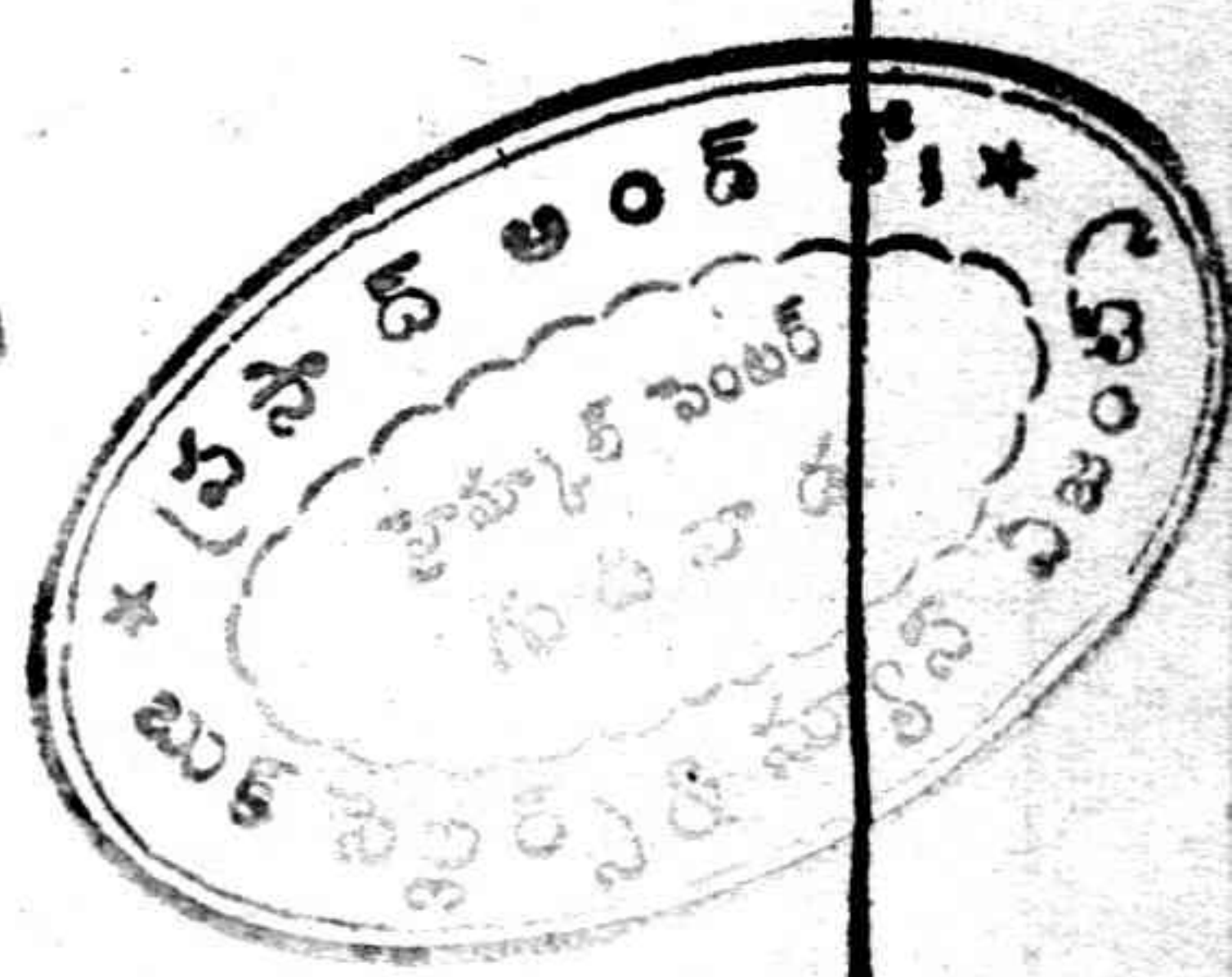
పట్టు చేరాలి కాత్తడిజైన్స్ రూపొందించడంలో మగ్గదర్శకులు

ధన్ బెల్లింస్
మ్యాంబరార్
మద్రాసు-600002.
ఫోన్: 87177

ఎస్.ఎస్.బి.రామ్
తిరుబ్బి-620002
ఫోన్: 7077.

1976

దాసరినారాయణరావు

రాజేంద్రకుమార్ సమర్పించు ఆదిత్యచిత్త

మమమమలంతా ఒక్కటే

శుభ్రమనకల

శ్రీ ఫిలిమ్స్

నిర్మాతలు: దుర్జయ వెంకటేశ్వరరావు, వి.మహేష్

సంగీతం: ఎల్.రాజేశ్వరరావు
సహకారం: కన్నప్ప

నిర్మాత: జయలక్ష్మి ఫిలిమ్స్ ప్రై. లిమిటెడ్, నాగార్జున సాగర్, తెలంగాణ ప్రభుత్వం, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం, ఆంధ్రప్రదేశ్ సాహిత్య అకాడమీ, ఆంధ్రప్రదేశ్ సాహిత్య అకాడమీ, ఆంధ్రప్రదేశ్ సాహిత్య అకాడమీ

వనిత

ప్రే జన పక్ష పత్రిక

సంపుటి: 1 సంచిక: 19

ఏప్రిల్ ఒకటి: 1976

విడి ప్రతి: ఒక రూపాయి

సం||ర చందా: ఇరవైనాలుగు రూపాయిలు

సింహళం: 0. 97 సెంట్స్

మలేసియా: 65 సెంట్స్

ఉగాది వ్యాస రచన పోటీలలో పాల్గొని, ప్రథమ స్థానం (రూ. 300 విలువైన చీర) పొందిన జమ్మలమడక సీతాశర్మ - గుంటూర్లో వుంటున్నారు. వయసు 22 సంవత్సరాలు; బి. కామ్ చదివారు. భర్తగారు శ్రీ భవభూతిశర్మ-ఆంధ్ర క్రిస్టియన్ కళాశాలలో అధ్యాపకులు. వీరికి ఒక అమ్మాయి సంతానం. మామగారైన మాధవ శర్మగారికి సంస్కృతంలో పాండిత్యం వున్నది. వారి ప్రోత్సాహంతోనే, సీతాశర్మ రచనలు చెయ్యడం ఆరంభించారు. ఇల్లాయిగా గృహ నిర్వహణ చేస్తూ-తీరిక చేసుకుని రచనలు చేస్తూ వుంటారు. ప్రథమ బహుమతి పొందిన వీరి వ్యాసం 6, 7 పేజీలలో వున్నది.

వచ్చే సంచికలో

ముఖచిత్రం :

ప్రఖ్యాత క్రికెట్ క్రీడాకారిణి
శాంతా రంగస్వామి

గోష్ఠి :

ప్రసిద్ధ గాయని

పి. సుశీలతో....

వర్ణచిత్రంతో వ్యాసం :

“మదర్” (ఆరవిందాశ్రమం)

ఒక కథ :

అనుమానాలకి హద్దులులేవా :

(యస్. ఆరవిందాదేవి)

వర్ణచిత్రంతో ప్రత్యేక వ్యాసం :

పళ్ళు-కూరగాయల పెంపకం

వీరు చీరల అందచందాలు, నగల అలంకారాలు అంటూ ‘వనిత’లో రెండు అమూల్యమైన కలర్ పేజీలను వృధా చేస్తున్నారనిపిస్తుంది.

ముఖచిత్రం :

ప్రపంచ ప్రసిద్ధి చెందిన

‘గానకోకిల’

లతా మంగేష్కర్

[వ్యాసం : 9 వ పేజీలో]

ఎందుకంటే మామూలుగా ఏ బజారులో నడిచినా రకరకాల చీరలు వేలాడదీసి ఉండడం. షోకేస్ బొమ్మలకు రోజుకో చీర చొప్పున అందంగా అలంకరించడం చూస్తూనే ఉంటాం. అదీగాక షాపుకెళ్ళి కంటికి ఏ చీర నచ్చితే అది కొనుక్కుంటాం కాని ఫలానా పత్రికలో ఓ యువతి కట్టిన చీర చూపించమని అడగం కదా! ఏది ఏమయినా అలా చీరల ప్రదర్శన అనవసరమని నేను భావిస్తున్నాను.

-యస్. వీణ బి. ఎ., తిరువతి

మార్చి ఒకటి ‘వనిత’లో గాదె లక్ష్మమ్మగారు వ్రాసిన “అలోచించండి (మధ్య, క్రింది తరగతి మహిళలకు మాత్రమే)” అన్న శీర్షికలో మొదటిది ‘పొరుగు ఇంట్లో మొగవారు, వారి స్నేహితులు ఏదో ఆఫీసు చర్చలో వున్నప్పుడు - వారందరి మధ్య చింకి చీరతో చింపిరి తలతో అట్టలు కట్టిన చంటి పిల్లను జారిపోతున్నట్టు యెత్తుకొని వెళ్ళడం ఏమంత బాగుంటుంది?’ అని వ్రాశారు. అది నాకు నచ్చలేదు. ఈ మారు తున్న సమాజంలో అలా అసభ్యంగా ఎవరూ ప్రవర్తించరు. పూర్వ కాలంలో అలా ఉండే వారేమో! నాకు తెలియదు. ఇప్పుడు పనివాళ్ళు కూడా ఎంతో ‘పాషన్’గా ఉంటారు. మొగవారు, వారి స్నేహితులు చర్చలో ఉన్నప్పుడు వాళ్ళ మధ్యకి త్రీలు వెళ్ళనే వెళ్ళరు. పొరపాటున వెళ్ళినా వారు చెప్పిన డ్రెస్సులో వెళ్ళరనే నా అభిప్రాయం.

-యస్. కామేశ్వరి, గిడిగెరి

ఉగాది

సంవత్సరం (తెలుగు లెక్కల ప్రకారం) ఆరంభం కాగానే తొలిసారిగా వచ్చే పండగ - 'ఉగాది పండగ'. అసలు 'ఉగాది' పండగతోనే కొత్త సంవత్సరం ఆరంభమవుతున్నది. అంటే — పాత సంవత్సరం పోయి కొత్త సంవత్సరం వచ్చే రోజును మనం పండుగ దినంగా భావిస్తున్నాము.

కాలంలోని కొంతభాగాన్ని 'యుగం' అంటారు. దాని ప్రారంభం 'యుగాది'; అదే 'ఉగాది'గా మారింది.

కాలాన్ని లెక్కించడం అనేది - చంద్రుడి వృద్ధి, క్షీణంతో ఆరంభమైంది. నిండుగా వుండే చంద్రుడు, క్రమంగా క్షీణిస్తూ, మళ్ళీ పెరుగుతూ నిండుగా మారే కాలదూరాన్ని - అంటే పౌర్ణమి నుంచి, పౌర్ణమివరకూ వుండే మధ్యకాలాన్ని 'మాసం' అని లెక్కవేశారు. అలాగే, ఎండలు ముదురుతూ రావడం, తగ్గడం, తిరిగి వానలు రావడం, తర్వాత చలి రావడం, అవిపోయి మళ్ళీ ఎండలు రావడం - వీటినిబట్టి ఋతువుల్ని ఏర్పరిచారు. ఋతువుకూ ఋతువుకూ గల మధ్య దూరాన్ని సంవత్సరంగా లెక్కవేశారు. ఈ లెక్కల ప్రకారం పాత కాలంపోయి, కొత్త కాలం ఆరంభం కావడాన్ని 'పండుగ' రోజుగా పరిగణించడం జరిగింది.

మనమూ, కర్ణాటకులూ, మహారాష్ట్రలూ కూడా ఈ రోజునే 'ఉగాది'గా భావించి, పండుగ చేసుకుంటాము. కొన్ని రాష్ట్రాలవారికి, లెక్కల్లోగల చిన్న తేడాలవల్ల సంవత్సరాది పండుగ - ఇంకో రోజు పడుతున్నది.

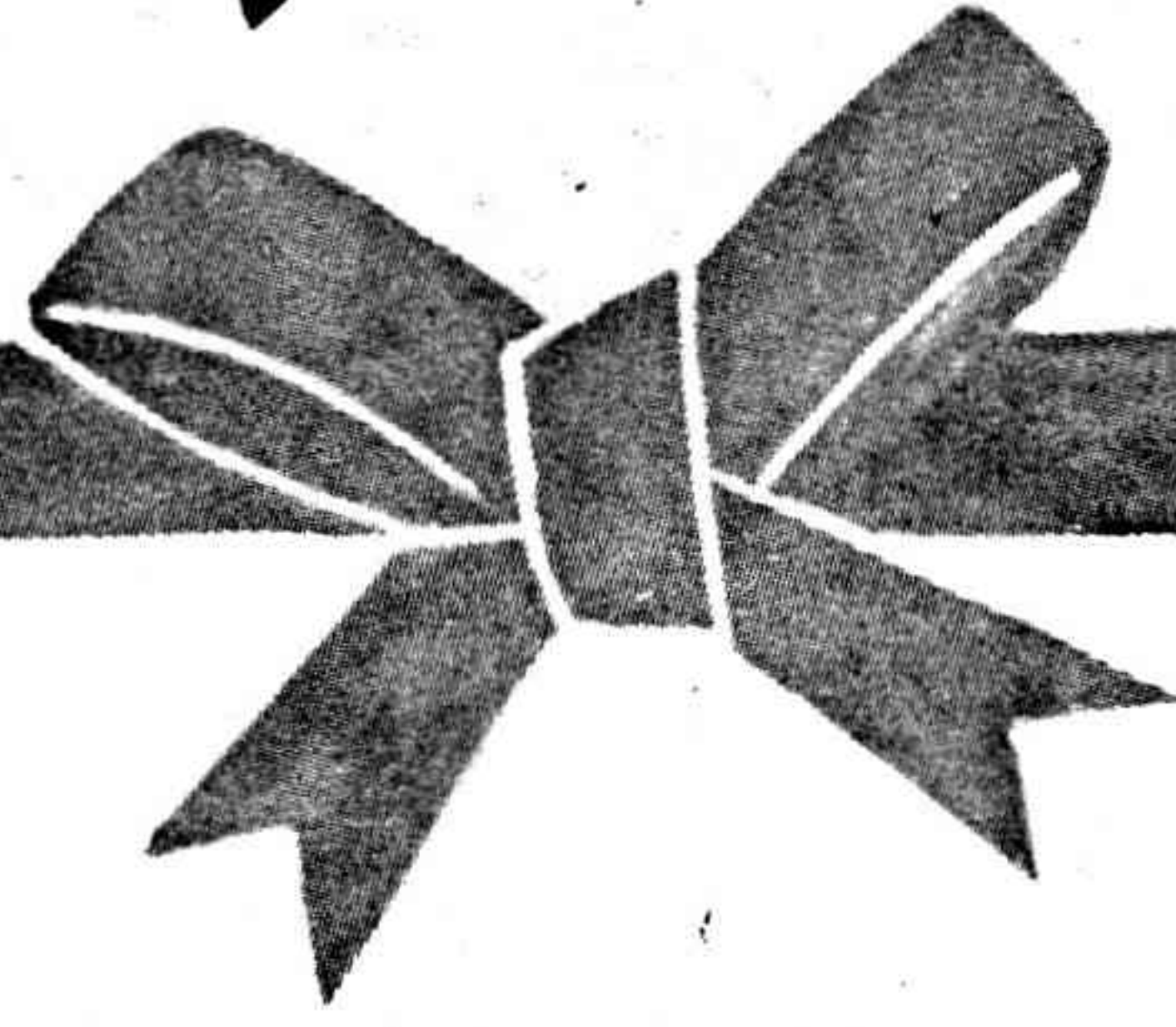
ఉగాది రోజున ఉదయమే లేవడం, ఉష: కాలంలోనే మంగళాభ్యంగస్నానాలు చెయ్యడం, కొత్త బట్టలు కట్టుకోవడం,

పిండి వంటలతో విందు భోజనాలు చెయ్యడం అనాదిగా వస్తున్న ఆచారం. ఇంటిని తోరణాలతో అలంకరించడం, గుమ్మాలకు పసుపు కుంకుమలు పెట్టడం కూడా అందులోని భాగమే. పూర్వపు రోజుల్లో - చిన్న మంటపం కూడా కట్టి అందులో 'సంవత్సరాది దేవత'ను ప్రతిష్ఠించి, ప్రత్యేకంగా పూజలు చేసేవారు. రాను రాను, ఈ ప్రత్యేక పూజలు తగ్గిపోయాయి. 'సంవత్సర దేవత'కు పూజానంతరం, ఆరు రసాలుగల పదార్థాన్ని నైవేద్యం పెట్టి - ఆ ప్రసాదాన్ని ఆ రోజు ముందుగా తినేవారు. ఈ ఆచారం మాత్రం నేటికీ వున్నది. దీన్నే 'ఉగాది పచ్చడి' అంటారు. ఇందులో కొత్త బెల్లం, పచ్చి మిరపకాయలు, చింతపండు, ఉప్పు, మామిడి పిందెలు, వేప పువ్వు వేస్తారు. ముఖ్యమైన ఆరు రసాలు గల ఈ పచ్చడిని తినడంలో కారణాలున్నాయి. వసంత కాలం ఆరంభంలో ప్రకృతి ఈ ఆరు కొత్త పదార్థాల్ని ప్రసాదిస్తుంది. అందుకని, కొత్తగా వాటిని తినడంలో కొత్త జీవితాన్ని ఆరంభిస్తున్నట్టు. జీవితంలో వచ్చే సుఖదుఃఖాలను - ఇది తెలియ జేస్తుంది. కొత్త సంవత్సర జీవితంలో ఈ లక్షణాలన్నీ మనిషికి అనుభవం కాబోతున్నాయనీ, అన్నింటినీ ఒక్కలాగే స్వీకరించాలనీ ముందే చెప్పడం అన్నమాట.

మధ్యాహ్నం వేళల్లో అందరూ కూచుని పంచాంగం వింటారు. రానున్న సంవత్సరం ఎలా వున్నదీ ఏమిటీ - తెలుసుకుంటారు. కొన్ని ప్రాంతాల్లో సాయంకాలం ఉత్సవాలు కూడా చేస్తారు. అందులో ఎద్దబళ్ళ పోటీలు వంటి వినోద క్రీడలు కూడా వుంటాయి. ఈ విధంగా ఉగాది పండగ - మనకి ప్రధానమైన పండగగా భావింపబడింది.

వనితలందరికీ 'వనిత' నూతన వత్సర శుభాకాంక్షలు

ఉగాది వ్యాసరచనల పాట్రో

ఫలిహాలు

ప్రధాని రూపొందించిన ఇరవై సూత్రాల పథకంలో ఏ రెండు మూడు సూత్రాలనైనా ఆధారం చేసుకుని - వ్యాస రూపంలో రచనలు పంపవలసిందిగా ఫిబ్రవరి ఒకటవ తేదీ 'వనిత' లో కోరగానే, అసంఖ్యాక పాఠకులు ఆమితోత్సాహంతో పాల్గొన్నందుకు, ఎంతో సంతోషిస్తున్నాము.

ఏటిలో ప్రథమ స్థానంలో ఉత్తమమైనదిగా నిర్ణయమైన వ్యాసాన్ని పంపినవారు :

జమ్మలమడక సీతా శర్మ

రూపాకులవారి ఇల్లు, రైలుపేట, గుంటూరు

వారికి రూ. 300 విలువగల చీరెను 'ఉగాది' కి ముందే

పోస్టలో పంపినాము.

ద్వితీయ స్థానంలో ఉత్తమమైన వ్యాసాన్ని పంపినవారు :

ఎ. రమాబాయి

శ్రీరామ్ శ్రీమతి బి. అప్పారావు, గుర్రంవారి వీధి, కావలి

వీరికి కూడా రూ. 200 విలువగల చీరెను

'ఉగాది' కి అందేలా పంపాము.

ప్రథమ స్థానంలో ఎన్నికైన వ్యాసాన్ని ఈ సంచికలో ప్రచురిస్తున్నాము. ద్వితీయ స్థానంలో వచ్చిన వ్యాసాన్ని తర్వాత సంచికలోనూ,

ప్రత్యేక బహుమతులు పొందిన తక్కిన ఐదు వ్యాసాలనూ తర్వాత - సంచికలోనూ ప్రచురిస్తాము.

రూ. 50 లు రొక్క రూపంలో బహుమతులు పొందిన ఐదు వ్యాసాలను పంపినవారు :

జయమ్మా పీటర్స్

శ్రీరామ్ కె. వివేకుమార్ పీటర్, గండిపాలెం నర్సివిజన్, ఉదయగిరి

ఏడిద సూర్యకుమారి

శ్రీరామ్ శ్రీ ఎ. రామచంద్రరావు, 27-17-73 పెద్ది బొట్లవారి వీధి, విజయవాడ-2

బి. అచ్చమాంబ ఎమ్. ఎ.

132, అనంతవీధి, తిరువతి

సి. వి. యస్. సత్యవతిమూర్తి

శ్రీరామ్ శ్రీ సి. వి. సూర్యవారాయణమూర్తి, వలందామ్మలు దగ్గర, వటమట, విజయవాడ-6

బి. ఇందుమతి బి. ఎ.

4-2-37 కొత్త ఆగ్రహారం మొదటివీధి, విజయనగరం

ఈ పాటిలో పాల్గొని, పాటిని జయప్రదం చేసిన పాఠకులందరికీ మా కృతజ్ఞతలు తెలియజేసుకుంటున్నాము.

“జాతీయ పురస్కారస్పర్ధిక ఫలితాలు నేడు చెయ్యవలసిన

కృషి ఎలాంటిది?”

జిమ్మలమడక ప్రజాశక్తి

జాతీయపురస్కార అంటే ప్రధానంగా ఆర్థిక, సాంఘిక అభివృద్ధి, ఆర్థికాభివృద్ధి - ఎక్కువ ఉత్పత్తివల్ల, సరి అయిన పంపిణీవల్ల, సాంఘిక అభివృద్ధి సర్వజనులకు సమాన అవకాశాలు ఏర్పడడంవల్ల జరుగుతాయి. అభివృద్ధి కార్యక్రమాల ఫలితాలను అందరూ పొందడానికి అవరోధంగా ఉన్న జనాభా సమస్యను అందరూ గుర్తించాలి. ఈ సమస్యకు ప్రధానకారణాలు సాంఘిక సంప్రదాయాలు. బాల్య వివాహం, చాలా కాలం సంతానాన్ని పొందడం, పుత్రులను చాలా మందిని పొందాలనుకోవడం మొదలయిన మానసిక సంప్రదాయ విబంధనలు చాలా కుటుంబాలలో ఉన్నాయి. ఈ సంప్రదాయ భోరణులను మార్చడంలో శ్రీలు ప్రధాన పాత్ర వహించగలరు. అలస్యంగా వివాహం చేసుకొనడం, సాధ్యమయినంత తక్కువ సంతానాన్ని కనడం యీ సమస్యను కొంతవరకు పరిష్కరిస్తాయి. పుత్రులు కలిగేంతవరకూ సంతానాన్ని పొందాలనే భావం తొలగి, కుటుంబ నియంత్రణ అమలు పరచడానికి శ్రీ తన భావాలను సర్దుకొన్నప్పుడు జాతీయపురస్కారంలో గుర్తింపదగిన ప్రభావం ఏర్పడుతుంది. భారతదేశ జనాభాలో 40 శాతం 15 ఏళ్ళ లోపు వయస్సుకలవారు. ఈ వయస్సు నిల్లలు జాతీయపురస్కారానికి ఉత్పత్తి విషయంలో తోడ్పడలేదు. అందువల్ల జాతీయపెట్టుబడి దెబ్బతింటుంది. అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు కుంటుపడతాయి. వీటికి మూలకారణమయిన జనాభా సమస్య, సంతానాన్ని పొందడంపై ఉన్న భోరణులు మారినప్పుడు పరిష్కరింపబడుతుంది. ఈ విషయంపై ఎక్కువగా ప్రభావాన్ని కలిగింపగలిగేది శ్రీ.

ప్రధాని రూపొందించిన పథకంలో ప్రధానమయిన మూత్రం—విశ్వావసర వస్తువుల ధరలు తగ్గేందుకు చర్యలు: ఉత్పత్తిని పెంచి, కట్టుదిట్టంగా పేకరణజరిపి, సవ్యంగా ఆ వస్తువులు పంపిణీ జరిగేట్లు తగిన చర్యలు తీసుకొనడం. ఈ అంశంలో వనితలు చేయదగినది చాలా ఉంది. మహిళలు కలిసి స్థాపించే స్వచ్ఛంద సంస్థలు విశ్వావసరవస్తువులను చవుక ధరలకు తయారుచేయవచ్చు. ప్రజలకు వస్తువులను పంపిణీ చేయడంలో మహిళా సంస్థలు ఉపయోగపడతాయి. విశ్వావసరవస్తువుల ఉత్పత్తి, పంపిణీ విషయంలో శ్రీలు పాల్గొన్నప్పుడు వినిమయదారుల ఉద్యమం త్వరగా రావడానికి అవకాశం ఏర్పడుతుంది. దీనివల్ల వస్తువుల కత్తి కూడా పెద్దయ్యాలింపబడుతుంది. కేంద్ర సాంఘిక సంక్షేమ సంస్థకు చెందిన కొన్ని రాష్ట్రకాఖలు యీ కార్యక్రమాన్ని ప్రారంభించాయి. బెంగాలులోని వనితలు ఏర్పాటుచేసిన వినియోగదారుల సంఘం చాలా మంచి కృషి చేసింది. మహారాష్ట్రలోని శ్రీ సేవా సహకార సంఘం ముడి వస్తువులను, అర్థస్థను

పొందడం, సమర్థమయిన నిర్వహణ, మార్కెటింగ్, కానుగోళ్ళను పెంచడం మొదలయిన సమస్యలను పరిష్కరించడానికి సభ్య సంస్థలకు తోడ్పడుతున్నది. ధరలను తగ్గించడానికి వనితలు చేయగలిగినవాటిలో ముఖ్యమయినవి—అవసరమయినవి మాత్రమే కొనడం; అవసరాలను తగ్గించుకొనడం. వీటివల్ల వస్తువులను దాచడం, దొంగ వ్యాపారం తగ్గుతాయి. ఖర్చును తగ్గించుకొని, దేశాభివృద్ధి కార్యక్రమాలలో పెట్టుబడి పెట్టడానికి వీలుగా శ్రీలు పొదుపుచేయాలి. మధ్యతరగతి మహిళల్లో ఆదంబర ద్రియత్వం ఉంది. ఈ ఆదంబరం అంటే ఖరీదయిన చీరలు, నగలు, పేరంటాల పేరుతో జరిగే వేడుకలు, పెండ్లికిచేసే వ్యయం మొదలయినవన్నీ అర్థికంగా వ్యర్థమనే గుర్తింపు వారిలో ఏర్పడాలి.

భారతదేశ ఆర్థికవిధానం అధికభాగం వ్యవసాయంపై ఆధారపడి ఉంది. సగం జనాభా గ్రామాలలో నివసిస్తున్నారు; వ్యవసాయంపై జీవిస్తున్నారు. ఈ వికార వ్యవసాయ రంగంలో శ్రీ సగం భారంవహిస్తున్నది. 1971 జనాభా లెక్కల ప్రకారం పనిచేస్తున్న శ్రీలో 74 శాతం వ్యవసాయ రంగంలో ఉన్నారు. ఒక గ్రామీణ మహిళ పొలాన్ని ఇంటిని అభివృద్ధిచేసే విషయంలో నిర్ణయాలను తీసుకొనడం, అమలు పరచడం చేస్తుంది. మణిపూర్, మేఘాలయ, నాగాలాండ్ లలో వ్యవసాయ ఉత్పత్తుల మార్కెటింగ్ కూడా శ్రీలే నిర్వహిస్తారు. గ్రామీణ మహిళలకి యీ విధంగా కుటుంబంలోనూ, ఆర్థిక విషయంలోనూ ప్రభావం ఉంది. వారి సామర్థ్యాన్ని ఉపయోగించుకొనడం యిన్నాళ్ళూ మన కార్యక్రమాలలో భాగంగా లేదు. అందువల్ల సహాయం అవసరమయిన వారు పొందలేక పోయారు. ఈ విషయాన్ని గుర్తించే ప్రధాని 20 సూత్రాల ఆర్థిక పథకంలో సహాయం అవసరమయిన వారికి సహాయం అందించే పథకాలు రూపొందించాలన్నారు. కేంద్ర సాంఘిక సంక్షేమసంస్థ, కమ్యూనిటీ డెవలప్ మెంట్ పథకం వనితా సంస్థల కార్యక్రమాలను ప్రోత్సహిస్తాయి. గ్రామసేవిక, ముఖ్యసేవికల కృషి ఫలితంగా 53000 మహిళామండలులు వెలసినవి, దాదాపు 14 లక్షల సభ్యురాండ్రు ఉన్నారు. ఈ మహిళామండలుల కార్యక్రమాలలో శ్రీలకు, నిల్లలకు, కుటుంబ సంక్షేమానికి చెందినవి ఉంటాయి. గ్రామీణాభివృద్ధిలో శ్రీలు ముఖ్యపాత్ర వహించారు. ఇంకా నిర్వహించవలసిన పాత్ర ఉంది; అవకాశాలూ ఉన్నాయి. గ్రామ పంచాయతులకు శ్రీలు ఎన్నిక కాని పక్షంలో, పంచాయతీ రాజ్ వ్యవస్థకు చెందిన విభాగాలలో ఇద్దరు శ్రీలను ‘కో ఆప్ట్’ చేసే అవకాశం ఉంది. ఇటువంటి చోట్ల మహిళలు ఉండడం చాలా ఉపయోగకరంగా ఉంటుంది. శ్రీలకు నిల్లలకు సంబంధించిన కార్యక్రమాలలో

వారి సూచన, పర్యవేక్షణలకు వీలుంటుంది. మహిళా మండలాల ఆధ్వర్యంలో పోషణ, శిశు సంక్షేమం, చిన్న మొత్తాల పొదుపు, విద్య, పరిశుభ్రత, పెరటి తోటల పెంపకం, కోళ్ళ పెంపకం, కుటుంబ నియంత్రణ మొదలయిన కార్యక్రమాలున్నాయి. ఈ మహిళా మండలాలను నిర్వహించడానికి ముందుకు వచ్చే వనితలకు కావలసిన శిక్షణ ఇవ్వడానికి ప్రభుత్వం నిర్దేశించింది. ఈ మండలాలను ప్రోత్సహించడానికి అనేక మార్గాలలో ప్రభుత్వం చేయూత నిస్తుంది. మహిళామండలి కార్యకర్తలకు శిక్షణ, ఇన్ సెంటివ్ అవార్డులు, రికరింగ్ మరియు నాన్-రికరింగ్ గ్రాంట్లు, బ్లాక్ స్థాయిలో, జిల్లాస్థాయిలో పెదరేషన్లను నిర్వహించడానికి ప్రీలకు ప్రోత్సాహం—మొదలయినవి వాటిలో కొన్ని. ఈ అవకాశాలను వనితలు సద్వినియోగం చేసుకోవాలి.

ఇరవై సూత్రాల పథకంలో మరొక సూత్రం—విద్యావంతులయిన యువజనులకు, ముఖ్యంగా బలహీన వర్గాలకు చెందినవారికి ఉపాధి అవకాశాలు ఎక్కువ చేయడం. గ్రామీణాభివృద్ధి కార్యక్రమాలలో ప్రీలు చేయగలిగిన కృషి బలహీన వర్గాలకు బాగా ఉపకరిస్తుంది. కేంద్ర సాంఘిక సంక్షేమ సంస్థ జాతీయం చేయబడిన బ్యాంకుల సహాయంతో స్వయం ఉపాధి పథకాలకు ఏర్పాట్లు చేస్తున్నది. అహమ్మదాబాదులోని నెల్స్ ఎంప్లాయిమెంట్ ఉమెన్స్ అసోసియేషన్ ప్రీల స్వయం ఉపాధికి ఆర్థిక సహాయం చేస్తోంది. కేంద్ర సాంఘిక సంక్షేమ సంస్థ—పాడికి సంబంధించిన కార్యక్రమాలకు, మసాలా తయారు చేయడంవంటి పథకాలకు సహాయాన్నిస్తున్నది. పంజాబ్, హర్యానా సాంఘిక సంక్షేమ సంస్థలు కూడా యీ కార్యక్రమాన్ని చేబట్టాయి. విద్యావంతులయిన ప్రీల తీరికసమయమూ, సామర్థ్యమూ నిరుపయోగం కాకుండా స్వయం ఉపాధి పథకాలు అనేక రంగాలలో ప్రారంభించబడాలి.

విద్యార్థులకు అవసరమయిన వస్తువులను కంట్రోలు ధరలకు సమ కూర్చే పథకంలో కేంద్ర సంక్షేమ సంస్థ వనితలచే నిర్వహింపబడే సహకార సంఘాల కార్యక్రమాలతో చేయకలిపింది. అవకాశం ఉన్నట్లయితే విద్యార్థుల హాస్టళ్ళలో స్టోర్లు ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రీల సంఘాలను ప్రోత్సహిస్తున్నది. నేలంలోని కారదా కారేజి, కేరళ, గోవా, ఢిల్లీలలోని ఆభరణ తయారీ ప్రీల సమాఖ్య మొదలయినవి ముద్రణాలయాన్ని, బైండింగ్ శాఖను ప్రారంభించాయి. స్కూళ్ళు, కారేజీల అవసరాలను తీర్చడమే కాక ప్రీలకు శిక్షణను, ఉద్యోగావకాశాలను యీ సంస్థలు కల్పిస్తున్నాయి. ఇటువంటి సహకారాలను కేంద్ర సాంఘిక సంక్షేమ సంస్థ యివ్వడానికి నిర్దేశించి ఉన్నది కాబట్టి వనితల సంస్థలు వీటిని ఉపయోగించుకోవాలి.

ఈ విధంగా ప్రీలు దేశాభ్యుదయ కార్యక్రమాలలో పాల్గొనే అవకాశాలు పలువిధాలుగా ఉన్నాయి. ముఖ్యంగా విద్యావంతులయిన ప్రీలు, పట్టణవాసులయిన ప్రీలు నిర్వహింపగల కార్యక్రమాలు ఇంకా ఎన్నో ఉన్నాయి. విద్యావతులు-నిరక్షరాస్యులయిన మహిళలకు యీ విషయాలను చెప్పి, వారు వారి బాధ్యతను గుర్తించేటట్లుగా చేయాలి. ఇది చాలా అవసరం.

దేశాభ్యుదయ కార్యక్రమాలలో గృహనిర్వహణకు గల పాత్రను చాలా మంది ఇంకా గుర్తించాల్సిన అవశ్యకత ఉంది. కుటుంబ జీవనస్థాయి, దేశ జీవనస్థాయిని ప్రతిబింబింప జేస్తుంది. కుటుంబంలోని వ్యక్తులందరి భౌతిక, మానసిక, సాంఘిక అభివృద్ధికి అవసరమయిన ఆదర్శ కుటుంబ వాతావరణాన్ని ప్రీ మాత్రమే ఏర్పరచగలదు. *

గానకారికల లలిత

బురుగులులో వసంతముతువు అందమైనది. వసంతం వచ్చి రావడంతోనే ప్రకృతి అంతా కొత్త అందాలు పొందుతుంది. వసంతం అనగానే కోయిల పాటలూ, చిగురుటాకులూ, రంగు రంగుల పువ్వులూ గుర్తుకు వస్తాయి. కోయిల అనగానే గుర్తుకు వచ్చేది కోయిలను మరపించే లతామంగేష్కర్ కంఠం. అయితే బురుగుల లెక్కలో ఏడాదికొక వసంతమే వస్తుంది. కాని లతామంగేష్కర్ పాడడంతో ఏడాదంతా వసంతం గానే కనిపిస్తుంది.

లతామంగేష్కర్ ను 'గానకోకిల' అంటూ ఉంటారు చాలామంది. ఆమె కోయిలలా పాడ గలదు. చల్లదనాన్ని, వెన్నెలనూ, కొత్త పూల పరిమళాన్నీ ఆమె గళం పలికించగలదు. ఆమె గాత్రం పలికించని రాగంగానీ, భావంగానీ, రసం గానీ లేనేలేవు అనవచ్చు. ఎప్పుడో ముప్పై సంవత్సరాలక్రితం నుంచీ పాడుతూనే ఉన్న లత - అప్పుడు ఎలా పాడేదో ఇప్పుడూ అలాగే పాడు తున్నది. అందుకే ఆమెను అమూల్యమైన ఆరుదైన గాయని అంటూ ఉంటారు.

భారతదేశంలోనే కాక ప్రపంచం మొత్తం మీదా లతతో పోల్చదగ్గ మరోగాయని కనిపించదు. చాలామంది ఇరవై ఛాప్లర్ ఇరవై ఛాప్లర్ పాటలు పాడి ప్రపంచం మొత్తంమీద రికార్డు సృష్టించిన ఘనత ఆమెకే దక్కింది. అలాంటి రికార్డుల గురించి తెలియజేసే 'గిన్నెస్ బుక్ ఆఫ్ వర్ల్డ్ రికార్డ్స్' లో ఆమె సాధన కూడా నమోదు కావడం భారతీయులు గర్వించదగ్గ విషయం.

జీవితంలో ఎన్నో కఠినమైన పరీక్షలనూ, కష్టాలనూ ఎదుర్కొని లత ముందంజ వేసింది. తండ్రి అకాలమరణం పాలుకాగా పసితనంలోనే కుటుంబ భారాన్ని మీదవేసుకున్నది ఆమె. ఆమె

తండ్రి దీనానాథ్ మంగేష్కర్ ఆమెకు - తల్లినీ, ముగ్గురు చెల్లెళ్ళనూ, తమ్ముణ్ణి పోషించడానికి తగ్గ ఆస్తిపాస్తులేవీ మిగిల్చిపోలేదు. అయితే ఎంత ఉప యోగించినా తరగని ఆస్తి ఒకదాన్ని మాత్రం ఆమెకు అందించి పోయారు ఆయన. ఆ ఆస్తి - ఆమె మధురమైన సంగీతం. అయితే మొదట్లో ఆమె గాత్రానికి అదరణ లభించలేదు. దాంతో ఆమె నటిగా మారి మరాఠీ, హిందీ చిత్రాలలో నటించింది. అయితే ఇక్కడికి అందక, అక్కడికి చాలక ఆమె పద్దపాట్లు అంతా ఇంతా కాదు. అందుకని ఆమె విధిని తిడుతూ కూచో లేదు. ఎప్పుడో ఒకప్పుడు తన పాటుకూ, తన పాటకూ తగ్గ ఫలితం లేకపోదు అనుకుంది ఆమె.

మొదటిసారిగా ఆమెకు ఒక మరాఠీ చిత్రంలో పాడే అవకాశం లభించింది. సంగీత దర్శకుడు సదాశివ్ నెవేకర్ దర్శకత్వంలో 'కితిహస్నర్' అన్న చిత్రం కోసం 'నాచూ యా గదే ఫేలూ' అన్న పాట పాడింది. చిత్రంలో ఆ పాటకు తగ్గ నటన కూడా ఆమె చెయ్యాలన్నారు. అయితే ఆ పాట తెరకెక్కినే లేదు.

1948 దాకా ఆమె చిన్న చిన్న వేషాలు వేస్తూ పాటలు పాడుతూ ఉంది. 'ఆప్ కి నేవామే' అన్న హిందీ చిత్రం ఆమెను నేపథ్యగాయనిగా చిత్రరంగానికి పరిచయం చేసింది. కానీ ఆమెకు ప్రసిద్ధితెచ్చిన చిత్రం 'మజ్ బూర్.' ఆ చిత్రంలో గులాం హైదర్ అధ్యర్యాన ఆమె పాడిన 'దిల్ మేరా' అన్న పాట ఆమెకు గాయనిగా గుర్తింపు తెచ్చింది. ఆ గుర్తింపు ఆమె స్థానాన్ని స్థిరం చేసింది. భారతీయ చలనచిత్రరంగంలో లతా మంగేష్కర్ శత్రు ప్రారంభమైంది.

'నిదురపోరా తమ్ముడా' అని తెలుగువారిని తన చల్లని గొంతుతో మైమరపించిన లత-హిందీ.

మరాఠీ, ఉర్దూ, గుజరాతీ, పంజాబీ, బెంగాలీ, తమిళం, కన్నడం, అస్సామీ, వ్రత్, అవధీ, బోజపురి, మైథిలీ, ఒరియా, నేపాలీ, సింహళ, మార్వారీ, కొంకిణి భాషలలో పాడి ఆయా భాషల వారిని కూడా మురిపించింది.

సినిమా పాటలంటే ఇష్టంలేనివారు కూడా లత పాట విని ఆనందిస్తూ ఉంటారు. ఆమె పాడిన మీరా భజన్ లూ, భగవద్గీత రికార్డులూ వింటూ గంటలకొద్దీ తన్మయులై ఉండిపోయే వారూ ఉన్నారు.

అన్ని వేల పాటలు పాడినా, 'పద్మభూషణ్' వంటి గౌరవాలు పొందినా ఆమె నిరాదంబరంగా, ఏమీ తెలియనిదానిలా ఉంటుంది. అందుచేత కొత్తగా ఆమెను చూస్తున్నవారు ఆమె లతా మంగేష్కర్ అని నమ్మడానికి నిరాకరిస్తూ ఉంటారు.

లత తాను పాటలుపాడడం మాత్రమేకాదు. చక్కగా సంగీతదర్శకత్వం కూడా చెయ్యగలనని నిరూపించింది. ఆనందఘన అన్న పేరుతో ఆమె కొన్ని మరాఠీ చిత్రాలకు సంగీత దర్శకత్వం వహించి ఘనమైన సంగీతం వినిపించింది.

సప్తస్వరాలనూ సుందరంగా పలికించడంలో లతకు 'జత' లేదని సంగీత రసీకులందరూ ఒప్పుకుంటారు. అలా ఆమెను పొగడితే 'నేనూ అందరిలాంటిదాన్నే! నన్ను అతిగా పొగడ కండి!' అంటుంది ఆమె.

అయినా కొందరుమాత్రం 'కోయిల మాట ఎత్తితే లత గుర్తుకువస్తుంది అనడాన్ని మేము కాదనము! లత కోయిలలా పాడగలదు. మరి కోయిలలు లతలా పాడగలవా?' అని ఆమె గొప్పతనాన్ని ప్రశంసిస్తూ ఉంటారు.

మనిషిల వినతి

జింక నగరాల్లో-గతంలో కనీ విసి ఎరుగని విధంగా మార్చి వెలలి వ తేదీన పనితలు పెద్ద ఊరేగింపు నిర్వహించి సులూను బజారు నుంచి గాననభ వరకు వెళ్ళి ముఖ్యమంత్రికి సుమారు 5 లక్షలమంది ప్రజల సంతకాలతో వివతి వక్రాన్ని అందజేశారు. ఈ ఊరేగింపు అంతర్జాతీయ మహిళా సంవత్సరం ముగింపు సందర్భంగాను, అంతర్జాతీయ మహిళా దశాబ్దం ఆరంభ సందర్భంగానూ జరిగింది. ఆంధ్రప్రదేశ్ మహిళా పెడరేషన్, హైదరాబాదు పెడరేషన్ల అధ్యక్షులలో నిర్వహించబడిన ఈ ఊరేగింపు-డాక్టర్ వద్దావతికాశ్రీ అధ్యక్షతన జరిగింది. ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని అన్ని ప్రాంతాలనుంచి అన్నితరగతుల స్త్రీలు పాల్గొన్నారు.

15 అంశాల వివతి వక్రంలో శ్రీ పద్మలకు నమావనేతనాలు, వరకట్నం తీసుకోవటం-ఇవ్వటం, క్షార్తం చేయటం, స్త్రీలకు ఉద్యోగాలు క్షేత్రంగా కేటాయించటం, ఆరోగ్య సదుపాయాలు చూడడం మొదలైనవి ఉన్నాయి.

సభను ఉద్దేశించి ఉపన్యసిస్తూ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ జలగం వెంగళరావు "స్త్రీలు ఇలా సమూహంగా ఏర్పడి కలసి రావటం, బాధ్యతలను గుర్తించి తమ హక్కులను తెలియజేయడం చాలా సమంజసంగా ఉంది. ఈ వివతి వక్రంలోని ప్రతి విషయాన్ని ప్రభుత్వం పరిశీలించి నిర్ణయాలు తీసుకుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

"ప్రతిస్త్రీ తన కుమారుడికి తాను కట్నం తీసు కోనని-తన కుమార్తెకు తాను కట్నం యివ్వనని నిర్ణయం తీసుకుని అలా ప్రవర్తించినప్పుడు వర కట్న పికాచం మన సమాజంలో నుంచి తనంత కానే నిర్మూలన అవుతుంది. అంతేకాదు-కుటుంబ నియంత్రణ పద్ధతులను పాటిస్తూ జనాభా పెరుగు దలను నిరోధించవలసిన అగత్యం గురించి స్త్రీలు హర్షిగా తెలుసుకుని తమ బాధ్యతను నిర్వర్తించాలి" అన్నారు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ పెడరేషన్ ఆఫ్ విమెన్ అధ్యక్షురాలు శ్రీమతి బ్రిజ్ రాణిగౌడ్, రాష్ట్ర శ్రీసంక్షేమ గణామంత్రి శ్రీమతి లక్ష్మిదేవి, నేషనల్ పెడరేషన్ ఆఫ్ ఇండియన్ విమెన్ కార్యదర్శి శ్రీమతి విమలా పరూకి ఉపన్యాసాలు చేశారు. స్త్రీల సమన్వయపై జి. సరళాదేవి-పి. రామారావు రాసిన పుస్తకాన్ని (ఆంధ్రప్రదేశ్ మహిళా పెడరేషన్ ప్రచురణ) శ్రీమతి విమల పరూకి విడుదల చేశారు.

సాంఘిక సంక్షేమ గణామాత్యులు శ్రీబాట్లం శ్రీరామమూర్తి, విమెన్స్ పెడరేషన్ అధ్యక్షులలో గల ఉత్తమ వ యోజన విద్యా కేంద్రాల వారికి బహుమతులు ప్రదానం చేశారు.

శ్రీమతి వద్దావతి కాశ్రీ వందన సమర్పణతో సభ ముగిసింది.

జి. కె. కుమార్.

జెప్రో అలీ యావర్ జంగ్

స్వతహాగా సాంఘిక సేవా కార్యక్రమాలలో ఆసక్తి వున్న పనితలు - తాము ఎక్కడ వున్నా, ఆ విషయంపట్లే శ్రద్ధ వహిస్తారు. ఒకవేళ ఉన్నత పదవిలో వున్న భర్త తమ జీవిత భాగస్వామి అయితే - తమ సాంఘిక సేవా కార్యక్రమాలను మరింత విస్తృతపరచి-ఆ రంగంలో ఇంకా బాగా కృషి చేయడానికి ప్రయత్నిస్తారు. అవిధంగా మహారాష్ట్ర గవర్నరు సతీమణి శ్రీమతి జెప్రో అలీ యావర్ జంగ్-సాంఘిక సంక్షేమ కార్యక్రమాలలో చేసిన కృషిని ప్రస్తుతిస్తూ కేంద్ర ప్రభుత్వం - ఈ ఏడాది ఆమెకు 'పద్మభూషణ్' ఇచ్చి గౌరవించింది.

శ్రీమతి జెప్రో హైదరాబాదులో పుట్టింది. సౌత్ లాండ్స్. హో (ఇంగ్లాండు)లో కొంత కాలం, హైదరాబాదులో 'మహబూబియా'లో మరి కొంతకాలం చదువుకుంది.

చిన్నప్పటి నుంచీ జెప్రో శ్రీ సంక్షేమ పథకాల పట్ల, సాంఘిక సేవపట్ల శ్రద్ధ చూపుతూ - తనకు ఏ మాత్రం అవకాశం వున్నా ఆ కార్యక్రమాలలో పాల్గొంటూ వుండేది. శ్రీ అలీ యావర్ జంగ్ తో వివాహసంతరం - ఆమె ఊహలు, ఆశయాలకు భర్త నుంచి చక్కని ప్రోత్సాహం, సహకారం లభించాయి. భర్త హోమ్ నెక్రెటరీగా పని చేస్తున్నప్పుడు - శ్రీమతి జెప్రో-జైల్లో శ్రీ బైదీల స్థితిగతులను మెరుగుపరచడానికి తీవ్రంగా కృషి చేశారు.

సికింద్రాబాదులోని 'విమెన్స్ వర్క్ షాప్'కు అధ్యక్షురాలిగా వున్నప్పుడు - స్త్రీలకు, పిల్లలకు సంగీతం, చిత్రలేఖనం మొదలైన వివిధ కళారంగాల్లోను, చేతి పనుల వ్యాపకాలలోను తర్ఫీదు నిచ్చే కార్యక్రమాలను చేపట్టారు. 'గరల్స్ గైడ్ మూవ్ మెంట్' కమిషనర్ గా - పాఠశాలలోను, కళాశాలలోనూ ఆ ఉద్యమాన్ని తీవ్రతరం చేశారు.

భర్త ఉద్యోగరీత్యా విదేశ పర్యటనలో వున్నప్పుడు - బ్యానోస్ ఎయిర్ లైన్ లో మొట్టమొదటి సారిగా భారతీయ కళల విశిష్టతను, హస్త కళానైపుణ్యాన్ని తెలిపే - 'ఎగ్జిబిషన్' ను ఏర్పాటు చేయడంలో ప్రధాన పాత్ర వహించారు. ఆ విధంగానే భారతీయ శిల్ప కళా సంపదను వికాసపరచే చాయాచిత్ర ప్రదర్శనను కూడా విజయవంతంగా నిర్వహించారు.

భిద్దరు విశిష్ట సంఘసేవికలు

లీలా మూల్గార్వకర్

భర్తతోపాటు శ్రీమతి జెహ్రూ-ఈజిప్టు, యుగోస్లోవియా, ఫ్రాన్సు, ఆమెరికా దేశాలను పర్యటించి, అక్కడ జరిగిన వివిధ సభలలో ప్రసంగించారు. స్వాతంత్ర్య పోరాటంలో భారతీయ వనితల ప్రముఖ పాత్రను అక్కడి ప్రజలకు విశదంగా తెలిపారు. శ్రీమతి జెహ్రూ సహకారంతో 'పారిస్' లోని మన రాయబారి కార్యాలయంలో నిర్వహింప బడిన భారతీయ ముడి సిల్కు 'ప్రదర్శన' ఆ నగరాలలో ప్రసిద్ధమైన 'ఫాషన్ డిజైన్'లో, అందరినీ విపరీతంగా ఆకర్షించింది. ఆ విధంగా ఆమెరికాలో కూడా వివిధ నగరాలలో ప్రదర్శనలు ఏర్పాటు చేయించారు.

శ్రీమతి జెహ్రూ నిర్వహిస్తున్న పదవులు, బాధ్యతలు అనేకం. సామాజిక శ్రేయస్సుకు దోహదం చేసే ఏ సాంఘిక కార్యక్రమంలోనైనా ఉత్సాహంగా పాల్గొనడం ఆమెకు సహజమైపోయింది.

మన దేశంలోని ప్రముఖ పట్టణాలలో పరిశుభ్రత లేమిని గర్హిస్తూ, ఇటీవల కొత్త కార్యక్రమాన్ని చేపట్టారు. 'సొనైటీ ఫర్ క్లీన్ సిటీస్' అన్న సంస్థను స్థాపించి-స్థాపక అధ్యక్షిరాలిగా-నగరాలలో పరిశుభ్రత ఆవశ్యకతను నిర్దేశిస్తూ కొన్ని అంశాలను రూపొందించారు. ప్రజలలో పరి శుభ్రత ముఖ్యత్వాన్ని బోధించేవిధంగా కొన్ని ప్రణాళికలను రూపొందించడం, ఆరోగ్యకరమైన సమాజానికి మార్గదర్శకంగా ఉండడం ఈసొనైటీ ఆశయాలు.

ఉన్నతస్థానంలో వున్న అందరూ సాంఘిక కార్యక్రమాలపట్ల శ్రద్ధ చూపడం తమ బాధ్యతగా భావిస్తే, చాలా సమస్యలు పరిష్కార మవుతాయనడంలో ఎంత మాత్రం సందేహంలేదు.

జెహ్రూ అలీయావర్జంగ్

పాఠకులకు కొత్త శీర్షిక:

“కుటుంబ నియంత్రణ సక్రమంగా అమలు జరగడం ఎలా?”

కుటుంబ నియంత్రణకు, దేశంలో ఎన్నాళ్ళుగానో ఎన్ని విధాలగానో కృషి జరుగుతూనే వున్నది. అయినా, జనాభా పెరుగుదలలో మార్పు రావడం లేదు. ఎందుకని కుటుంబ నియంత్రణ సక్రమంగా అమలు కావడం లేదు? సక్రమంగా అమలు కావాలంటే చెయ్యదగ్గ సూచనలు ఏమిటి? — అన్న విషయంపై పాఠకుల దగ్గర్నుంచి వ్యాసాలను ఆహ్వానిస్తున్నాము. కుటుంబ నియంత్రణ అవసరమా? కాదా? అన్న విషయంపై ఇది చర్చ కాదు. అది అవసరమే. నేటి కాలంలో మరి అవసరం. అయితే, ఈ విధానం ఎందుకని సక్రమంగా అమలు జరగడం లేదు? అమలు జరగడానికి ఏం చెయ్యాలి? ఎవరు శ్రద్ధ వహించాలి? ఎవరికి ఎలా చెప్పాలి? — మొదలైన విషయాలపై పాఠకులు సూచనలు చెయ్యాలన్నమాట.

- ☐ ఈ శీర్షికను మే నెల ఒకటవ తేదీ సంచిక నుంచి ప్రారంభించదలుచు కున్నాము కాబట్టి, ఉత్సాహం గల పాఠకులు తమ వ్యాసాలను వెంటనే పంపవచ్చును. ముగింపు తేదీ: ఏప్రిల్ 30. ఆ తర్వాత వచ్చే వ్యాసాలను పరిశీలనకు అంగీకరించలేము. వచ్చే వ్యాసాలలోని వైవిధ్యాన్నిబట్టి, ఈ శీర్షిక మూడు నాలుగు సంచికలవరకూ కొనసాగుతుంది.
- ☐ వ్యాసాలు రావు సైజులో రెండు పేజీలకు మించకుండా వుండాలి. పేజీకి ఒక వక్కనే రాయాలి.
- ☐ వ్యాసంపైన రాసిన వారిపేరు, చిరునామా వుండాలి. వనితలు మాత్రమే రాయాలి.
- ☐ ఎట్టి పరిస్థితులలోనూ వ్యాసాలు తిప్పి పంపబడవు కాబట్టి, కార్డులు, స్టాంపులు జత చెయ్యవలసిన అవసరం లేదు.
- ☐ వ్యాసాలు పంపే కవర్ల పైన “పాఠకుల శీర్షికకు” అని రాసి, ‘వనిత’ చందమామ బిల్డింగ్స్, మద్రాసు 600 026 చిరునామాకు పంపాలి.
- ☐ ప్రచురించబడే వ్యాసాలకు పారితోషికం పంపగలమని ప్రత్యేకించి రాయవక్కర్లేదను కుంటాము.

లీలా మూల్గావ్కర్

‘దానాలలో శ్రేష్ఠమైనది రక్తదానం’ అంటూ రక్తదానం చెయ్యడాన్నీ, అలా దానంగా వచ్చిన రక్తాన్ని సురక్షితంగా ఉంచడానికి తగిన బ్లడ్ బ్యాంకులను స్థాపించడాన్నీ ఒక ఉద్యమంగా జరుపుతున్న వనిత శ్రీమతి లీలా మూల్గావ్కర్. దాదాపు నలభై సంవత్సరాల నుంచి ఆమె నిర్విరామంగా సంఘ సేవ చేస్తున్నారు. ఇటీవలే మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆమెను బొంబాయి నగరానికి ‘షరీఫ్’గా నియమించింది. ఆ పదవి ద్వారా

“అతి వీధవారికి సేవ చెయ్యడం నా ఆశయం” అన్నారు శ్రీమతి లీల.

కష్టాల్లో ఉన్నవారికి తన చేతనైనంత సేవ చెయ్యాలి అని ఆమె తన చిన్నతనంలోనే నిర్ణయించుకున్నారు. ఆమె పెరిగి పెద్దయ్యాక ఆ నిర్ణయం అమలు జరపడానికి ఎంతో వీలు చిక్కింది. రెండవ ప్రపంచ యుద్ధం సాగుతున్న రోజుల్లో ఆమె అంబులెన్స్ డ్రైవరుగా పనిచేసి యుద్ధంలో దెబ్బలుతిన్న వైనికులను బొంబాయిలోని ప్రముఖమైన ఆసుపత్రులకు చేరవేస్తూ ఉండేవారు.

“ఇంత పెద్ద దేశంలో మన కృషివల్ల ఫలితం ఏముంటుంది అనుకుని చాలామంది ఏమీ చెయ్యక

డిరుకుంటారు. దేశం అభివృద్ధి చెందాలంటే ఘనకార్యాలే చెయ్యనక్కరలేదు. ఎవరికి వారు తమ చేతనైన కృషి చేస్తే దేశం తప్పకుండా అభివృద్ధి చెందుతుంది” అని లీలా మూల్గావ్కర్ విశ్వాసం. ఆ విశ్వాసమే ఆమెను చక్కని సంఘ సేవకురాలిగా తీర్చిదిద్దింది.

రకరకాల జబ్బులతో బాధపడుతున్నవారు, అనుకోని ప్రమాదాలకు గురి అయి ప్రాణపాయ స్థితిలో ఉన్నవారు - ఎంతో రక్తం కోల్పోయి చావుబతుకుల మధ్య సతమతమవుతూ ఉండడం ఆమెను ఎంతో బాధించింది. రక్తదానాన్ని ఒక ఉద్యమంగా ప్రచారం చేస్తే తప్ప అలాంటి వారి బాధకు నివారణ లేదని ఆమె అనుకున్నారు. అలా ఆమె రక్తదానాన్ని ప్రచారం చెయ్యడానికి పూనుకున్నారు. 1954 లో ఆమె బొంబాయిలోని స్ట్రోమ్ జార్జి హాస్పిటల్ లో ‘వాలంటరీ బ్లడ్ ట్రాన్స్ ఫ్యూషన్ సర్వీస్’ను ప్రారంభించారు. 1958 నుంచి ఆమె మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం వారి బ్లడ్ బ్యాంకు పథకానికి గౌరవ నిర్వాహకురాలుగా పనిచేస్తున్నారు.

ఆమె కృషి ఫలితంగా దేశం నలుమూలలా రక్తసేకరణ కేంద్రాలు రూపొందాయి. ఇవాళ దేశంలో ఏ మారుమూల ఉన్న వ్యక్తికైనా రక్తం అవసరమైనప్పుడు అతిత్వరగా రక్తం ఆ వ్యక్తికి అందించే వీలు ఏర్పడింది. ఈ వీలు కలగడానికి లీలా మూల్గావ్కర్ నిస్వార్థ సేవే కారణం.

ఆమె కృషి రక్తసేకరణకే పరిమితం కాలేదు. భారతదేశంలోని ఏ ప్రాంతంలోని ప్రజలైనా ఎటువంటి ఒడిదుడుకులకు గురి అయినా ఆమె వారి బాధ తొలగించడానికి అవసరమైన కృషి చేశారు; చేస్తారు. 1981 నుంచి ‘టాటా నివారణ సంఘం’ అధ్యక్షురాలిగా ఆమె చేసిన సంఘ సేవ - ఎంతో గొప్పది. వరదలు, కరువులు, భూకంపాలు వంటి ప్రకృతిసిద్ధమైన కష్టాలకు గురయిన వారికి ఆమె ద్వారా ఎంతో సహాయం అందింది.

సంఘ సేవ ద్వారా దేశసేవ చేస్తున్న లీలా మూల్గావ్కర్ కృషిని గుర్తించి భారత ప్రభుత్వం 1983 లో ఆమెను ‘పద్మశ్రీ’తో గౌరవించింది.

శ్రీమతి లీలా మూల్గావ్కర్ ఖర్ర శ్రీ మూల్గావ్కర్ బెల్కో సంస్థకు ఛేర్మన్; ముగ్గురు కుమారులూ, ఒక కుమార్తె వారి సంతానం.

“నాకు ఏ మాత్రం తీరిక అంటూ దొరికినా తోటపని చెయ్యడానికి, నా మనవలకూ మనవ రాళ్ళకూ అవసరమైన బట్టలేవో అల్లడానికి వినియోగిస్తుంటాను” అంటారు శ్రీమతి లీలా మూల్గావ్కర్. □

ప్రపంచం మొత్తం మీద
ఒక దేశానికి అధ్యక్షురాలిగా పదవిలో
ఉన్న ఏకైక వనిత పదవిభ్రష్టత పొందినట్లు
మార్చి 25 న దిన పత్రికలూ,
రేడియో ప్రకటించాయి.
ఇంతకూ ఆమె ఎవరు?
ఆమె జీవితం ఎలాంటిది?

వార్తల్లో వనిత: ఇసాబెల్ బిర్రా

సామాన్య పరిస్థితులలో పుట్టి పెరిగిన ఒక స్త్రీ
ఒక దేశానికి అధ్యక్షురాలు కావడం అన్నది
ఎంతో విశేష విషయం. ఆ ఘనత పొందిన
వనిత-అర్జెంటీనా అధ్యక్షురాలు ఇసాబెల్ బిర్రా.

ఆమె 1931 లో—అర్జెంటీనాలో వెనుకబడిన
ప్రాంతమైన లారియోజాకు చెందిన ఒక మధ్య
తరగతి కుటుంబంలో ఆరవ పాపాయిగా పుట్టింది.
తల్లిదండ్రులు ఆమెకు మేరియా ఎస్టెలా మార్టిన్‌జ్
అని నామకరణం చేశారు. తండ్రి ఆదాయం
తక్కువ కావడంతో ఇసాబెల్ బాల్యం సుఖంగా
సాగలేదు. ఆమె ఎదిగే కొద్దీ నాట్యంపట్ల అభిరుచి
పెంచుకుని అలా నాట్యంపై అయింది. 1956 లో
ఆమె జో అనే అతని బృందంతో బాటు మధ్య
అమెరికా ప్రాంతాలలో నాట్య ప్రదర్శనలు ఇస్తూ
పర్యటించింది. ఆ పర్యటన ఆమె జీవితాన్ని
మార్చేసింది.

అప్పుడే—కొమ్మిదేళ్ళ బాటు అర్జెంటీనా
అధ్యక్షుడుగా పదవి నిర్వహించిన జువాన్
పీరాన్‌ను మిలటరీ వారు పదవినుంచి తొలగించారు.
పదవిభ్రష్టుడైన పీరాన్ పనామాసిటీలో
కాబరే నాట్యం చేస్తున్న ఇసాబెల్‌ను చూశాడు.
ఇసాబెల్ — జువాన్ పీరాన్‌ను ఆకర్షించింది.
కాబరే నాట్యంపైగానే తాను కాలం వెళ్ళబుచ్చాలా
వద్దా అని సంశయిస్తున్న ఇసాబెల్ సమస్య
తీరిపోయింది. జువాన్ పీరాన్ ఆమెను తన
నెక్రటరీగా నియమించుకున్నాడు. అప్పటికి
ఆయన వయసు 60 సంవత్సరాలు.

అయితే తమ వయసులో తేడా ఇసాబెల్‌నూ,
జువాన్‌నూ అంతగా బాధించలేదు. అప్పటికే
ఇద్దరిని పెళ్ళాడిన జువాన్‌కు ఇసాబెల్ మూడవ
భార్య అయింది.

తన భర్తగురించి చెబుతూ తాను ఆయనకు
భార్యగానే కాక స్నేహితురాలుగాను, సహోద్యోగి
గాను, సలహాదారుగాను కూడా మెరిగానని

ఆమె చెప్పింది: 'కొన్ని సందర్భాల్లో నేను
ఆయనకు తల్లిలా, సోదరిలా నేవలు చేశాను'
అంటుంది ఇసాబెల్. పీరాన్‌కు కొడుకులు రేడు.
జువాన్ చివరి రోజుల్లో ఇసాబెల్ ఆయన
'కొడుకు'లా ప్రవర్తించి, ఆయన రాజకీయ
భారాన్ని తన మీద వేసుకుందని రాజకీయ
విమర్శకులు వ్యాఖ్యానించారు.

1973 లో జువాన్ పీరాన్ మళ్ళీ అధికారం
లోకి వచ్చాడు. అప్పటికే ఇసాబెల్ జువాన్
సాహచర్యంలో ఆరితేరిన రాజకీయ వేత్తగా
రూపొందింది. భర్తకు రాజకీయ విషయాల్లో
ఆమె ఎంతో సాయపడింది.

అయితే ఆమెను ఒక సమస్య వీడించ
సాగింది. జువాన్ పీరాన్ రెండవ భార్య ఎవితా
అంటే అర్జెంటీనా ప్రజలకు ఎంతో అభిమానం.
ఎవితా 1952 లోనే మరణించినా, ఆమెపట్ల
అభిమానం మాత్రం తరిగిపోలేదు. ఆ అభిమానం
తన మీద కూడా కలగాలనే ఉద్దేశంతో ఇసాబెల్
ఎవితాలా కనిపించడానికి తన కాయకత్తులా
ప్రయత్నించింది. ఆ ప్రయత్నంలో ఆమె ఎవితా
స్థానాన్ని ఆక్రమించడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్న
దన్న అపఖ్యాతికి గురయింది.

దాదాపు ఒకటిన్నర సంవత్సరాల ముందు—
జువాన్ పీరాన్ మరణించిన తర్వాత—ఇసాబెల్
తన భర్త నిర్వహించిన అధ్యక్ష పదవిని
స్వీకరించింది. మొదట కొన్నాళ్ళు ఆమెకు
ఎలాంటి శ్రమా కలగలేదు. ఆ తర్వాత మాత్రం
ఆమె రకరకాల ఒడిదుడుకులకూ, ఇబ్బందులకూ
గురికావలసి వచ్చింది.

ఆమె ప్రభుత్వం — లంచగొండితనం, అస
మర్శత వంటి వాటితో నిండి ఉందని రాజకీయ
పక్షాలవారు అభిప్రాయ పడసాగారు. అర్జెంటీనా
ద్రవ్యోల్పాదానికి గురి అయింది. దేశమంతటా
ప్రజలను ఎత్తుకుపోవడాలు, హత్యలు ఎక్కు

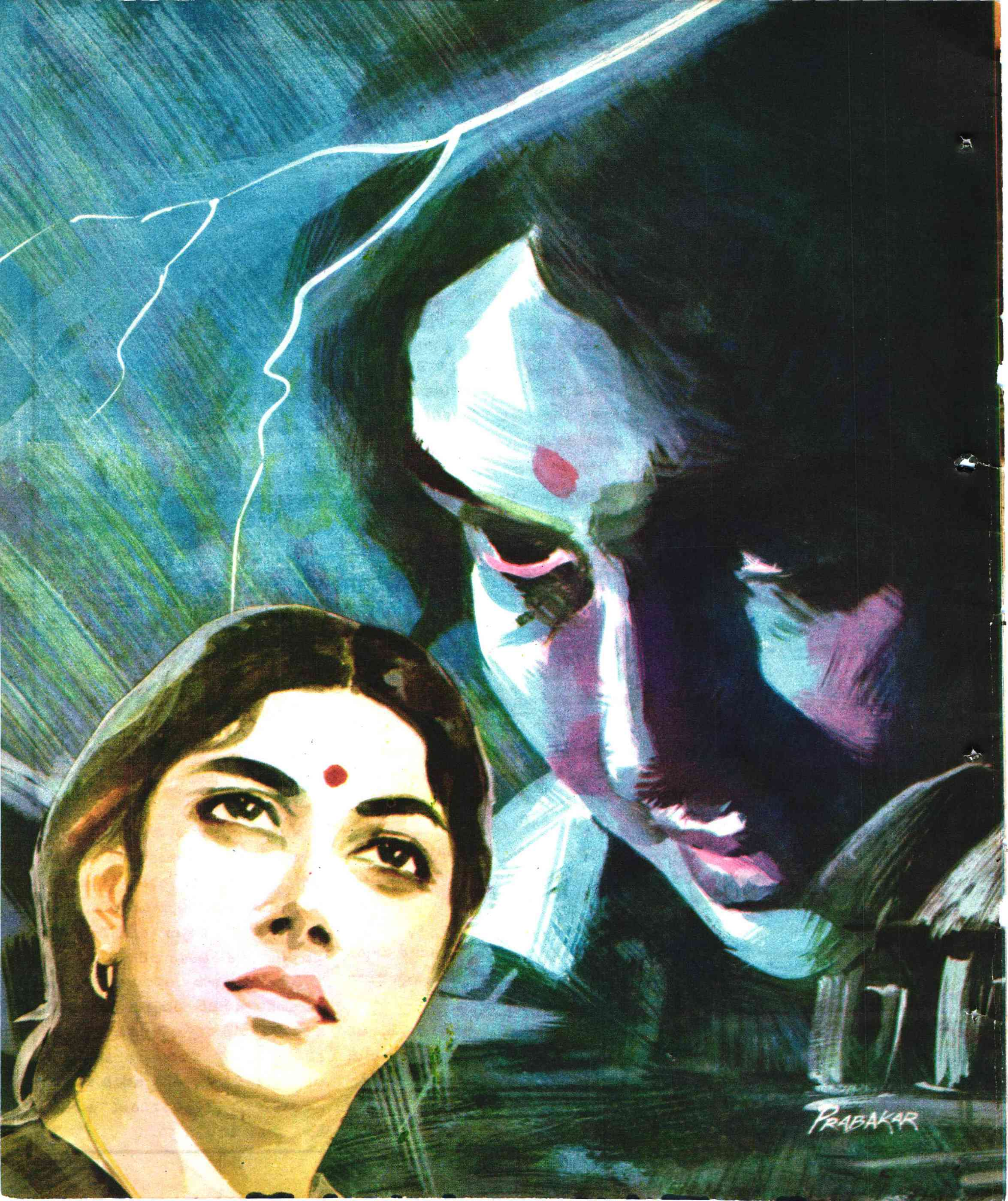
వయ్యాయి. అన్ని చోట్లా ఆరాజకం ఎక్కు
వయిందని పత్రికలలో వార్తలు వెలువడసాగాయి.

ఇవన్నీ ఇలా ఉండగా 1975 డిసెంబర్‌లో
అర్జెంటీనా విమానదళానికి చెందిన అధికారులు
జెట్‌యూద్ధ విమానాలతో ఇసాబెల్ పీరాన్ అధి
కార గృహంమీద బాంబులు వెయ్యడానికి ప్రయ
త్నించారు. నాలుగురోజులబాటు సాగిన ఈ విప్ల
వంతో శ్రీమతి పీరాన్‌పట్లగల ద్వేషభావం
వ్యక్తమయింది. సాయుధ దళాల అధిపతులు
ఇసాబెల్ పీరాన్ త్వరలోనే పదవినుంచి తొలగి
పోతుందన్న హామీ ఇచ్చాకే ఆ విప్లవం ఆగింది.

అయితే శ్రీమతి పీరాన్ బాధలు అక్కడితో
ఆగిపోలేదు. విమానదళం వారి విప్లవం ముగిసిన
రెండు రోజులలోనే దాదాపు 500 మంది విప్లవ
కారులు అర్జెంటీనా రాజధాని నగరంలోని
ఆయుధాలశాలను లోబరచుకోవడానికి ప్రయ
త్నించారు. ఆ ప్రయత్నం కూడా విఫలమే
అయింది.

ఇలాంటి సంఘటనలు మరింతగా కొనసాగ
సాగాయి. ఆసలే బలహీనంగా ఉండే ఇసాబెల్
ఆరోగ్యం ఊణించింది. రకరకాల సమస్యలు
కలిసి ఆమెను అనారోగ్యంపాలు చేశాయి. ఆమె
ఆ తర్వాత కోలుకున్నట్టు కనిపించినా ఆమె
సమస్యలు మాత్రం అంతం కాలేదు.

అర్జెంటీనాను తాను అపదపాలు కాకుండా
రక్షించిందని ఇసాబెల్ నమ్మకం. ఆమె పదవి
నుంచి తొలగిపోతే తప్ప అర్జెంటీనాకు సుస్థిరమైన
భవిష్యత్తు ఉండదని కొందరు రాజకీయ వేత్తల
అభిప్రాయం. ఏది ఎలా ఉన్నా ఇటీవలి కాలంలో
ప్రపంచం దృష్టిని ఆకర్షించిన వనితలలో ఇసాబెల్
పీరాన్ స్థానం పేర్కొనదగ్గది.

PRABAKAR

“అబ్బ....రాత్రంతా కురిసి పొద్దున్నకి వెలిసి పోవాలి. అప్పుడే హాయిగా ఉంటుంది వాన వచ్చినా” అనుకున్నాను.

వాన కుండపోతగా కురుస్తోంది. ఈ కోస్తా జిల్లాలో ఇంతే. శ్రావణమాసం ప్రారంభమయితే చాలు — మబ్బులుపట్టి చినుకులు ప్రారంభమయి పోతాయి. గాలులు విసురు గా వీస్తున్నాయి. చిరాగ్గావుంది. పొద్దున్నేవచ్చిన వాన, పొద్దున్నే దిగబడిన చుట్టం ఓ పట్టాన కదలరట! ఈ వాన తగ్గదుకాదోలు! ఆఫీసుకి టయిమయిపోతుంది.

“ఏమిటి అలాకూర్చున్నారు? వంటయింది, రండి, భోంచేద్దాం. ఆఫీసుకి వెళ్ళొద్దా మీరు!” అంది సుశీల.

దూరంగా వున్న చెట్టు మీద పక్షులు కిలకిలలాడుతున్నాయి. వాటికి వెచ్చగా వుండేమో కువకువ లాడుతున్నాయి.

వర్షం మూలంగా మార్కెట్ కి వెళ్ళలేదు నేను. కాబట్టి కూరల్లేవు. మూడు రోజులనాడు కొన్న బంగాళా దుంపలున్నాయి కాబోలు. వేయించింది సుశీల. కందిపప్పు పచ్చడిచేసింది. ఉల్లిపాయ వులుసు. ఓహ్! వర్షం నాడెంత మంచి భోజనం! వేడివేడి అన్నం తింటుంటే ఎంత హాయిగా ఉంది! కానీ మళ్ళీ ఆఫీసుకి వెళ్ళాలని గుర్తొచ్చి కొండంత బాధ కలిగింది.

“ఏమిటా తిండి, కొంచెం కందిపచ్చడి వేస్తున్నాను. కలుపుకోండి” అని మరికొంచెం వేసి నెయ్యి వంచింది గిన్నెలోంచి.

కిటికీలోంచి వాన జల్లు.

“కిటికీ మూసెయ్యనా?”

“ఒద్దొద్దు. అలావుండనీ....బావుంది”

“అయినా పాడువాన. రాత్రంతా కురిసి పగలు మానెయ్యకూడదూ” అంది మెరుస్తున్న కళ్ళతో.

“నిజమే. రాత్రయితే చక్కగా, వెచ్చగా పడుకోవచ్చు కప్పుకుని. ఏం?” అన్నాను

చిలిపిగా ఆ కళ్ళల్లోకి చూస్తూ.

“మరే” అంది సిగ్గుపడి సుశీల.

హుషారుగా లేచాను భోజనం ముగించి.

“పగలు వానొస్తే ఇంతే....పని చేటు రంగమ్మ రాలేదు. ఇంక పాత్రలన్నీ తోము కోవాలి” వక్కపలుకు అందిస్తూ అంది సుశీల

వక్కపలుకు అందుకుని వానలోకి నడిచాను.

దారంతా బురద. చితచిత లాడుతోంది. కాలు తీసి కాలెయ్యడం కష్టంగా వుంది. గతుకు రోడ్లవటం మూలాన - అక్కడక్కడ గోతుల్లో నిలిచిన నీళ్ళు. కాలు పడితే చీదరగా వుంది. ఎదురుగాలి అవడం మూలాన గొడుగు చేత్తో పట్టు కోవడం అవస్థగా వుంది. రిజైలను, కార్లను, బస్లను, తప్పించుకోవడం మరింత యాతనగా ఉంది. ఒక్కొక్క శకటం నీళ్ళు చిందించుకుంటూ వెడుతుంది. అది, ఆ షవర్ తప్పించుకోవడం బరే ఇబ్బంది. ఎంత ఒదిగి నిలబడ్డా అంతే - నీళ్ళు చిమ్మే వెడతాయి ఈ బళ్ళు.

ఆఫీసు చేరేసరికి సరిగ్గా గడియారం పది కొట్టింది. అప్పుడే మెల్లమెల్లగా ఒక రొకరే చేరుకుంటున్నారు. రెయిన్ కోట్ల వాళ్ళు, గొడుగులవాళ్ళు, తడిసి వచ్చిన వాళ్ళు.... ఇలా రకరకాలుగా వచ్చేస్తున్నారు. ‘పాడువాన’ అని కొందరు తిట్టుకుంటే మరికొందరు మెచ్చుకుంటున్నారు.

“వాన లేకపోతే ఎలాగ?” అంటూ వర్షాల మీద, వాటిమీద ఆధారపడే ప్రజలమీద, పంటల మీద ఉపన్యాసాలు దంచేస్తున్నారు కొందరు.

నేను వీటికేమీ ప్రాధాన్యత ఇవ్వకుండా నా నీటులోకి వెళ్ళి కూర్చున్నాను. వాన వచ్చిన రోజు నాకు మాట్లాడ బుద్ధికాదు. ఏవో పనులు, ఉంటే చేసుకోదం, లేకపోతే కిటికీ లోంచి వాన చినుకులు చూడడం సరదా నాకు. ఆఫీసుకొచ్చాం కాబట్టి పని చెయ్యాలి. కబుర్లతో కాలక్షేపం చెయ్యడం నా మతానికి విరుద్ధం. మేనేజరుగారు

ఉమానాథి

వీడిత జనావళి సేవచేయడమే పరమావధిగా భావించి, తన ఆశయసిద్ధికి అహర్నిశలా పాటు వడుతున్న మదర్ థెరెసాకు ఇటీవల ప్రసిద్ధ విద్యా సంస్థ విశ్వభారతి (ఐంటివికేతన్) అత్యున్నతమైన 'డేజ్ కోత్తమ' గౌరవాన్ని అందజేసింది. ఐంటివికే తన్ లో జరిగిన 'విశ్వభారతి' వార్షిక స్నాతకోత్సవంలో - ఛాన్సలర్ (అచార్య) శ్రీమతి ఇందిరా గాంధీ - 'డేజ్ కోత్తమ' అవార్డును మదర్ థెరెసాకు అందజేస్తూ - ఆమె కార్యదీక్షను పలు విధాలుగా ప్రశంసించారు.

వచ్చేసరికి అందరూ నీట్లలో సర్దుకున్నారు.

ఒక్కొక్క గంట ఒక్కొక్క యుగంలా గడిచినట్లు విపిందించి నాకు. ఎంతకీ కాలం గడవడం లేదు. గజగజ మేనేజరుగారు చెప్పిన పనులు చేసేశాను. చైపు చెయ్యమన్నవి చైప్ చేసేశాను. అతి భారంగా అయిదు గంటలు కొట్టింది గడియారం.

వాన ఆగకుండా కురిసినందువల్ల మధ్యాహ్నం కేంటీన్ కు వెళ్ళలేకపోయాను. అందుకే కడుపులో ఎలుకలు వరుగుతున్నాయి.

మళ్ళా పొద్దున్నలాగే సర్క్స్ చేసుకుంటూ ఇల్లు చేరుకున్నాను. గొడుగు మడవకుండా అల్లాగే వరండాలో నేలకానించి పెట్టాను. అక్కడంతా నీళ్ళు కారుతున్నాయి. గొడుగు కమ్మిలలోంచి వచ్చిన నీరు చిన్న-పిల్ల కాలువలా తయారయింది.

అలాగే కాసేపు చూచి ఏం చెయ్యలేక రోసలికి వచ్చాను. సుశీల ఎదురొచ్చింది కానీ కప్పతో. పట్టి కానీ చూసేసరికి నాకు కోపం వచ్చింది. అయినా అణచి వేసుకున్నాను. పొద్దున్న పని మనిషి కూడా రాలేదు. పాత్రలన్నీ తోముకోడం, గట్రాతో సతమతమయి ఉంటుందనుకుని మాట్లాడ లేదు. అయినా ప్రశ్న నా నోట్లోంచి వచ్చింది.

“పనిమనిషి రాలేదా?”

“ఇప్పుడే వచ్చింది”

“మరి, టిఫెనేం చెయ్యలేదా?”

విసుగుని దాచుకుంటూ అడిగాను. సుశీల కళకళలాడే మొహం చూస్తుంటే ఎందుకో గట్టిగా ఆడగ బుద్ధికాలేదు.

“మీరు కానీ తాగి మొహం కడుక్కోండి. ఒక్క మూడు నిమిషాల్లో ఉప్పా అయిపోతుంది”

అంది సుశీల వంటింట్లోకి వెళ్ళిపోతూ.

అందుకే సుశీలంటే నాకు ముచ్చట. ఎల్లాగో నచ్చ చెప్తుంది.

ఓ ఆరగంట తర్వాత అంతా సర్దుకుంది. బహుళ వానకి అలవాటు పడ్డాననుకుంటాను.

అలా వీధివరండాలోకి వెళ్ళినుంచున్నాను. వాన చినుకులు పెద్ద పెద్దవి భారగా పడుతున్నాయి. ఆకాశం ఇంకా మబ్బుగానే వుంది.

పొద్దున్న చూడలేదుకానీ, మా వీధికి ఎదురుగా కుడివైపు పది గజాల దూరంలో పూరి పాకలు న్నాయి. అవన్నీ చాలావరకు కూలిపోయినట్లు న్నాయి....పాపం!

ఆ జనం ఎలా? ఏం చేస్తున్నారు? మా పని మనిషి రంగమ్మ ఇల్లు కూడా అక్కడే. కూలి పోయిన ఆ గుడిసెల దగ్గర ఎవరూ జనం లేరు. అంతా ఎక్కడెక్కడో సర్దుకునేవారుగావును.

“ఇప్పుడే వచ్చింది రంగమ్మ. పాపం వాళ్ళ పూరిళ్ళన్నీ కూలిపోయాయిట” అంది సుశీల నా వెనకనుంచి.

“ఏం చేశారు మరి వాళ్ళు?”

“అదే, దేవాలయం దగ్గర కొందరు; సత్రపు అరుగు మీద కొందరు సర్దుకున్నారుట.”

అసలే పూరి కొంపలు, జీర్ణావస్థలో వున్నాయి. పైన వర్షం కుండపోతగా, ఆ పైన ఈదురుగాలి. పూరిళ్ళేం నిలుస్తాయి? మరేంచేస్తారు పేదజనం? పాపం అనుకున్నాను.

అనుకుని ఏం చెయ్యను? ఏం చెయ్యాలి? ఉద్రేకం పొంగుకొస్తోంది. ఊరికే కోపం తెచ్చు కోడం ఎందుకు? ఎవరిమీద?

పేద జనానికి తిండి వుండదు. కట్టుకోడానికి చాలినన్ని దుస్తులుండవు. సరే....కనీసం తల దాచుకోడానికి సరైన పంచ కూడా లేకపోతే ఎలాగ? లక్షలాదిజనం మహా నగరాల్లో పేవ్ మెంట్లమీదే బ్రతుకుతారు. అక్కడే పుట్టి అక్కడే కన్ను మూసిన వాళ్ళని నేనెరుగుదునంటూ నా స్నేహితుడు ఒకసారి ఉత్తరం కూడా రాశాడు. పాపం! ఏం బ్రతుకులు? వీళ్ళందరికీ అన్నీ సమకూడే రోజెప్పుడో! ఆ రోజు. అలాంటి రోజంటూ వస్తే నేను చూస్తానా?

“రండి, ఉప్పా తయారయింది” అంది సుశీల. రోసలికి వెళ్ళి ఉప్పా పళ్ళెం చేతుల్లోకి తీసుకున్నాను.

“నువ్వు తినవూ?”

“ఇలా మబ్బుగా వుంటే ఆకలెయ్యదు నాకు. మీరు కానివ్వండి” అంది.

“రంగమ్మ, పిల్లలు ఎలా వున్నారుట?”

“రాత్రి అవస్థపడ్డారట. ఏం చేస్తాం. అన్నం వుంటే కాస్త పెట్టాను. అది తినే పనిలోకి దిగింది. పిల్లలేం తిన్నారో యేమో! అడిగితే ఏదో గొణిగింది”

నోట్లో ఉప్పా మెల్లగా నానుతూంది. ఆ వాడ రోని పిల్లలు నా కళ్ళల్లో మెదిలారు. ఉప్పా మరి నోటికి ఎక్కలేదు. ఆకలనేది అందరికీ ఒకటే కదా!

“అదేం? బాగోలేదా ఉప్పా? హడావుడిగా చేశాను. ఒదిలేశారేం? సరిగ్గా కుదరలేదా?” అంది సుశీల గాభరాగా.

“అహహ....బాగుంది. కానీ ఏమిటో ఆకలి వచ్చిపోయింది. ఈ మబ్బు మూలంగానేమో” అన్నాను.

ఒక్కక్షణం నన్ను చూసింది సుశీల.

“నిజమే. రంగమ్మ పిల్లల్ని, ఆ సంసారాన్ని తల్చుకుంటే నోటికేదీ ఎక్కదు. అలాంటి సంసారాలు బోలెడున్నాయి. అయినా మనం చెయ్య గలిగిందేమిటి? ఉన్న దాంట్లో వాళ్ళక్కాస్త పెడతాం. అంతేగా” అంటూ ఆగి మళ్ళీ—

“ఈ కాస్తా తినెయ్యండి. వంటవడానికి కొంచెం అలస్యం అవుతుంది. రంగమ్మకి వండుకోడానికి బియ్యం, అవీ నేను ఇస్తాను. ఏదో ఇంత ఉడకేసి పిల్లలకి పెడుతుంది. మధ్య తరగతి వాళ్ళం. ఈ ఉడత సహాయం తప్ప

ఏంచెయ్యగలం చెప్పండి ” అంది సుశీల లోపలికి వెళుతూ.

నన్ను తక్కువ ఆర్థం చేసుకుంటుంది సుశీల. రంగమ్మ సంసారం లాంటి బ్రతుకుల గురించి నేనాలోచిస్తున్నానని, అందుకే ఆకలిగా ఉన్నా నేను ఉపా తినరేక పోయేంత సున్నితత్వం నాలో వుందని గ్రహించి, ఆ మాట అంది.

కిటికీ దగ్గర నుంచుని వాన చూస్తూ ఉపా తింటున్నాను. ఈ వాన....రాత్రంతా కురిసి పగలు వెలవ కూడదూ ! మళ్ళా....మళ్ళా అనుకున్నాను. అయినా వాన ఒకరి ఇష్టం గ్రహించి వస్తుందా ? ఒకరి కష్టం గ్రహించే స్థితిలో వున్న మనుషులే గ్రహించడానికి ఇష్టపడటం లేదే ! ఇంక ప్రకృతి నెవరు శాసించగలదు ?

రంగమ్మ పని ముగించుకుని సుశీల ఇచ్చిన వన్నీ మూట కట్టుకుని వెళుతుంది. గుమ్మం దగ్గర కొచ్చాక సుశీల అంది: “ రేపు పనిలోకి రావడం మానకు ”

“ అలాగేనమ్మా, వస్తాను ”

“ రాత్రి మా వరండాలోకొచ్చి పడుకోండి. ఆ సత్రం దగ్గర చోటులేకపోతే. మీ ఇల్లునేను కోడం ఇప్పుడప్పుడే కుదరదు కదా ! ”

“ అలాగే తల్లీ ”

“ అయినా, పాడువాన, పనిచేటు. రాత్రొస్తే ఏ పనికి ఇబ్బంది వుండదు. హాయిగా వుంటుంది. రాత్రొచ్చి పగలు రాకుండా వుండకూడదూ ఈ వాన ? ” అంది సుశీల.

వెళుతున్నదల్లా ఆగి టక్కున చేతిలో మూట కింద పడేసి చేతులు జోడించి అంది రంగమ్మ:

“ అమ్మ, అమ్మ, అంత మాట అనబోకండి. రాత్రేల వాన కురిస్తే బీదోల్లం, ఏడ తొంగుటాం. రాత్రేల వానోస్తే మాచెడ్డ ఇబ్బంది తల్లీ మాకు. యాడకెల్లానికుండదు. చల్లని తల్లీ. రాత్రేల ఓన రాకుండా పగలంతా కురియాల. పగలయితే మీ లాంటి మారాజుల ఇళ్ళకాడ పనుల్లో ఉండి పోతాం. పిల్లలూ అంతా ఆల్ల ఆల్ల ఇల్లకాడ సద్దు కుంటారు. పగలే ఓన కురియాల తల్లీ, పగలే. రాత్రేల ఒడ్డనే ఒడ్డు ” అంటున్న రంగమ్మ కేసి తెల్లబోయి చూశాను.

కళ్ళ ముందొక మెరుపు. అప్పటిదాకా ఆర్థం కాని నిజం. అయినా వాన నెవరు శాసిస్తారు? పగలై నా, రాత్రయినా అంతా మనిష్టమేనా?....□

కుమారి యమ్. సావిత్రి

శ్రీరామ్ శ్రీ యమ్. ఎ. మల్లారావు, శిఖర్ నగర్, ఏలూరు-534002

వయసు 17 సం. య. బి. యన్ సి. చదువుతూ ఆపేసి, మెడిసిన్ లో జేరబోతున్నారు. చిత్రలేఖనం చాలా యిష్టం. వైస్సు విద్యార్థినులతోనూ, కళా కారిణులతోనూ స్నేహాన్ని కోరుతున్నారు. తోట పని చెయ్యడం, వివిధ పుస్తకాల చదువు-హాబీలు.

శ్రీమతి పి. నిర్మలా రవికుమార్

4-16-86 భారత్ పేట, గుంటూరు-2

25 సం.య. వయసు. బి. ఏ. బి. ఇడి చదివారు. విదేశీయ పనితలతో స్నేహాన్ని కాంక్షిస్తున్నారు. కళల మీదా, కళాకారుల మీదా ఎనలేని అభి మానం. మంచి పుస్తకాలు చదవడంలో ఉత్సాహం చూపుతారు.

కుమారి కె. యన్. సుబ్బలక్ష్మి

డాటర్ ఆఫ్ శ్రీ కె. యన్. యస్. మూర్తి, 4/13 బ్రాడీపేట, గుంటూరు - 2

బాలానందం కేంద్రంలో ఉపాధ్యాయునిగా ఒక పూట పనిచేస్తూ సాయంకాలం కళాకాలంలో బి. ఎ. చదువు కుంటున్నారు. రేడియో నాటకాల్లో పాల్గొంటూ వుంటారు. నాట్యం, సంగీతంలో ఉత్సాహం వున్నది.

కుమారి యమ్. ఇ. లీలాసాగర్

శ్రీరామ్ శ్రీ బి. ఆర్. శర్మ (లిప్టన్స్) సోమేశ్వర టాకీస్ దగ్గర, యమ్మిగూడు, (కర్నూలు జిల్లా) పదవ తరగతి వరకూ చదివారు; వయసు 16 సం. య. క్రిడారంగంలో ఎక్కువ ఆసక్తి. చాలా ఆటల్లో ప్రవేశం గలవారు. వాటిల్లో బహు

మతులు కూడా పొందారు. విదేశీయ స్థాంపులు నేకరించడం చాలా ఉత్సాహం. ఆ ఉత్సాహంతో ‘ఆల్బమ్స్’ కూడా తయారుచేశారు.

శ్రీమతి బి. అరుణాదేవి

డాటర్ ఆఫ్ శ్రీ ఎ. యర్. గార్, ఎమ్. ఎల్. ఎ. నాగర్ కర్నూల్ పోస్ట్ (మహబూబ్ నగర్ జిల్లా)

వయసు 28 సం. య. గృహిణి. మంచి స్నేహాన్ని కాంక్షిస్తున్నారు. పుస్తకాలు ఎక్కువగా చదివినా వాస్తవికతకు దగ్గరగావుండే రచనలంటే చాలా ఇష్టపడతారు.

కుమారి ప్రేమ

శ్రీరామ్ శ్రీ బి. హెచ్. మధీంద్రరావు, ‘పుష్ప వివాహం’ 3వ క్రాస్, గాంధీనగర్, మంధ్య (కర్ణాటక)

వయసు 18 సం. య. బి. కామ్. చదువు కుంటున్నారు. పురుషులవలె ప్రీలకూ స్వేచ్ఛా స్వాతంత్ర్యాలు ఉండాలన్న వారిని గౌరవిస్తారు; వారితో స్నేహం కాంక్షిస్తారు. “మంచి స్నేహమే ముఖ్యంగాని, అందులో ఆడ, మగ తారతమ్యాలు చూడను ” అంటారు.

శ్రీమతి ఎ. కృష్ణకుమారి

శ్రీరామ్ శ్రీ ఎ. కోటేశ్వరరావు, బలుమమూడి, భీమవరం-2 (వ. గో. జిల్లా)

20 సం. య. వయసు. గృహిణి. ఎక్కువగా సత్రికలు చదువుతారు. కళాకారులంటే అమిత మైన అభిమానం. ఉత్తరాలు రాయడంలో చాలా శ్రద్ధ చూపుతారు.

[వనిత ‘స్నేహ పీఠం’ ద్వారా స్నేహితులై - వారి వారి అభిరుచుల మీద, వివిధ విషయాల మీద లేఖలు రాసుకుంటున్న మిత్రులు - వారి లేఖలు పాఠకులకు ఉత్సాహ కరంగా వుండగలవని అవిపిస్తే మిత్రులారితో సంప్రతించి. (తొలి నుంచి వున్న ఇద్దరి ఉత్తరాలనూ) ప్రచురణకు పంపవచ్చును. తగిన స్థాంపులు ఆతికించిన కవరు కూడా పంపితే, ప్రచురణ కాని పక్షంలో - భద్రంగా తిప్పి పంపిస్తాము. —వ. సం]

మీ కేశ సంపదకు

జుట్టు అద్భుతంగా ఉండేటట్టు చేసేది రీటా-దానిలో అటువంటి శక్తి, సువాసన ఉన్నాయి - శిరోజాలు సహజంగా, చక్కగా పెరగడానికి, చల్లదనానికి, దానికదేసాటి.

రీటా వాడి మీ కురుల సాభాగ్యాన్ని వృద్ధి చేసుకోండి. మీ శిరోజాలు ఏపుగా, ఒత్తుగా పెరిగి నిగనిగలాడుతూ మెత్తగా ఉంటాయి.

★ స్త్రీలూ పురుషులూ వాడవచ్చును

రీటా

★ నేడే ఒక సిసా కొనండి
ప్రతిచోటా దొరుకును

వీటో కంపెనీ, బొంబాయి. కలకత్తా. మద్రాసు

973

“ఏం చేస్తున్నావు, మధూ?”

హడావిడిగా లోపలి కొచ్చిన రాఘవ్-అక్కడి
భీతావహ దృశ్యం చూసి స్తంభిభూతుడయ్యాడు.

మధుర మంచంలో గిలగిల తన్నుకుంటు
న్నది. నోటివెంట నురుగులొస్తున్నాయి. అంత
దూరంచించే వాసన గప్పుమన్నది. ఖాళీగా ఉన్న
ఎండ్రీన్ డబ్బా తనను చూసి నవ్వుతున్నట్లని
పించింది రాఘవ్ కు.

దూరంగా గాలికి రెపరెపలాడుతున్న ఉత్తరం
రాఘవ్ కంట బడింది. ఆత్రంగా తీసి చదివాడు.
శ్రీవారి పాద పద్మములకు—

ఈ మధ్య మీకు, మాధవికి నేనొక అద్దుగోడ

నయ్యాను. చిన్నప్పటి నుంచి మాధవి, మీరు
ప్రేమించుకొన్న సంగతి నాకు తెలియదు. అదీ
ఈ మధ్యనే తెలిసినది—మీ దైరీ చూసిన తర్వాత.
మాధవి మీకు వ్రాసిన ఉత్తరాలు చదివిన

ఎలావంది కథ?

జీలుగుల్
జానకిదేవి

తర్వాత—పూర్తిగా మీ ప్రేమాయణం బయట బడింది. అంతగా మాధవిని ప్రేమించిన వారు మరి నన్నెందుకు పెళ్ళి చేసుకున్నారో అర్థం కావడం లేదు. బహుశా మానాన్న ఇచ్చిన పది వేల కట్నానికి మీరు మంత్రముగ్ధులై ఉంటారు. అవునా?

ప్రతిరోజూ రాత్రిపూట ఇంటికెందుకంత ఆలస్యంగా వస్తున్నారో ఇప్పుడర్థమవుతున్నది. ఆడదానికి శత్రువు ఆడదేనన్న నగ్న సత్యాన్ని ఇప్పటికీ స్వానుభవంతో తెలుసుకున్నాను.

ఇంతకన్నా నాకు నిదర్శనా లక్కర్లేదు! పండంటి నా సంసారంలో చిచ్చు పెట్టిన మాధవిని నేను ఏమీ అనను; అనలేను! ఎవరి ఖర్మ వాళ్ళది; ఎవరి అదృష్టం వాళ్ళది. మాధవిని నిందిస్తే మట్టుకు నాకొచ్చే ప్రయోజన మేమిటి? మన బంగారం మంచిదయితే కంసాలి కత్తీ పెడతాడా? నా దైవమే నన్ను తిరస్కరించి నప్పుడు ఇతరులను ఆడిపోసుకోవడం అవి వేకమే అవుతుంది. నేను వ్రాసినదంతా అబద్ధ మనుకున్నట్లయితే—ఒకప్పుడు మాధవి మీకు వ్రాసిన ఈ ఉత్తరం చదవండి.

“డియర్ రాఫువ్:

నన్ను అప్పుడే మరచి పోయావా? ఇంటికి శ్రీమతి వచ్చిన తర్వాత ఇక నా అవసరం లేదనుకున్నావా? నీ కోసం చకోరంలా ఎన్నాళ్ళని ఎదురు చూడను? నేరుగా మీ ఇంటికే వద్దామనుకుంటే మీ ఆవిడ కేం అనుమానం కలుగుతుందోనని రావడం మానేశాను. మన స్నేహం మూడుపూట ఆరు కాయల్లా ఉండాలనుకోలేదా? అవన్నీ ఇప్పుడు నీకు జ్ఞాపకం ఉండవులే! ఏమైనా చక్కటి భార్యను సంపాదించావు. అబ్బ! నిజంగా నీతో కలిసి నినిమా చూసి ఎన్నాళ్ళయింది. రాఫువ్? నిన్ను మన సారా ప్రేమిస్తున్నానంటే నమ్మవు. నా హృదయ కవటాలు ఎప్పుడూ నీ కోసం తెరిచే ఉంటాయి! నీవు ఎక్కడ కలుసుకోమంటే అక్కడికే వస్తాను.

—మాధవి”

దొంగలా ఎలా దొరికి పోయానని ఆలోచిస్తున్నారా? అటువంటి ఆలోచనలేం

మీకక్కర్లేదు! నేను బ్రతికి ఉండగా మాధవిని మీరు పొందలేరు. అందుకే ఈ జీవితంనుంచి శాశ్వతంగా నిష్క్రమిస్తున్నాను.

నన్ను సుఖపెట్టక పోయినా కనీసం ఆ మాధవి

గేయం:

కవిత్వ

లోకాన శోకాల

చీకట్లు తరిమేసి

నవజీవన ప్రభలు

నర్తంపజేయుటకు

కలం కదిలించాలి!

కవిత్వ సృష్టించాలి

వేదనాభరితమై

రోదనాకలితమై

జ్వలించు బ్రతుకులను

శోభిల్లజేయుటకు

కలం కదిలించాలి!

కవిత్వ సృష్టించాలి!!

సరిహద్దులను చెరిపి

సహజీవనము నేర్చి

విశ్వ మానవప్రేమ

వెలుగు వెదజల్లుటకు

కలం కదిలించాలి!

కవిత్వ సృష్టించాలి!!

—యస్వీ స్వరాజ్యం

నయినా సుఖపెట్టండి. మీకి ఉత్తరం చేరేసరికి నేనీ లోకాన్నే విడిచిపెడతాను.....

మీ

—మధుర

ఉత్తరం చదవడం ముగించి—“ఎంత పని

చేశావు. మధూ? బ్రతికి సాదించలేని దాన్ని చచ్చి సాదిద్దామనుకున్నావా? అక్కడే నువ్వు పొరపడ్డావు! నువ్వు అనుమానించినట్లుగా ‘మాధవి’ ఆడదికాదు! వాడు నా ఫ్రెండ్—మాధవ్! ‘మాధవి’ అనే కలం పేరుతో కథలా అవీ వ్రాస్తుంటాడు. చిన్నప్పటినుంచి వాడు ‘మాధవి’ పేరుతో నాకు ఉత్తరాలు అవీ వ్రాస్తుండేవాడు. నిజానిజాలు తెలుసుకోకుండా చాలా తొందరపడ్డావు. మధూ!” అంటూ రాఫువ్ తలబాదుకుంటుంటే—

“ఇది కలా? నిజమా?” అనుకుంటూ తక్కున మంచంలో లేచి కూర్చుంది మధుర.

అంతవరకూ నిర్జీవంగా, అచేతనంగా మంచంలో గిలగిల తన్నుకుంటున్న మధుర—దిగ్గున మంచంమీద లేచి కూర్చునేసరికి నిర్ధాంత పోయాడు రాఫువ్.

“ఇదంతా నాటక మన్నమాట! నిజాన్ని తెలుసుకోవడానికి పన్నిన పన్నుగడ అన్నమాట! ఇదంతా నిజమేననుకొని మోసపోయాను. మొత్తానికి నీ ఆడబుద్ధి పోనిచ్చావు కాదా?” చిరునవ్వుతో మధురను మరింత దగ్గరకు లాక్కుంటూ అన్నాడు రాఫువ్.

“లేకపోతే ఏమిటండీ! ఆడ పేర్లు పెట్టుకొని మగవాళ్ళు ఇలా ఉత్తరాలు వ్రాస్తూ మగువలను ఏడిపించడం—ఇదో మగాళ్ళ బుద్ధి అనుకున్నారా?” భర్త కళ్ళలోకి కొంటెగా చూస్తూ అన్నది మధుర.

*

అంతవరకు కథచెప్పి—“ఎలా ఉందికథ?” అన్నాడు కృష్ణమూర్తి.

“మీకేం! రచయితలుగా? ఎలా చెప్పినా బాగానే ఉంటుంది. మధుర ఎండ్రీన్ తాగినట్లు నటించకపోయినట్లయితే నిజం తెలిసేది కాదు! పైగా అనుమానం ఇంకా జాస్తి అయ్యేది! నిజంగానే మధుర ఎండ్రీన్ తాగిందనుకొని కుప్పలా కూలిపోయాడు రాఫువ్. మొత్తానికి కథ బాగా రక్తి గట్టింది. రచయితగారి కథ విధానం ఎక్సలెంట్ గా ఉంది!” అన్నది నాగలక్ష్మి భర్తకేసి చూస్తూ.

*

“చట్టాలు సమానత్వాన్ని అమలు చెయ్యాలని
ఆదేశించినా - ఆచరణలో అలా జరగడం లేదు.”

— శ్యామలా పప్పు

సారస్వతంలో పట్టా సంపాదించారు. ఆ తర్వాత మైసూరు యూనివర్సిటీ నుంచి బి. ఎల్. డిగ్రీ పొందారు. పదేళ్ళపాటు బెంగళూరులో న్యాయ వాదిగా పని చేశారు. అప్పుడే ఆమె టి. కృష్ణారావుగారి దగ్గర జూనియర్ గా ఉంటూ ‘సివిల్’ కేసులెన్నిటిలోనో పని చేశారు.

1966లో ఆమె సుప్రీం కోర్టు న్యాయవాది అయ్యారు. 1972లో ఆమె అక్కడి ‘సీనియర్ అడ్వకేట్’ గా గుర్తింపు పొందారు. ఇవాళ ఆమె వహిస్తున్న పదవి హోదా - అటార్నీ జనరల్. సొలిసిటర్ జనరల్ పదవుల తర్వాతిది. దాన్నిబట్టే ఆమె పదవి బరువు చాలాధికం అని ఎటువంటివో ఊహించవచ్చు.

ఉద్యోగరీత్యా శ్యామలా పప్పు - సుప్రీం కోర్టులో ప్రభుత్వం తరపున వాదిస్తూ ఉంటారు; అలాగే బయటి కేసులు కొన్ని కూడా వాదిస్తున్నారు.

[26 వ పేజీ చూడండి]

“నువ్వు న్యాయవాది కావడం గురించి నాకేమీ అక్షేపణ లేదు కాని - మీలాంటి స్త్రీలు ఎక్కువ కాలం ఈ వృత్తిలో ఉండలేరు. నువ్వు - ఏదో ఒక రోజు ఈ వృత్తిమాని పారిపోతావు” అంటూ ఉండేవారట - బెంగళూరుకు చెందిన ప్రసిద్ధ న్యాయవాది, ఆ తర్వాత మద్రాసులో అడ్వకేట్ జనరల్ అయిన టి. కృష్ణారావు - తన ‘జూనియర్’ అయిన శ్యామలతో.

అయితే ఆమె మాత్రం న్యాయవాది వృత్తి నుంచి పారిపోలేదు. స్త్రీలు చెయ్యలేని పని అంటూ ఏదీ లేదని రుజువు చెయ్యడానికా అన్నట్టు ఆమె

దృఢంగా న్యాయవాద వృత్తిలో కృషి చేసి ఇవాళ భారత ప్రభుత్వానికి సుప్రీం కోర్టులో ‘సెషన్స్ స్టాండింగ్ కవున్సెల్’గా పని చేస్తున్నారు! “కృష్ణారావుగారు అలా అనేవారే కాని నాకెంతో ప్రోత్సాహం కూడా ఇచ్చారు. ఆయన చేసిన సూచనలూ, సహాయాలు నేను ఎన్నటికీ మరిచి పోలేను. ఇవాళ నేను న్యాయశాఖలో ఇంతగా ముందంజ వెయ్యడానికి ఆయనే కారణం” అన్నారు శ్యామలా పప్పు ఇటీవల ‘వనిత’ జరిపిన ప్రత్యేక గోష్టిలో ముచ్చటిస్తూ.

ఆంధ్రలో పుట్టిన శ్యామల ఢిల్లీ విశ్వవిద్యాలయానికి చెందిన మిరాండా హౌస్ నుంచి ఆంగ్ల

కుట్టుపని: అభ్యాసం

వనిత - డి ప్లె కుట్టుపని బడి

[కుట్టుమెషిన్లు తయారు చేసే ప్రసిద్ధ సంస్థ 'ఉషా' వారి సౌజన్యంతో]

లోపం: 3

లాప్ (చొక్కాయొక్క వేలాడేభాగం) లో నిండు దనం :-

వైఖరి: కింద కూచున్నప్పుడు షరాయి లేదా 'షార్ట్స్' పోర్ట్ వేపు లాక్కుంటుంది; లాప్ మీదుగా గుడ్డ కుచ్చెళ్ళుగా కూచుంటుంది. కనుక, దరించిన వారికి పోర్ట్ లో బిగుతుగా ఉన్నట్టు అనిపిస్తుంది.

కారణం - పరిహారం: చాలీ చాలని నీటు కోణము, పోర్టు చిన్నదిగా ఉండటం. దీన్ని సవరించటానికి నీట్ కోణాన్ని వెనక్కి తిప్పి, బట్ట అంతా నడుంమీద పక్కగా వదలండి. పోర్టువద్ద కూడా అలానే వదిలితే, బొమ్మలో గీతల-చుక్కల గీతలో చూపినట్టుగా నీట్ నీము పొడవు ఎక్కువవుతుంది.

ఆదవాళ్ళ దుస్తులు :-

లోపం 1: చేతి 'నై' ముందుచేపు ఉబ్బెత్తుగా ఉండటం.

కారణం:- బస్టు మరీ పెద్దదైతేను, లేదా- భుజంనుండి చంక వరకూ సగటు కొలతకంటే బొత్తిగా చిన్నదైతేను, నై దగ్గర ముందుభాగం ఉబ్బెత్తుగా వుంటుంది.

పరిహారం: చేతులు తీసివెయ్యండి. బొమ్మలో చూపినట్టు నై ముందు ఒక ధార్టు తీసుకుని, పక్క నీముల్ని కొంచెంగా అణచి వుంచండి. నై యొక్క లోతు మరీ ఎక్కువగా కత్తిరించి వుంటే, లోతును తగ్గించటానికని కావలసి నట్టుగా బుజం నీముల్ని అణచి వుంచండి.

లోపం 2: బస్టు ఏటవాలుగాను, దుస్తు బాగా ఇరుకుగాను ఉండటం.

కారణం:- భుజం కొలత చాలా చిన్నదిగా తీసి ఉండాలి; లేదా, పైభాగంమీద నై వృత్తం మరీ లోతుగానైనా కత్తిరించి వుండాలి.

పరిహారం: ఈ లోపం కొద్దిపాటిదయితే, ఏదో ఫాషన్ కల్పించి, చాతి వద్ద ముందు భాగాలను వెడల్పు చెయ్యండి.

లోపం 3: వెనుక పక్క బ్లాజు మరీ బిగుతుగా ఉండటం.

కారణం: వీపు సగం మరీ పొట్టిగా కత్తిరించటం వల్ల చెయ్యి ముందుకు ఆడటం కష్టమవుతుంది.

పరిహారం: మరీ కొంచెం గుడ్డ అదనంగా చేర్చి, ఏదో ఒక కొత్త ఫాషన్ కల్పించి, వీపు మధ్య సగం భాగా వెడల్పు చెయ్యండి.

పదహారవ పాఠం

అలికోట్ భాగాల పట్టిక

మొద 2/3 1/2 1/3 1/4 1/5 1/6 1/7 1/8 1/9 1/10 1/12 1/18 1/24

11	7 $\frac{3}{8}$	5 $\frac{1}{2}$	3 $\frac{5}{8}$	2 $\frac{3}{4}$	2 $\frac{1}{4}$	1 $\frac{7}{8}$	1 $\frac{5}{8}$	1 $\frac{3}{8}$	1 $\frac{1}{4}$	1 $\frac{1}{8}$	1	$\frac{5}{8}$	$\frac{1}{2}$
12	8	6	4	3	2 $\frac{3}{8}$	2	1 $\frac{3}{4}$	1 $\frac{1}{2}$	1 $\frac{3}{8}$	1 $\frac{1}{4}$	1	$\frac{5}{8}$	$\frac{1}{2}$
13	8 $\frac{5}{8}$	6 $\frac{1}{2}$	4 $\frac{3}{8}$	3 $\frac{1}{4}$	2 $\frac{5}{8}$	2 $\frac{1}{8}$	1 $\frac{7}{8}$	1 $\frac{5}{8}$	1 $\frac{1}{2}$	1 $\frac{1}{4}$	1 $\frac{1}{8}$	$\frac{3}{4}$	$\frac{1}{2}$
14	9 $\frac{3}{8}$	7	4 $\frac{5}{8}$	3 $\frac{1}{2}$	2 $\frac{3}{4}$	2 $\frac{3}{8}$	2	1 $\frac{3}{4}$	1 $\frac{1}{2}$	1 $\frac{3}{8}$	1 $\frac{1}{8}$	$\frac{3}{4}$	$\frac{5}{8}$
15	10	7 $\frac{1}{2}$	5	3 $\frac{3}{4}$	3	2 $\frac{1}{2}$	1 $\frac{7}{8}$	1 $\frac{5}{8}$	1 $\frac{5}{8}$	1 $\frac{1}{2}$	1 $\frac{1}{4}$	$\frac{7}{8}$	$\frac{5}{8}$
16	10 $\frac{5}{8}$	8	5 $\frac{3}{8}$	4	3 $\frac{1}{4}$	2 $\frac{5}{8}$	2 $\frac{1}{4}$	2	1 $\frac{3}{4}$	1 $\frac{5}{8}$	1 $\frac{3}{8}$	$\frac{7}{8}$	$\frac{5}{8}$
17	11 $\frac{3}{8}$	8 $\frac{1}{2}$	5 $\frac{5}{8}$	4 $\frac{1}{4}$	3 $\frac{3}{8}$	2 $\frac{7}{8}$	2 $\frac{3}{8}$	2 $\frac{1}{8}$	1 $\frac{7}{8}$	1 $\frac{3}{8}$	1 $\frac{3}{8}$	1	$\frac{3}{4}$
18	12	9	6	4 $\frac{1}{2}$	3 $\frac{5}{8}$	3	2 $\frac{5}{8}$	2 $\frac{1}{4}$	2	1 $\frac{3}{4}$	1 $\frac{1}{2}$	1	$\frac{3}{4}$

చాతీ 2/3 1/2 1/3 1/4 1/5 1/6 1/7 1/8 1/9 1/10 1/12 1/18 1/24

19	12 $\frac{5}{8}$	9 $\frac{1}{2}$	6 $\frac{3}{4}$	4 $\frac{3}{4}$	3 $\frac{3}{4}$	3 $\frac{1}{2}$	2 $\frac{3}{4}$	2 $\frac{3}{8}$	2 $\frac{1}{8}$	1 $\frac{7}{8}$	1 $\frac{5}{8}$	1	$\frac{3}{4}$
20	13 $\frac{3}{8}$	10	6 $\frac{5}{8}$	5	4	3 $\frac{3}{8}$	2 $\frac{7}{8}$	2 $\frac{1}{2}$	2 $\frac{1}{4}$	2	1 $\frac{5}{8}$	1 $\frac{1}{8}$	$\frac{7}{8}$
21	14	10 $\frac{1}{2}$	7	5 $\frac{1}{2}$	4 $\frac{1}{2}$	3 $\frac{1}{2}$	3	2 $\frac{5}{8}$	2 $\frac{3}{8}$	2 $\frac{1}{8}$	1 $\frac{3}{4}$	1 $\frac{1}{8}$	$\frac{7}{8}$
22	14 $\frac{5}{8}$	11	7 $\frac{3}{8}$	5 $\frac{1}{2}$	4 $\frac{3}{8}$	3 $\frac{5}{8}$	3 $\frac{1}{8}$	2 $\frac{3}{4}$	2 $\frac{1}{2}$	2 $\frac{1}{4}$	1 $\frac{7}{8}$	1 $\frac{1}{4}$	$\frac{7}{8}$
23	15 $\frac{3}{8}$	11 $\frac{1}{2}$	7 $\frac{5}{8}$	5 $\frac{3}{4}$	4 $\frac{5}{8}$	3 $\frac{7}{8}$	3 $\frac{1}{4}$	2 $\frac{7}{8}$	2 $\frac{1}{2}$	2 $\frac{1}{4}$	1 $\frac{7}{8}$	1 $\frac{1}{4}$	1
24	16	12	8	6	4 $\frac{3}{4}$	4	3 $\frac{3}{8}$	3	2 $\frac{5}{8}$	2 $\frac{3}{8}$	2	1 $\frac{3}{8}$	1
26	17 $\frac{3}{8}$	13	8 $\frac{5}{8}$	6 $\frac{1}{2}$	5 $\frac{1}{4}$	4 $\frac{3}{8}$	3 $\frac{3}{4}$	3 $\frac{1}{4}$	2 $\frac{7}{8}$	2 $\frac{5}{8}$	2 $\frac{1}{8}$	1 $\frac{1}{2}$	1 $\frac{1}{8}$
28	18 $\frac{5}{8}$	14	9 $\frac{3}{8}$	7	5 $\frac{5}{8}$	4 $\frac{5}{8}$	4	3 $\frac{1}{2}$	3 $\frac{1}{8}$	2 $\frac{3}{4}$	2 $\frac{3}{8}$	1 $\frac{1}{2}$	1 $\frac{1}{8}$
30	20	15	10	7 $\frac{1}{2}$	6	5	4 $\frac{1}{2}$	3 $\frac{3}{4}$	3 $\frac{3}{8}$	3	2 $\frac{1}{2}$	1 $\frac{5}{8}$	1 $\frac{1}{4}$
32	21 $\frac{3}{8}$	16	10 $\frac{5}{8}$	8	6 $\frac{3}{8}$	5 $\frac{3}{8}$	4 $\frac{5}{8}$	4	3 $\frac{1}{2}$	3 $\frac{1}{4}$	2 $\frac{5}{8}$	1 $\frac{3}{4}$	1 $\frac{3}{8}$
34	22 $\frac{5}{8}$	17	11 $\frac{3}{8}$	8 $\frac{1}{2}$	6 $\frac{3}{4}$	5 $\frac{5}{8}$	4 $\frac{7}{8}$	4 $\frac{1}{4}$	3 $\frac{3}{4}$	3 $\frac{3}{8}$	2 $\frac{7}{8}$	1 $\frac{7}{8}$	1 $\frac{3}{8}$
36	24	18	12	9	7 $\frac{1}{2}$	6	5 $\frac{1}{8}$	4 $\frac{1}{2}$	4	3 $\frac{5}{8}$	3	2	1 $\frac{1}{2}$

సీటు 2/3 1/2 1/3 1/4 1/5 1/6 1/7 1/8 1/9 1/10 1/12 1/18 1/24

38	25 $\frac{1}{2}$	19	12 $\frac{1}{2}$	9 $\frac{1}{2}$	7 $\frac{1}{2}$	6 $\frac{3}{8}$	5 $\frac{1}{2}$	4 $\frac{3}{4}$	4 $\frac{1}{4}$	3 $\frac{1}{2}$	3 $\frac{1}{8}$	2 $\frac{3}{8}$	1 $\frac{3}{8}$
40	26 $\frac{5}{8}$	20	13 $\frac{3}{8}$	10	8	6 $\frac{5}{8}$	5 $\frac{3}{4}$	5	4 $\frac{1}{2}$	4	3 $\frac{3}{8}$	2 $\frac{1}{4}$	1 $\frac{5}{8}$
42	28	21	14	10 $\frac{1}{2}$	8 $\frac{3}{8}$	7	6	5 $\frac{1}{4}$	4 $\frac{5}{8}$	4 $\frac{1}{4}$	3 $\frac{1}{2}$	2 $\frac{3}{8}$	1 $\frac{3}{4}$
44	29 $\frac{3}{8}$	22	14 $\frac{5}{8}$	11	8 $\frac{3}{4}$	7 $\frac{3}{8}$	6 $\frac{1}{4}$	5 $\frac{1}{2}$	4 $\frac{7}{8}$	4 $\frac{3}{8}$	3 $\frac{5}{8}$	2 $\frac{1}{2}$	1 $\frac{7}{8}$
46	30 $\frac{5}{8}$	23	15 $\frac{3}{8}$	11 $\frac{1}{2}$	9 $\frac{1}{4}$	7 $\frac{5}{8}$	6 $\frac{5}{8}$	5 $\frac{3}{4}$	5 $\frac{1}{8}$	4 $\frac{5}{8}$	3 $\frac{7}{8}$	2 $\frac{1}{2}$	1 $\frac{7}{8}$
48	32	24	16	12	9 $\frac{5}{8}$	8	6 $\frac{7}{8}$	6	5 $\frac{3}{8}$	4 $\frac{3}{4}$	4	2 $\frac{5}{8}$	2

పై విభాగాలను సాధారణంగా అన్నిరకాల బట్టల కత్తిరింపుకు ద్రాప్టింగుకూ ఉపయోగిస్తారు. దీనివల్ల సైజుకి కావలసిన ఆకారం వస్తుంది. కొత్తగా నేర్చుకునేవారికి ఈ పట్టిక ఎంతయినా ఉపయోగిస్తుంది. తడుముకోనక్కర్లేదు. లెక్క తప్పదు. అంకెలన్నీ అంగుళాల్లో ఇచ్చాము. అంగుళానికి ఎనిమిది భాగాలు.

అలికోట్ భాగాల పట్టిక - స్ట్రాండ్ ర్డు సైజు - మగపిల్లల చొక్కా పట్టిక

మెడ పట్టి	10 $\frac{1}{2}$ "	11"	11 $\frac{1}{2}$ "	12"	12 $\frac{1}{2}$ "	13"	13 $\frac{1}{2}$ "	14"	14 $\frac{1}{2}$ "
నిసలైన చాతీ	20"	22"	24"	26"	28"	30"	32"	34"	36"
ఫినిష్ చాతీ	25"	27"	29"	31"	33"	35"	37"	39"	41"
పొడుగు చెయ్యి	14"	15"	16"	18"	19 $\frac{1}{2}$ "	22"	22 $\frac{1}{2}$ "	23"	24"
$\frac{1}{2}$ యోక్	4 $\frac{1}{2}$ "	5"	5 $\frac{1}{2}$ "	6"	6"	7"	7 $\frac{1}{2}$ "	8"	8 $\frac{1}{2}$ "
ముందు పొడవు	21"	22"	24"	25"	27"	29"	31"	33"	35"
కఫ్ పొడవు	6"	6 $\frac{1}{2}$ "	6 $\frac{1}{2}$ "	7 $\frac{1}{2}$ "	7 $\frac{1}{2}$ "	8 $\frac{1}{2}$ "	8 $\frac{1}{2}$ "	9"	9 $\frac{1}{2}$ "

అందఁబండిలు

‘పట్టు చీరెలు కట్టుకోవడం పాతకాలం పద్ధతి అని కొట్టిపారేస్తూ ఉంటారు కొందరు. అయితే అందంగా, ఆధునికంగా కనిపించడానికి పట్టు చీరెలు కూడా దోహదం చేస్తాయి. ఆధునిక యువతుల అభిరుచులకు తగ్గట్టు రూపొందించిన కొన్ని చీరెలు ఈ పేజీలలో కనిపిస్తాయి. మొదటి చిత్రంలో అమ్మాయి ఊదా రంగు పట్టు చీరె కట్టుకున్నది. ఈ చీరె మీద అందమైన పువ్వులు కనిపిస్తాయి. సాయంకాలాల పూట స్నేహితుల ఇళ్ళకో, ఏదైనా విశేష కార్యక్రమాలకో వెళ్ళవలసినప్పుడు ఈ చీరె ధరిస్తే ఎంతో బావుంటుంది. నీలం రంగు పట్టు చీరె, పచ్చ రంగు పట్టు చీరె ధరించిన ఇద్దరు

చీరెలు

అమ్మాయిలు రెండవ చిత్రంలో కనిపిస్తున్నారు. నీలం రంగు చీరెకు వెడల్పయిన పువ్వులున్న బుటా ఉంది. పచ్చ రంగు చీరె మీద వెడల్పాటి జరీ కనిపిస్తుంది. దేవాలయాలకు వెళ్ళేటప్పుడు, బొమ్మల కొలువు రోజుల్లో పేరంటానికి వెళ్ళేటప్పుడు ఈ చీరెలు ధరించవచ్చు. మూడవ చిత్రంలో యువతి ధరించిన నలుపు రంగు చీరెకు పనుపు రంగు అంచు ఉంది.

ఈ చీరె మీద అందమైన చుక్కలు కనిపిస్తాయి. ఈ చీరె ధరించి పేరంటాలకు, ఏకారుకు వెళ్ళవచ్చు. ఈ పట్టు చీరెలన్నిటిని మద్రాసులోని 'కో ఆఫ్ టెక్స్' సంస్థ రూపొందించింది.

వర్ణచిత్రాలు: సత్యకుమార్

న్యాయవాదులు కావడమూ, న్యాయవాదిగా నిలదొక్కుకోవడమూ రెండూ కూడా ఎంతో కష్ట సాధ్యమైన పనులు. న్యాయవాది పట్టా పుచ్చు కున్నా వాదించడానికి కేసులులేక ఎందరో సతమతమవుతూ ఉంటారు. పురుషులకే ఇలాంటి పరిస్థితి తప్పదంటే ఇక స్త్రీల సంగతి చెప్పనక్కర లేదు. మన దేశంలో న్యాయవాదులుగా పనిచేస్తున్న స్త్రీలు చాలా తక్కువ. అయితే వారి సమస్యలు మాత్రం ఎక్కువ. అలా ఉన్నప్పుడు శ్రీమతి శ్యామల ఇంత ముందంజవెయ్యడం ఎలాజరిగింది?

“కోర్టులో వాదించాలంటే అందుకు పది గంటలనేపు శ్రమపడి ఖజ్జాంగా కేసుకు సంబంధించిన చట్టాలను అవగాహన చేసుకోవాలి. దీన్ని బట్టి ఈ వృత్తి ఎంత శ్రమసాధ్యమైనదో అర్థం చేసుకోవచ్చు. అలా శ్రమపడితేనే తప్ప తీసుకున్న కేసుకు, ఆ కేసును మనకు అప్పగించిన వారికి న్యాయం జరగదు. శ్రమపడి కేసును సక్రమంగా వాదించగలం అని తెలిసిన తర్వాత స్త్రీ పురుషవిభేదం అడ్డురాదు అని నా నమ్మకం. మన దేశంలో 1968 నాటికి దాదాపు లక్షమంది లాయర్లు ఉంటే వారిలో కేవలం 1200 మంది మాత్రమే స్త్రీలు ఉన్నారని తెలింది. న్యాయవాదులైన స్త్రీలు తమ వృత్తికి పూర్తిన్యాయం చేకూర్చడానికి తల్లులుగా ఇల్లాళ్లుగా వారికి గల బరువు బాధ్యతలు అడ్డు వస్తాయని నా అభిప్రాయం. అందువల్లే ఎందరో వనితలు న్యాయవాదులైనా పేరుప్రతిష్ఠలు సంపాదించలేక పోతున్నారు. నావిషయంలో నా శ్రమే నాకు చేయూత ఇచ్చింది అనుకుంటాను” అంటారు శ్యామల.

“చాలామంది పురుష న్యాయవాదులు స్త్రీ న్యాయవాదులను గౌరవంగా చూడరనీ, సామాన్యులు కూడా స్త్రీ న్యాయవాదికన్నా పురుష న్యాయవాది దగ్గరకే వెళ్ళడానికి ఇష్టపడుతూ ఉంటారనీ అంటూ ఉంటారు. అందుకే స్త్రీ న్యాయవాదులకు పెద్దగా పని ఉండదు అని కూడా అనుకుంటూ ఉంటారు. అయితే నాతోబాటు పని చేస్తున్న పురుష న్యాయవాదులు నన్ను తమతో సమానంగానే భావించి ఆదరాభిమానాలతో ప్రవర్తిస్తూ ఉన్నారు” అన్నారు ఆమె.

‘మరి-న్యాయవాదులు కాదలచుకొన్న స్త్రీలు ఎలా ఉండాలి? వారికేవైనా ప్రత్యేక లక్షణాలు ఉండాలంటారా?’

ఈ ప్రశ్నకు ఆమె ఇలా సమాధాన మిచ్చారు: “దైర్యమూ, స్థైర్యమూ ఉన్న వనితలు న్యాయవాదులు కావడం చాలా సులభం. ఎటొచ్చీ న్యాయవాది కాదలచుకున్న పురుషుడికన్నా రెండు రెట్లు వని చేసే ఓర్పు కావాలి. కుటుంబ జీవితం తాలూకు ఒడిదుడుకులు వృత్తి మీద పడకుండా జాగ్రత్త వహించాలి. ఆ జాగ్రత్త తీసుకోలేని స్త్రీలు న్యాయవాద వృత్తికి దూరంగా ఉండడమే మంచిది. అంతేకాని-ఇది స్త్రీలకు పనికిరాని వృత్తి అనుకుని వెనుకంజ వెయ్యకూడదు.”

మెక్సికో నగరంలో 1975 లో అంతర్జాతీయ మహిళా సంవత్సరాన్ని పురస్కరించుకొని ఐక్య రాజ్య సమితి ఏర్పాటు చేసిన సమావేశంలో పాల్గొన్న భారతీయ ప్రతినిధులలో శ్యామలా పప్పు కూడా ఉన్నారు. స్త్రీ విమోచనం కోసం పాశ్చాత్య దేశాలలో సాగుతున్న విమెన్స్ లిబ్ గురించి, దాన్నిబట్టి మన దేశంలో స్త్రీల సమస్యల గురించి ఆమె ఏమనుకుంటున్నారు?

“ఏ ఉద్యమమైనా చెలరేగడానికి ఏదైనా ఒక అవసరం కారణమై ఉంటుంది. పాశ్చాత్యదేశాలలో స్త్రీని విలాస వస్తువుగా పరిగణించడం వల్ల ఆ స్త్రీలు ఆ దోరణిని ప్రతిఘటించడానికి ‘విమెన్స్ లిబ్’ వంటి దారులు తొక్కిారు. అయితే మన దేశ స్త్రీల స్థితిగతులు వేరు. మన స్త్రీల పురోభివృద్ధికి అవసరమైన సంస్కరణలు తెచ్చిన వారిలో పురుషులే ఎక్కువమంది కనిపిస్తారు. కనుక మనం పాశ్చాత్యదేశాల వారిని గుడ్డిగా అనుకరించనక్కరలేదు. మన స్త్రీల సమస్యలు ఎన్నో ఉన్నాయి. భారతీయ స్త్రీలలో ఓర్పు, మానవతావాద దృక్పథం ఎక్కువగా కనిపిస్తాయి. వారు తమ సమస్యలు పరిష్కరించుకోవడానికి అవి సహాయపడతాయి.” అని శ్యామల అభిప్రాయపడ్డారు.

‘స్త్రీ పురుషుల సాంఘిక స్థితిగతులలో సమానత్వం కనిపించడం లేదని చాలామంది అభిప్రాయపడుతూ ఉంటారు. భారతదేశ న్యాయ వ్యవస్థ స్త్రీకి కల్పించిన రక్షణలు ఏమిటి? మన చట్టాల దృష్టిలో స్త్రీల స్థానం ఏమిటి?’

ఈ ప్రశ్నకు సమాధానం చెబుతూ “మన దేశంలో అమలులో ఉన్న చట్టాలు కొన్ని స్త్రీలకు అంతగా అనుకూలించేవికావు. పిల్లల స్కూలు ఆప్లికేషన్ ఫారాలలో తండ్రికి ఇచ్చిన ప్రాముఖ్యతల్లికి ఇవ్వరు. స్త్రీ పురుషులు ఒకే తరహా

ఉద్యోగం చేస్తున్నా స్త్రీకి పురుషుడికన్నా తక్కువ వేతనం ఇస్తూ ఉంటారు. ఒకవేళ వివాహం వనితలు ఇలా జరగకూడదు అని ప్రతిఘటించే అలాంటివారి ఉద్యోగాలు ఊడిపోయే ప్రమాదమూ ఉంటుంది. ఇలా స్త్రీకి అసమానతవల్ల కలిగే ఇబ్బందులు ఎన్నో ఉన్నాయి. చట్టాలు సమానత్వాన్ని అమలు చెయ్యాలని ఆదేశించినా, ఆచరణలో అలా జరగడం లేదు” అన్నారు ఆమె. స్త్రీలకు న్యాయశాస్త్ర పరిజ్ఞానం ఉంటే తప్ప ఇటువంటి వాటికి పరిష్కారం ఉండదనే ఉద్దేశంతో ఆమె ‘విమెన్స్-నో యువర్ లా’ అన్న గ్రంథం రాస్తున్నారు.

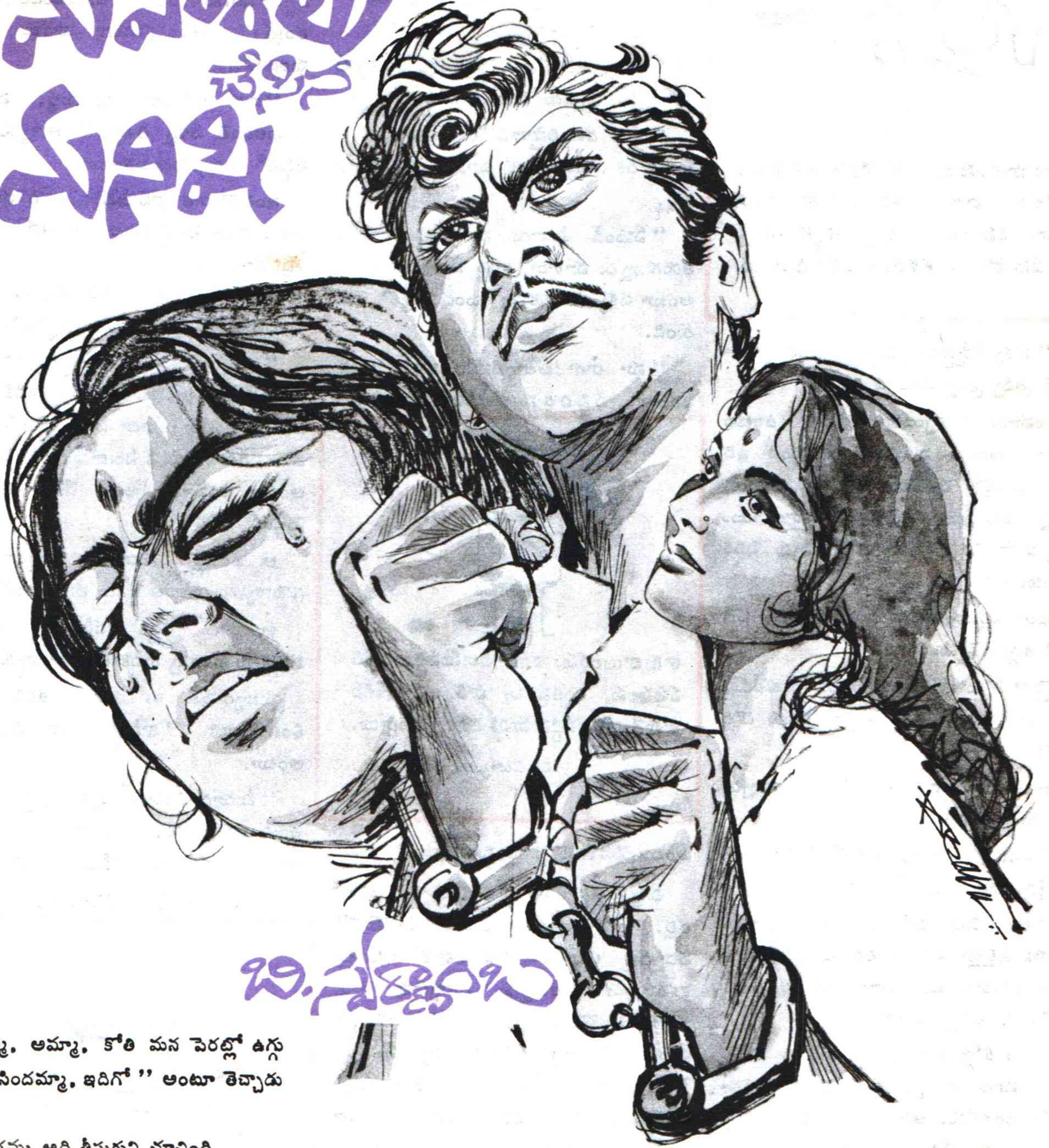
‘మరి స్త్రీల స్థితిగతులు మెరుగుపడాలంటే చట్టాలు ఎలా ఉండాలి? సంఘంలో స్త్రీలు ముందడుగు వెయ్యడానికి ఎలాటి పరిస్థితులు ఉండాలని మీరనుకుంటున్నారు?’

ఈ ప్రశ్నకు జవాబిస్తూ “అందరికీ అన్వయించే ‘కామన్ సివిల్ కోడ్’ ఒకటి ఉండాలి. అలా ఉంటే ప్రతివారికీ వారి హక్కుల గురించి తెలుస్తుంది. విడాకుల కేసులూ, తక్కిన వివాహ సమస్యలూ విచారించడానికి అనువైన కుటుంబ న్యాయస్థానాలు ఉండాలి. వాటిలో స్త్రీలే జడ్జిలుగా పనిచెయ్యాలి. ప్రభుత్వం స్త్రీలకు ఇన్ని ఉద్యోగాలు అంటూ కేటాయించాలి. వనితలకు ఉచితంగా న్యాయవాదుల సహాయం అందే ఏర్పాటు చెయ్యాలి. నేను ఇలాంటి ఏర్పాటు ఒకటి చేసి అర్థికంగా బలహీనులైన స్త్రీలకు సాయం చేస్తున్నాను. ఇలాంటి ఏర్పాటు దేశం మొత్తం మీద జరగాలి” అన్నారు ఆమె. అమెరికాలో ఈ ఉచిత సహాయం తీరు తెన్నుల గురించి పరిశీలించడం కోసం ఆమె త్వరలో అక్కడికి వెళుతున్నారు. అక్కడి నుంచి వచ్చాక దాన్ని మన దేశంలో అమలు చెయ్యడానికి అనువుగా ప్రభుత్వానికి ఒక ప్రణాళిక సమర్పిస్తారు.

తీరిక అన్నది తెలియక ఎడతెరపిలేకుండా ఏదో ఒక కార్యక్రమంతో సతమవుతూ ఉండే శ్యామలా పప్పు తమ తీరిక వేళల్లో ఏం చేస్తూ ఉంటారు? ఆమె అభిరుచులు ఏమిటి?

“తీరికవేళల్లో వంట చెయ్యడం నాకు ఇష్టం. ఇక నా అభిరుచులమాట అంటారా? కర్ణాటక సంగీతం అంటే నాకెంతో అభిమానం. 17 సంవత్సరాలబాటు నేను రేడియో ఆర్టిస్టుని!” అన్నారు ఆమె.

మహిళలు చేసిన మనిషి

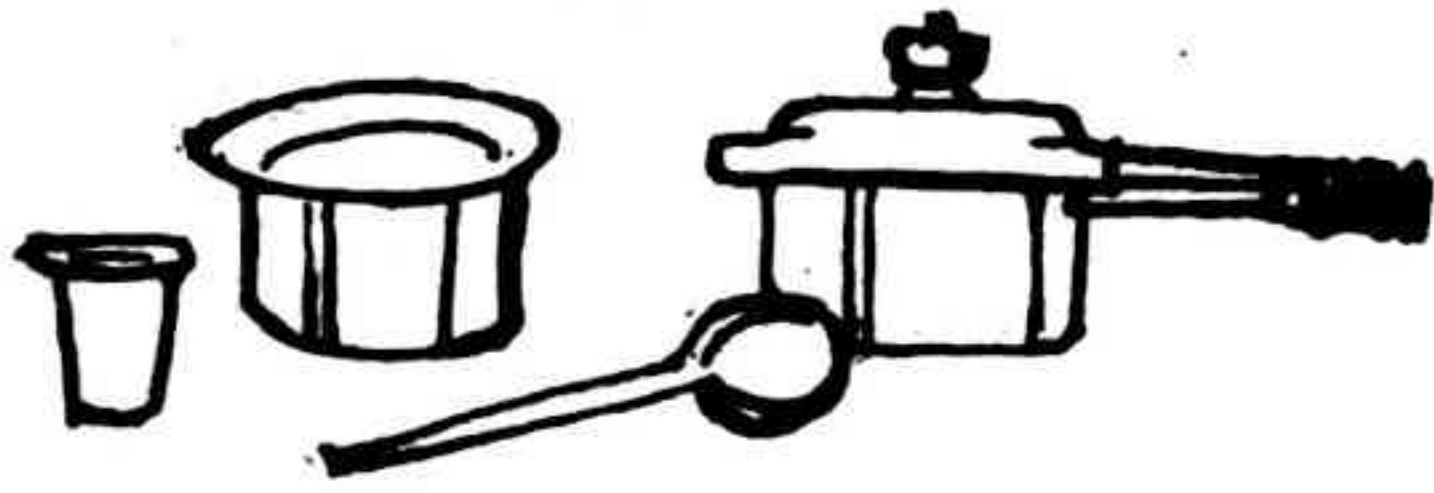
బి. సుబ్రహ్మణ్యం

“అమ్మా, అమ్మా, కోతి మన పెరట్లో ఉన్న
గిన్నె పడేసిందమ్మా. ఇదిగో” అంటూ తెచ్చారు
రాజా.

సుందరమ్మ అది తీసుకుని చూచింది.

అది వెండి ఉన్న గిన్నె. ‘ఎక్కడ
చూశాను?’ అంటూ జ్ఞాపకం చేసుకుంది.

కాస్తేపటికి గుర్తొచ్చింది. అది మూడో ఇంటి
రంగనాయకమ్మగారిది. వాళ్ళ పాపకు ఉపయో
గిస్తూండగా తాను చూచింది ఎన్నోమార్లు.

స్తీలు పాత్రలను బాడిదతో తోమితే వాటి మెరుగు పోతుంది. వాటిని చింతవండుతో తోమి రెండు మూడు నిమిషాలు వానవిచ్చి నీళ్ళతో కడిగేస్తే మెరుగు పోతుందా తళతళలాడుతూ ఉంటాయి.

“వాళ్ళ కిచ్చేద్దామా, వద్దా?” అంటూ చాలా సార్లు త్రిప్పి త్రిప్పి చూచింది గిన్నెను.

సుమారు ముప్పయిరూపాయలైనా ఉంటుందేమో! అయినా వాళ్ళకెలా తెలుస్తుంది ఇది తమ యింట్లో వుందని? కోతులు, కాకులు, ఎన్నో వస్తువులు తీసికెళ్ళి పారేస్తూంటాయి. ఎక్కడ పారేసిందో ఏమో అని కాస్తేపు వెదికి ఉరుకుంటారు.

ఇలా నిర్ణయించుకుని పెట్లో అడుగున వదేసింది ఉగ్గు గిన్నెను.

పైగా కొడుకును హెచ్చరించింది. “ఒరేయ్, నీవు వాళ్ళవళ్ళతో చెప్పకు గిన్నె మనకు దొరికిందని....” అని.

ఆ రోజు రాత్రి రాజా తన తండ్రితో చెప్పాడు ఉగ్గు గిన్నె సంగతి.

“ఎవరిదో పాపం, ఇవ్వలేకపోయారా?” అన్నాడు సుబ్బారావు.

“ఆ.....మీది మరి చాదస్తం. ఇకదాన్ని పట్టుకుని ఇల్లిల్లా ఎక్కడ తిరగను కోతిలాగా? అదేం బరువా? ఒక మూల పడి వుంటుంది పెట్లో—” అన్నది సుందరమ్మ.

సుప్రీం కోర్టు జడ్జిగారి తీర్పులాంటిది సుందరమ్మ మాట సుబ్బారావుకు. మహానుభావుడు ఇంకేం పలకలేదు. అసలు సుందరమ్మ మెళ్ళో మూడు ముక్కు వేసిన నాడే సుబ్బారావు నోరు కట్టుబడిపోయిందని సుందరమ్మ సంగతి తెలిసిన వారు చెప్పుకుంటూంటారు.

ఒకడే బిడ్డ కావడం చేత రాజా అంటే ఇద్దరికీ అమితమైన ముద్దు. ఎంత అల్లరి చేసినా వాణ్ణి మందలించరు. ఏ తప్పు పని చేసినా కోప్పడరు.

“ఒరేయ్ రాజా, నరసింహం దుకాణంలో రెండు అగ్గిపెట్టెలు తీసుకురారా. ప్రొద్దున్న మీ నాన్నగారితో చెప్పటం మరిచేపోయాను—” బతిమాలుతుంది సుందరమ్మ.

“నేను ఆడుకోవాలి, ఇప్పుడు వెళ్ళను పో—” సుపుత్రుడు మొరాయిస్తాడు.

“నేను డబ్బులిస్తాగాని వెళ్ళిరా నాయనా—” అని వాడికి డబ్బుపై ఆశ చూపించి పంపిస్తుంది తల్లి.

“ఏమండీ మీవాడు మా వాణ్ణి బూతులు తిడుతున్నాడు చూశారా, కాస్త మందలించండి,” అంటూ పక్కంటి నీతమ్మ సుందరమ్మతో చెబుతుంది.

“మా రాజా అలాంటివాడు కాదు; అనవసరంగా పనిబిడ్డను అడిపోసుకోకండి!”

రాగి బాయిలర్లను, బాగా చిలుమువట్టిన ఇత్తడి వస్తువులను, చింతవండు, పొడి ఉప్పు కలిపి తోమితే వాటికి వట్టిన మురికి వదిలి, మెరుస్తాయి.

ఈ చిట్కాలు పంపినవారు :
వి. కనకదుర్గ

అంటూ వెనకేసుకొస్తుంది సుందరమ్మ.

చిన్నప్పటి నుండి కొడుకును అలాగే పెంచింది తల్లి. రాజా ఇప్పుడు నెకెండ్ ఫారమలోకి వచ్చాడు. అవాళ — “చదువు కోరాదు బ్రా కాసేపు—?” అన్నాడు సుబ్బారావు ఆడు కొంటున్న కొడుకునుద్దేశించి. “ప్రొద్దున్నుండే చదువుతూనే వున్నాడండీ కుర్రనాగన్న. వేరెడంత వెదవలకు ఇన్నిన్ని పుస్తకాలు; పైగా వాటిల్లో పరీక్షలు. ఏం గవర్నమెంట్లో ఏమో! కాస్తయినా బుర్రలేదు. ఇంత చిన్న పిల్లలు ఎలా చదువుతారంట? పుస్తకం ముందేసుకోగానే నిద్ర ముంచుకొస్తుందాయె....” కొడుకు మీద ప్రేమతో ప్రభుత్వాన్ని తిట్టిపోసింది సుందరమ్మ.

తల్లి సపోర్టు చూచుకుని రాజా మెల్లిగా టేబిల్ పై తలపెట్టి నిద్రపోయాడు. వాడికసలు

చదవాలంటే విసుగు. చదివినా బుర్ర కెక్కిచావదు.

రాజా మరుసటి దినం ప్రొద్దున్నే రేచి అమ్మ దగ్గర ఏడవసాగాడు. “ఏమయిందిరా, వెర్రి తండ్రి?” అని ప్రేమగా వాకబు చేసింది సుందరమ్మ.

“నాకు భయంగా వుందమ్మా. పరీక్షలో ఫెయిలయితే నాన్న తిడ్తారు” అన్నాడు వాడు షర్టుతో ముక్కుతుడుచుకుంటూ.

ఇంతలో రాజా క్లాస్ మేట్ సుధాకర్ వచ్చాడు. అతను చాలా తెలివైనవాడు. క్లాసులో ఎప్పుడూ పస్టు మార్కులే.

సుందరమ్మ ఆ సంగతి విన్నది. కాబట్టి వెంటనే ఆమె బుర్రలో ఉపాయం మెరిసింది.

“ఒరేయ్, సుధా, మా రాజా భయపడుతున్నాడు పరీక్ష లంటే. నీవు కాస్త వాడికి తెలియనివి చూపించరా! రాజా నీ స్నేహితుడే కదా? వాడు పరీక్ష తప్పిపోతే ఏం బాగుంటుంది చెప్పు?” అంటూ బతిమాలి, అతని చేతిలో జంతుకలు పెట్టింది.

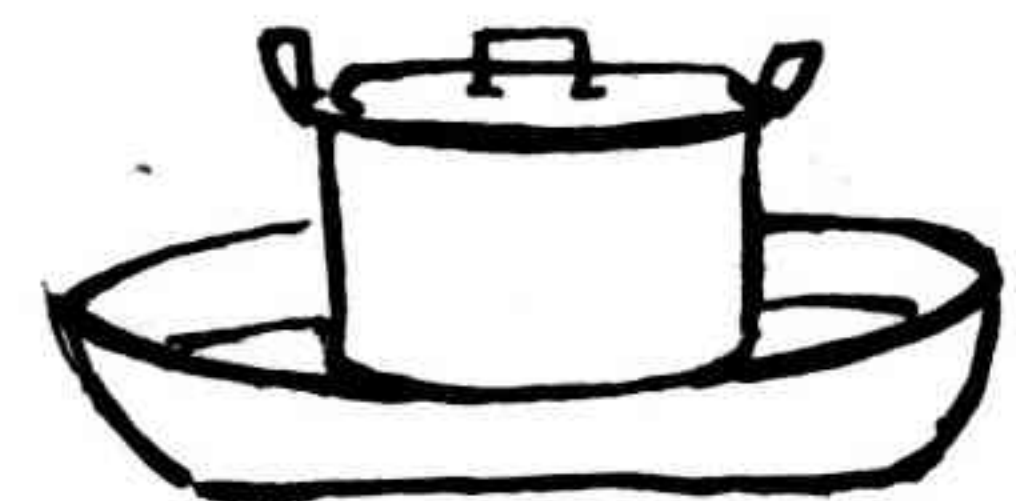
ఆ పరీక్షల్లో సుధాకర్ పుణ్యమా అని గచ్చెక్కాడు రాజా అత్తెసరు మార్కులతో.

అంతేకాదు పబ్లిక్ పరీక్షలన్నీ అలాగే. మాస్టర్లను ఏమార్చి కాపీకొట్టి పాసయ్యాడు రాజా.

సుబ్బారావుకు ఈ విషయం తెలిసి మందలించాడోసారి “కాపీకొడతావురా వెధవా?” అంటూ.

“మీరూరుకోండి. అన్నన్ని పుస్తకాలు ఎలా చదువుతాడు? వాడికసలే తలనొప్పి. కండ్లుమంట” అంటూ సుందరమ్మ వెనకేసుకొచ్చేది కొడుకును.

“ఏం, ఊళ్ళో నీ కొడుకొక్కడే చదువు

వేసవిలో పాలు విరిగిపోవడం తరచుగా జరుగుతూ వుంటుంది. అలా పాలు విరగకుండా ఉండాలంటే ఒక వళ్ళెంలో చల్లని నీరు పోసి, పాలిగన్నెను అందులో ఉంచాలి.

తున్నాడా ఇన్నిన్ని పుస్తకాలు? ఆ సుధాకర్ చూడరాదూ ఎప్పుడూ ఎనభైకి తక్కువ రావు మార్కులు....”

సుబ్బారావు, రాజాను తిట్టడమే కాదు, సుధాకర్ ను పొగడటం సుందరమ్మ సహించలేక పోయేది. “మీ బిడ్డ మీకు శత్రువులాగున్నాడే? ఊళ్ళో వాళ్ళను పొగడుతారేమిటి? ఆ సుధాకర్ వాళ్ళనాన్న ఇంజనీరు. ఆ తెలివి తేటలే పిల్లలకూ వచ్చుంటాయి. మన గుమాస్తా తెలివి మన బిడ్డకు వచ్చింది!”

మొగుడి నోరు మూయించటం సుందరమ్మకు ఐన్ క్రీమ్ తిన్నంత సులభం, ఇష్టం. పాపం మానవుడు నోరు మూసుకు వెళ్ళేవాడు.

తండ్రి దండించబోతే తాను వెనకేసుకు రావడమే కాక పనికిమాలిన పనులను తానే

ఉల్లిపాయలు తరిగినప్పుడు చేతులకు ఆ వాసన వడుతుంది. ఉల్లిపాయలు తరిగాక చేతులకు ఉప్పు వట్టింది కడిగితే ఆ వాసన పోతుంది.

ప్రోత్సహించి రాజా భవిష్యత్తును గతుకులబాట చేసింది సుందరమ్మ.

*

రాజా ఇప్పుడు బాధ్యతగల ఆఫీసర్. తల్లి చిన్నప్పుడు నేర్పిన విద్యలన్నీ సమగ్ర స్వరూపాన్ని ధరించాయి ఇప్పుడు.

పేపర్ టేబుల్ పైనుండి కదలాలంటే లంచం. గవర్నమెంట్ దృష్టిలోకి వెళ్ళాలంటే లంచం. సులభంగా డబ్బు సంపాదించడానికి అలవాటుపడిన వ్యక్తి దాన్నంత తేలిగ్గా మరిచిపోలేడు. అదికూడా ఒక వ్యసనం. త్రాగుడు, చీట్ల పేకాట లంత సులభంగా దానికి దాసుడై పోతాడు మనిషి.

కొత్త చీరలు తడిపేటప్పుడు - అందులో ముఖ్యంగా రంగు చీరలు తడిపేటప్పుడు - నీళ్ళలో కాస్త ఉప్పువేసి తడిపితే రంగు వెలిసిపోదు. అలాగే రంగు చీరలను నీడలోనే ఆరేయ్యాలి.

ఇప్పుడు రాజాను ఈ విషయంలో ప్రోత్సహించడానికి సుందరమ్మ లేకపోయినా, రాజా భార్య కమల ఉంది.

“ఏమండీ, పక్కింటి తానీల్లారుగారు భార్య రవల కమ్మలు చేయించుకుందండీ. పేరంటానికి వెడితే అందరూ నా వైపు ఆదోలా చూశారు. మీకూ అంతే జీతంకదా? ఏమిటో నాకు నా మోషీగా అనిపించింది....”

భార్య, పాపం రవల కమ్మలు లేక ఎంత బాధపడిపోతోందో అర్థం చేసుకున్నాడు రాజా. పైగా నలుగురిలో తలవంపులు కూడాను. తనేం ఆప్రయోజకుడా?

వెంటనే నాలుగైదు బిల్లులు పంపటంలో ఆలస్యం చేయసాగాడు. ఆ బిల్లులు తాలూకు వ్యక్తులు విషయం గ్రహించి చేయి తడిచేసారు. ఫలితం రవల కమ్మలు. ఇలా ఎన్నో విధాలుగా డబ్బు సంపాదించేవాడు రాజా. ఇప్పుడతనికి సొంత ఇల్లుంది. ఇంటినిండా మంచి ఫర్నిచర్; భార్య వంటినిండా నగలు; ఆమె బీరువానిండా పట్టు చీరలు.

కొంతమంది సంతోషంగా ఇస్తే, కొందరు తిట్టుకుంటూ ఇచ్చేవారు. లంచం: “వీడికి ఎప్పుడు వినాశకాలం దాపరిస్తుందో” అనుకునే వారు ఇవ్వలేని వాళ్ళు.

కొన్నాళ్ళకు వాళ్ళ కాపాలు ఫలించి నిజంగానే వినాశకాలం దాపురించింది రాజాకు.

అవినీతి నిరోధక శాఖవారు, అతను లంచం తీసుకుంటూండగా పట్టుకుని ఆరెస్టు చేయించారు.

పాపం రాజా-తన ఆదాయం దాచి, ఇనకమ్ టాక్స్ ఎగ్నోట్టటం, ఇష్టం వచ్చినట్టుగా లంచాలు తీసుకోటం అన్నీ బయటపడ్డాయి.

అతని ఉద్యోగం ఊడింది. కృష్ణజన్మస్థానం ప్రాప్తించింది.

కటకటాల వెనుక కూర్చున్న రాజా ఆత్మ విమర్శ చేసుకోసాగాడు.

తనలో ఇలాంటి పాడుబుద్ధుల్ని ప్రవేశ పెట్టింది తన తల్లి.

దొంగతనం పాపమని చెప్పలేదు.

ఏదైనాపని చేయాలంటే లంచం ఇచ్చి పంపేది.

పరీక్షల్లో కాపీకొట్టరాదని మందలించలేదు. పైగా తండ్రిని తిట్టేది తనను మందలిస్తే: తర్వాత భార్య....

వంట వూరికాగానే చాలామంది నివ్వల మీద నీళ్ళు చల్లి ఆర్చుతూ ఉంటారు. ఒకవేళ వెంటనే బొగ్గులు అవసరమవుతోంది. అప్పుడు తడిసిన బొగ్గులు అంటుకోవడం కష్టమవుతుంది. కనుక కఠకఠలాడుతున్న నివ్వలను అలాగే ఏ పాత డబ్బాలోనైనా వేసి గాలి చొరకుండా మూత పెట్టేస్తే చాలు; అవి ఆరిపోతాయి.

ఈ చిట్కాలు పంపినవారు: అంగర శ్రీదేవి

అదిలేదు, ఇదిలేదు, ఇదికావాలి, అంటూ తనలో అవినీతి ఎక్కువకావడానికి దోహదం చేసింది. తనకు అంతరాత్మ అంటూలేదు. మంచి, చెడూ బేరీజు వేసుకునే శక్తిలేదు. వాళ్ళు అడించినట్లల్లా ఆడారు.

రాజాకు వార్మీకి కథ గుర్తొచ్చింది. ఇప్పుడు తన పాపాన్ని ఎవరు పంచుకుంటారు? పంచుకున్నా మచ్చ పోయేదా?

రాజాలో పశ్చాత్తాపం అధికం కాసాగింది. అతను అంతరాత్మ గోల భరించలేకపోయాడు.

అతని తప్పు ఆతణ్ణి కార్చివేయసాగింది.

మరుదినం భర్తను చూడటానికి వచ్చిన కమలకు, రాజా కళేబరం చూపించారు తైలు అధికారులు.

అతను ఆత్మహత్య చేసుకున్నాడు.

విద్యార్థికుల జీవితం

నేనొక 'పతిత'ను

నేనొక 'పతిత'ను
నేనొక 'వేశ్య'ను
సకల భూతలానికి 'అకర్షణ'ను

అందమైన జవరాలిని
అమృత పుష్పాన్ని
ఆకలితో జీవాన్ని
అందుబాటులోని అందాన్ని

నా అందం చూసి
పొందు కోసం వీక్షించే వారెగానీ
నా అనందం ఆశించే వారే లేరు

లోకం దృష్టిలో
నలిగిన పుష్పాన్ని
చీకటి చినదాన్ని
చిరునవ్వులు చిందించి
చిటికెలేసే చుక్కని

అందరికీ వనితను బాహ్యంగా
ఎవ్వరికీ చెందను మానసికంగా

గరళాన్ని మ్రొంగి బ్రతుకుతున్న
నిరాళ దీపికను

సంఘానికి నేనొక కరదీపికను
సమాజానికి నేనొక దిప్తి బొమ్మను

నా జీవిత రంగంలో
ఎందరెందరో పెద్ద తలల్ని
వేదికలపై ఉపన్యాసాలిచ్చే వారినీ
వేశ్యా పద్ధతి నిరశించేవారినీ
విరివిగా నల్ల డబ్బు విరాళాలిచ్చేవారినీ
నా కోసం వచ్చేవారిగా చూడటమే
నన్ను నిరాశ పరిచింది, జీవితంపై విరక్తి పెంచింది

ఈ సంఘం మారుతుందన్న ఆశలేదు
నే నెందుకు బ్రతుకుతున్నానో నాకే తెలిదు

పతితలను గురించి పకపకలాడే
ప్రతి పెద్దమనిషి, పగలు తప్పితే పద్ధతి తప్పుతాడు.
వేశ్యనుద్ధరించాలని ఉద్ఘాటించే వ్యక్తులంతా
వ్యక్తిగతంగా ఉద్ధరిద్దామని ఉరకలేస్తారు.

అణగారిన ఆశాజ్యోతులతో
అంచలు తప్పిన అడుగులతో
అర్థంలేని ఆశలతో
ఆడవారిని ఆడవారే
అర్థం చేసుకోలేని
ఈ అధునిక ప్రపంచంలో

నేనొక 'పతిత'ను
నేనొక 'వేశ్య'ను
సకల భూతలానికి 'అకర్షణ'ను

— 'ప్రభు' (కలం పేరు)

(బి. ఎస్.సి. విద్యార్థిని, యస్. ఐ. ఇ. టి. కళాశాల, మద్రాసు)

సి హెచ్. కిరణ్ణయి

కుమారి సి. హెచ్. కిరణ్ణయి-గుంటూరు టి. జె. పి. ఎస్. కళాశాల పైసర్ బి. ఎస్.సి. విద్యార్థిని. ఇటీవల విజయవాడ కె. బి. ఎస్. కళాశాలలో జరిగిన విశ్వవిద్యాలయాల అంతర్ కళాశాల విద్యార్థుల వక్రత్వ పోటీలలో ఈమెకు ప్రథమ బహుమతి లభించింది. అంతకు ముందు అమలాపురం 'లియోక్లబ్,' గుంటూరు యూత్ కాంగ్రెస్ మొదలైన సంస్థలు-వివిధ అంశాలపై నిర్వహించిన వక్రత్వ పోటీలలో పాల్గొని - బహుమతులను గెల్చుకుంది.

ఎన్. వి. యస్. ఇందిర

కాకినాడ ఇండియన్ జూనియర్ కళాశాలలో ఇంటర్ తొలిసంవత్సరం చదువుతున్న ఈ విద్యార్థిని - ఇటీవల జిల్లాస్థాయిలో సామర్లకోటలో శ్రీ వేణుగోపాల కళాకేంద్రం వారు నిర్వహించిన సంగీత పోటీలలో పాల్గొని, 'వయోలెన్' వాద్యంలో ప్రథమ బహుమతి పొందింది. కాకినాడ మహిళా సంఘం నిర్వ

హించిన పోటీలలో రెండవ బహుమతిని, కాకినాడ జేసీస్ నిర్వహించిన పోటీలలో గృతంలో మూడవ బహుమతిని పొందింది.

ఎన్. వి. యస్. రాధ

కాకినాడ ఆదర్శ శిశు విద్యాలయంలో 8 వ తరగతి చదువుతున్న ఈ విద్యార్థిని ఇటీవల కాకినాడ 'జేసీస్' వారు నిర్వహించిన సంగీత పోటీలలో పాల్గొని, వీణ వాద్యంలో మొదటి బహుమతిని పొందింది.

కె. ప్రమీల

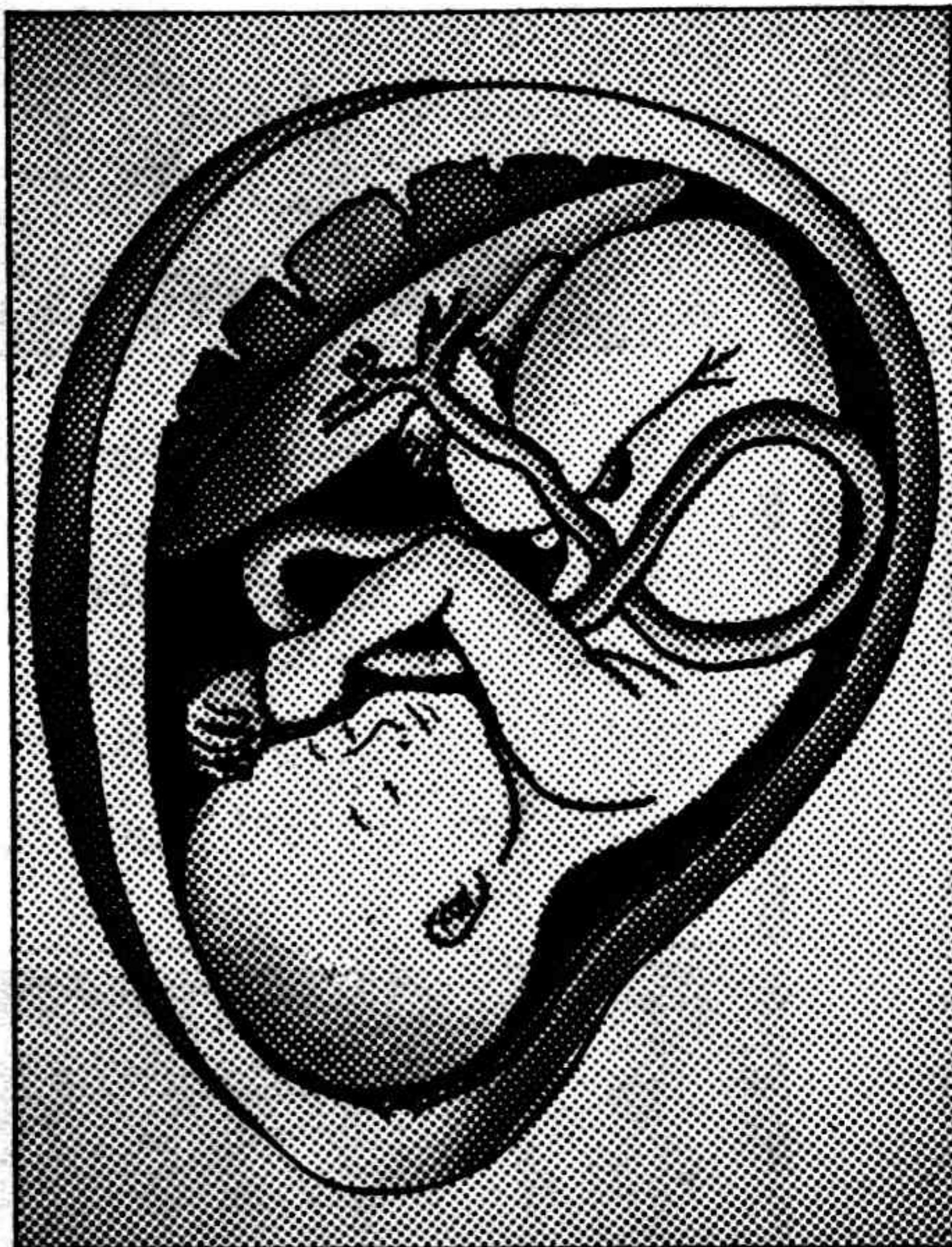
కరీంనగర్ హైస్కూలులో 9 వ తరగతి చదువుతున్న ప్రమీల - కళాశాల వార్షికోత్సవంలో హైస్కూలు స్థాయిలో పాల్గొని, నాట్యంలో మొదటి బహుమతిని పొందింది.

పొన్నెకంటె శారద

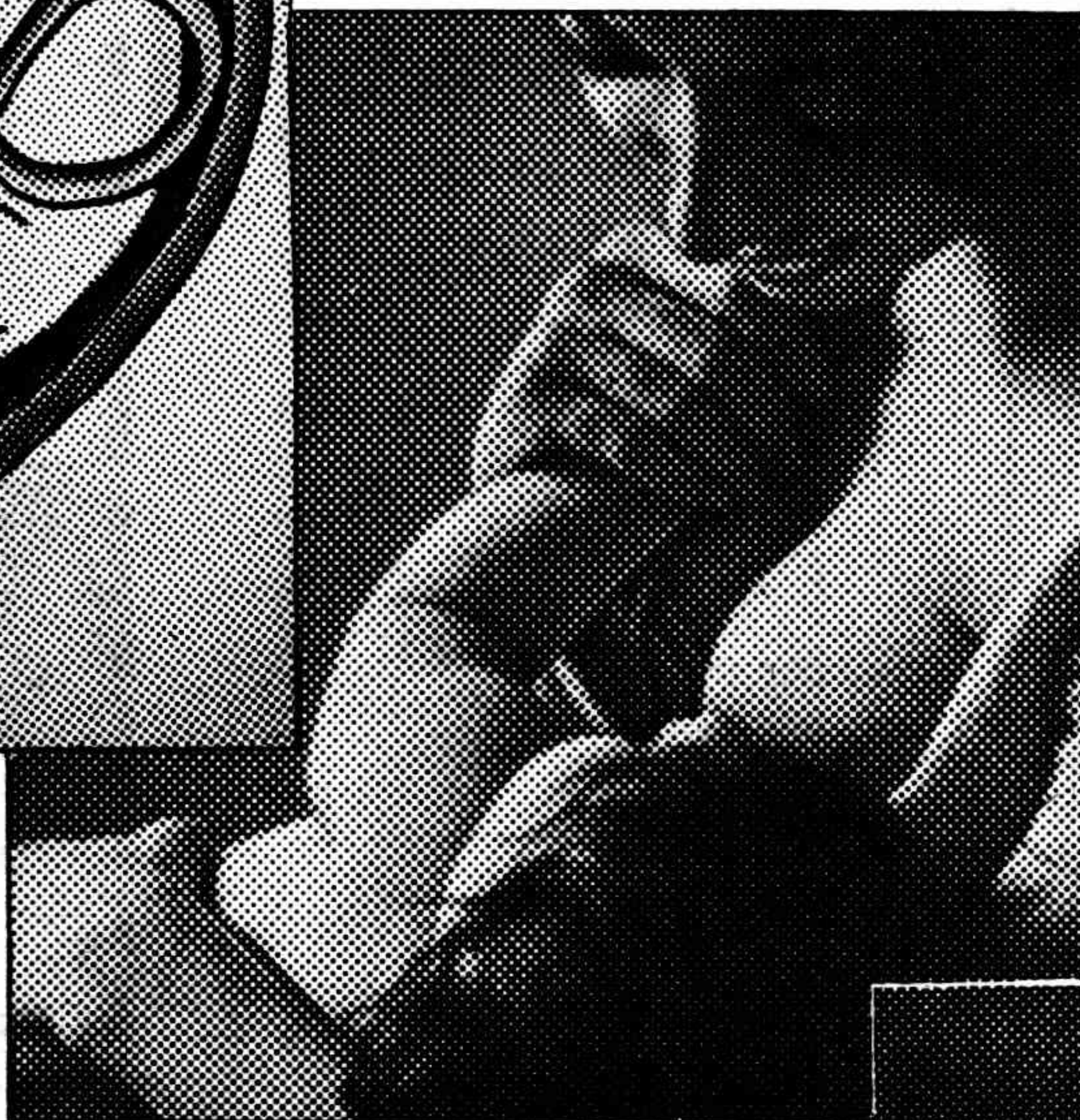
జిలగం రామరావు మెమోరియల్ మునిసిపల్ హైస్కూలు (గుంటూరు) లో తొమ్మిదవ తరగతి చదువుతున్న ఈ విద్యార్థిని - నాట్యం కూడా అభ్యసిస్తూ-వలుచోట్ల బహుమతులు పొందింది. ఇటీవల బాలానంద కేంద్రం (గుంటూరు) వారు నిర్వహించిన రాష్ట్రస్థాయి పోటీలలో పాల్గొని 'ఇంటర్న్' స్థాయిలో ఈమె 'ప్రథమ బహుమతి' అందుకున్నది.

పెరిగే ప్రతి దశలోనూ శరీరానికి కావాలి కాల్షియం-శాండ్‌జ్®

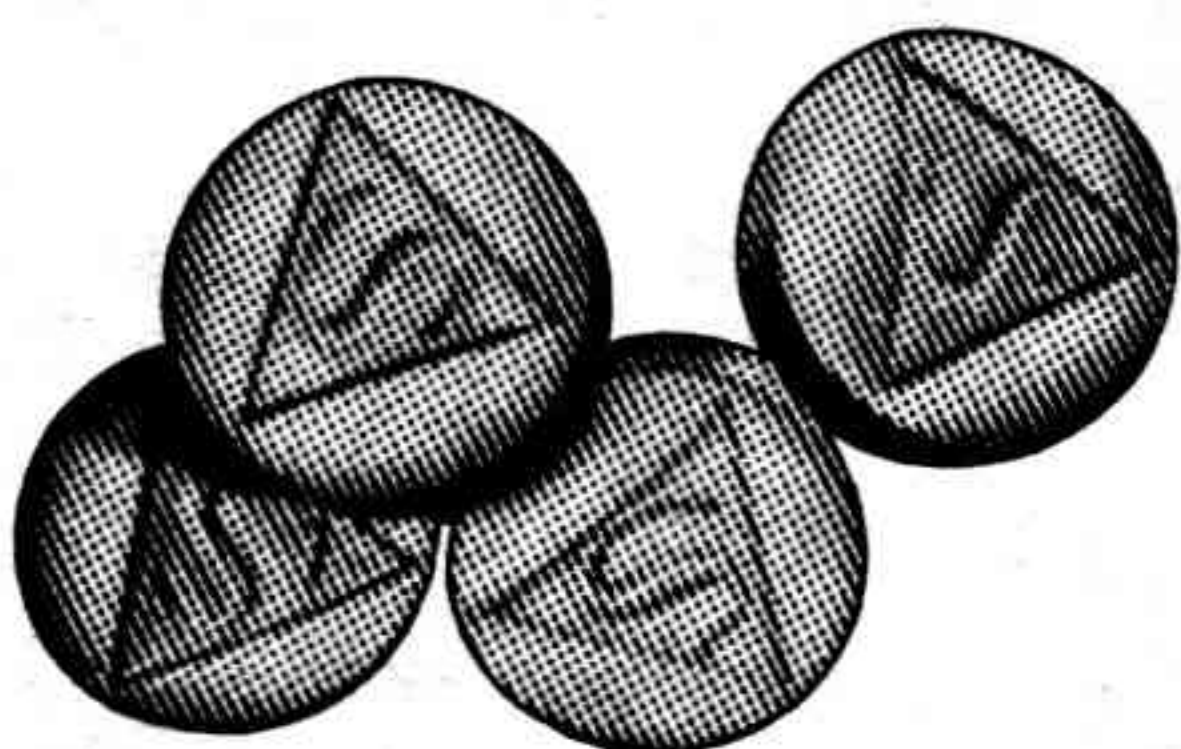

కాల్షియం, గర్భంలోని శిశువు ప్రథమ దశలోనే పాప పళ్ళలోనూ, ఎముకలలోనూ చేరు కోవటం మొదలెడుతుంది. పుట్టబోయే శిశువుకు శీఘ్రగతిలో ఎక్కువగా కాల్షియం కావాలి. అందుకే, మీకు మామూలు కన్న రెండు రెట్లు కాల్షియం కావాలి. మీరు తొందర గానే కాల్షియం-శాండ్‌జ్ తీసు కోవటం మొదలెట్టండి.

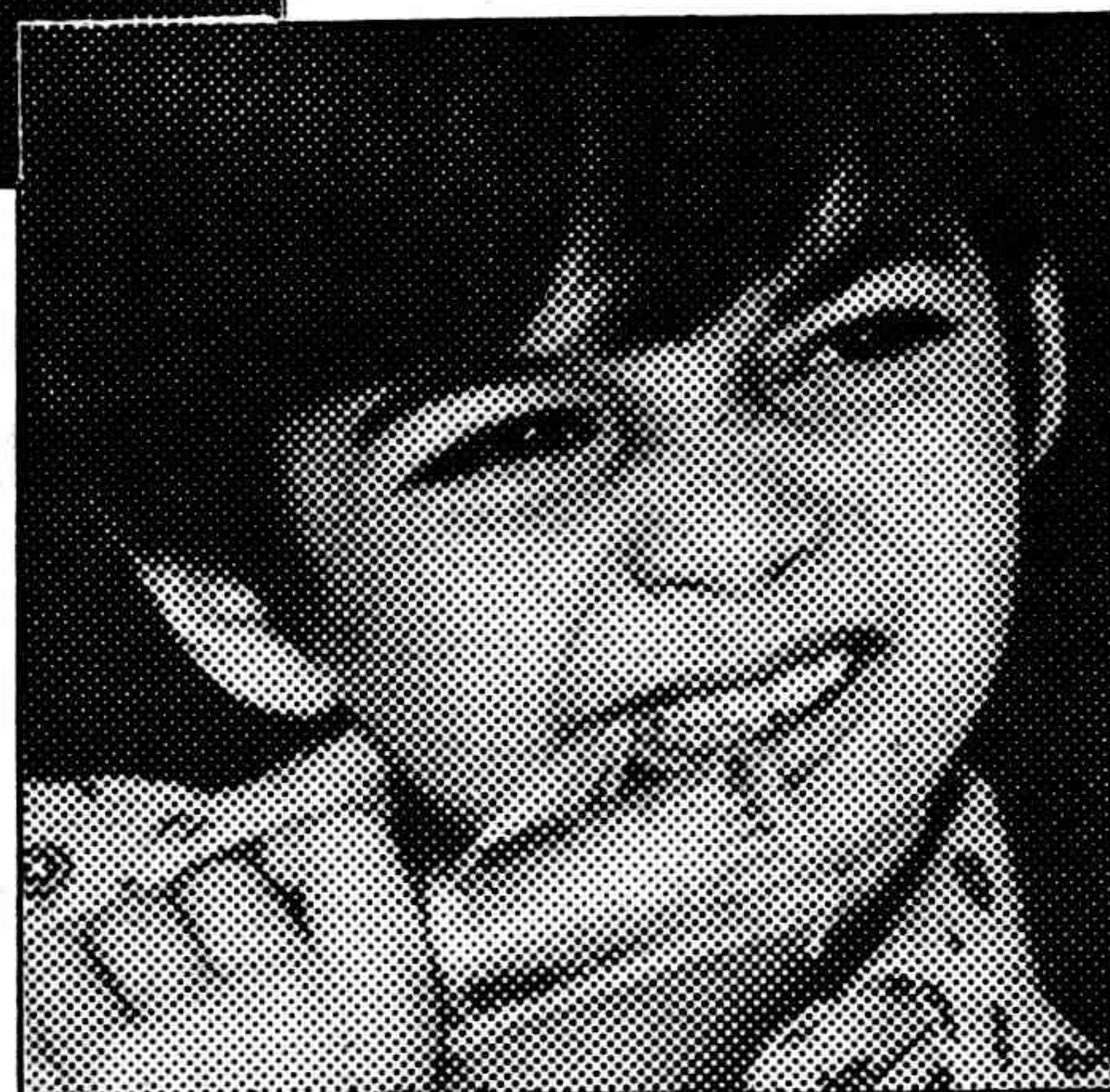
పాప ఎముకలు, పళ్ళూ పటిష్టత కోసం కాల్షియం లభించేది పాలిచ్చి పెంచే తల్లి ద్వారానే. ఆమెకు మామూలుకన్న మూడు రెట్లు కాల్షియం అవసరం.

పెరిగే పాపకు పటిష్టమైన ఎముకలూ, గట్టి పళ్ళ కోసం కాల్షియం ముఖ్యవసరం. అందుకే, పెద్ద వాళ్ళ కన్న, పాపకు కాల్షియం ఎక్కువగా కావాలి!

కాల్షియం ప్రతి దశలోనూ, ప్రతి వయసులోనూ, శరీరానికి కీలకమైన అవసరం. మరి కాల్షియం-శాండ్‌జ్‌లో, కాల్షియం ఉత్తమోత్తమైన రూపంలో ఉంది. రోజుకు రెండు సార్లు, రెండు లేదా మూడు రుచిగల, రాన్‌ప్ చెరీ-వాసన గల కాల్షియం-శాండ్‌జ్ బిళ్ళలు, మీకు అవసరమైన కాల్షియం యిస్తాయి. దానితో బాటే విటమిన్ సి, డి మరియు బి₁₂.

శాండ్‌జ్ ను విశ్వసించండి-ప్రపంచమంతటాలో కాల్షియం తయారీలో అగ్రగాములు.

కాల్షియం-శాండ్‌జ్®
బిళ్ళలు ప్రతి రోజూ ప్రతి వారికీ

dCA/CS/15 G TEL.

శుభ్రాహారవిధులు వంటకాలు

రాగ్గా - పట్టీస్

గతంలో ప్రచురించిన 'రక
రకాల పూరీలు', 'సందేశ్',
'రసగుల్లాలు' బాగా వచ్చా
యంటూ ప్రశంసిస్తూ
ఎందరో పాఠకులు ఉత్త
రాలు రాశారు. ఇలాగే
తక్కిన రాష్ట్రాల వారి
వంటల గురించీ చెబుతూ
ఉంటే బావుంటుందనీ,
శాకాహారలే కాక అప్పు
డప్పుడూ మాంసాహారాల
గురించి కూడా తెలియ
జేయ్యడం బావుందనీ
చాలామంది రాశారు. వారి
కందరికీ కృతజ్ఞతలు
తెలియజేస్తూ ఈ సారి
ఇక్కడ ఇచ్చిన 'ఉత్తర
భారతీయ వంటకాలు' రుచి
చూడవలసిందిగా 'వనిత'
కోరుతున్నది :

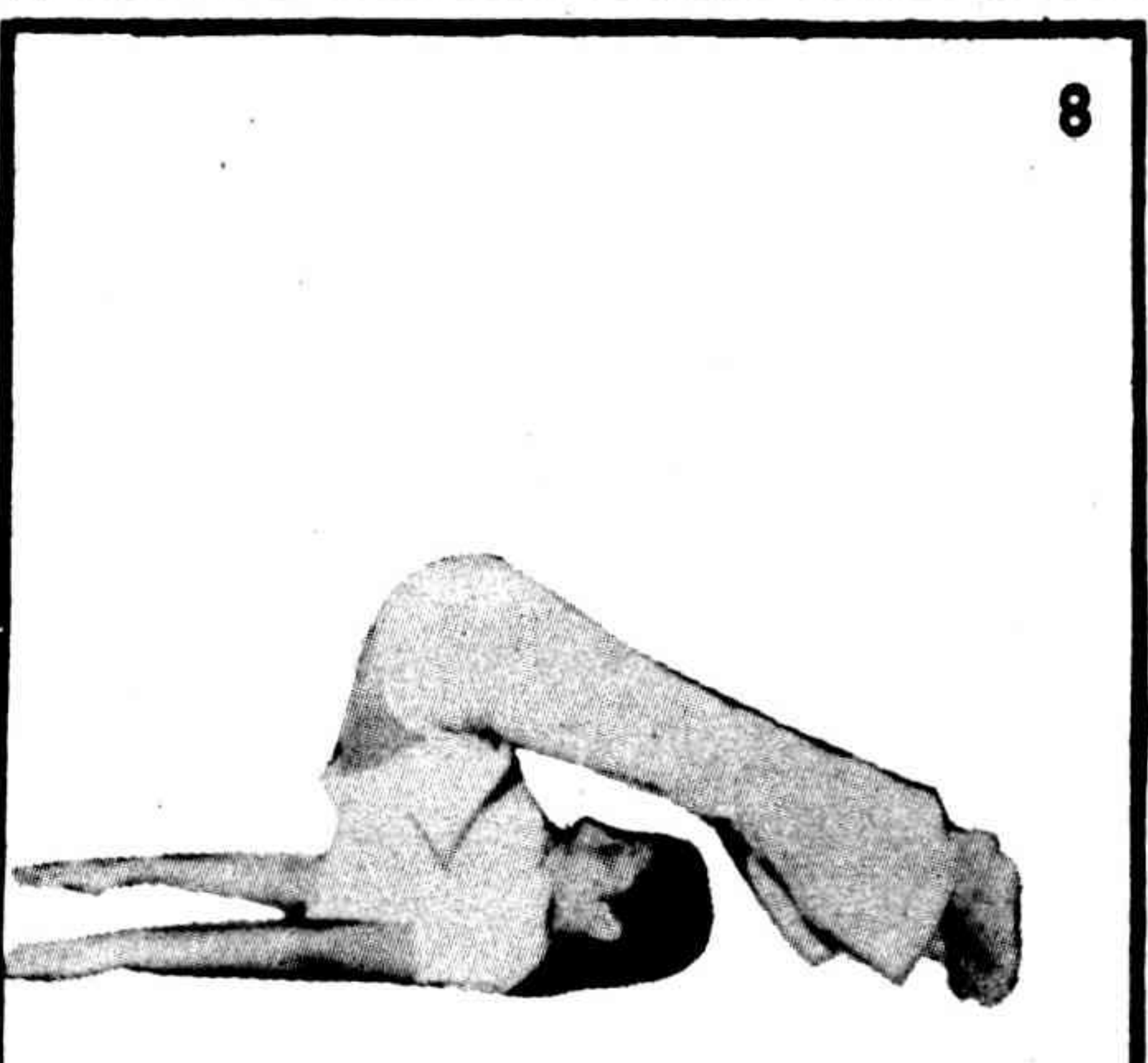
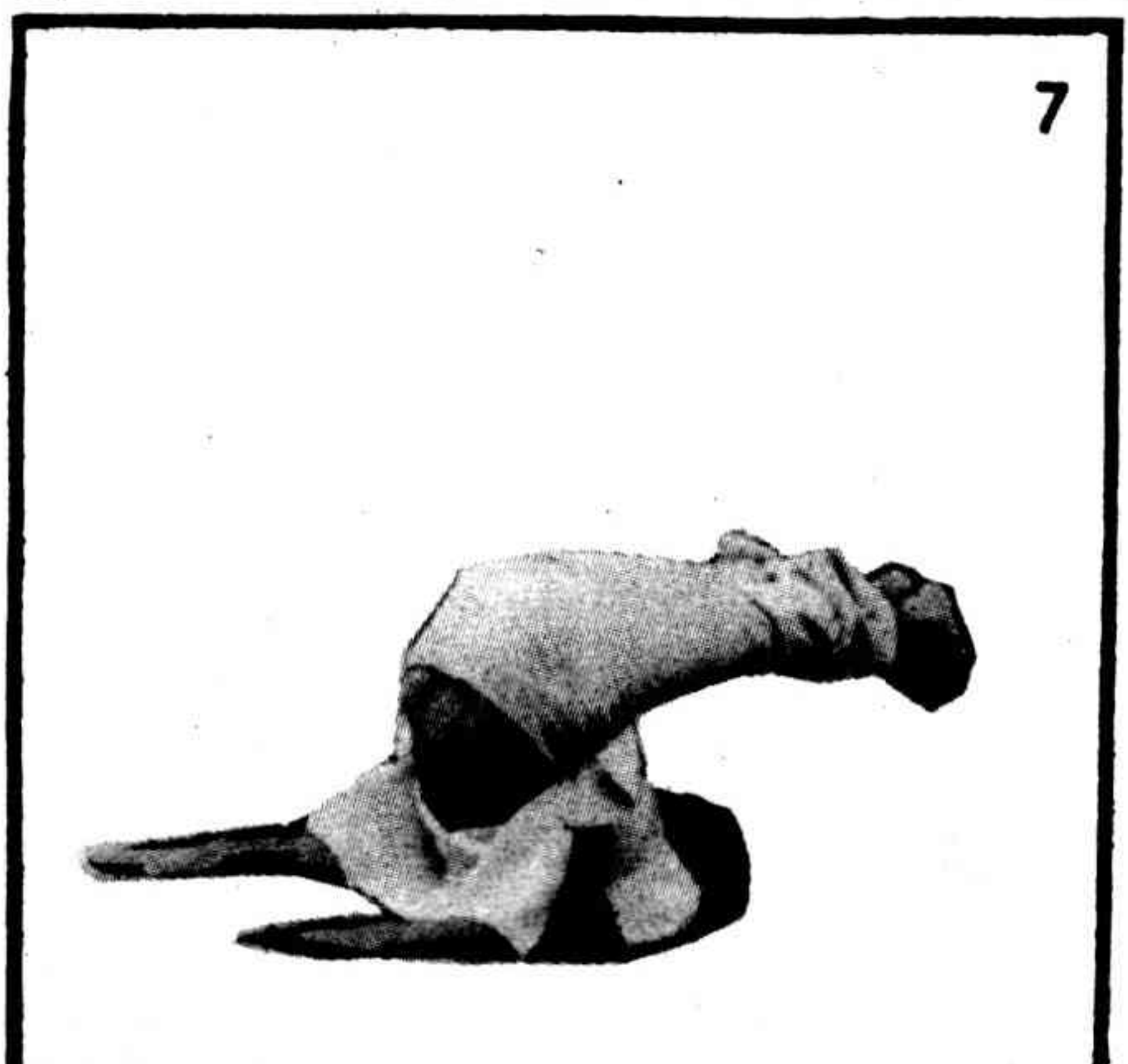
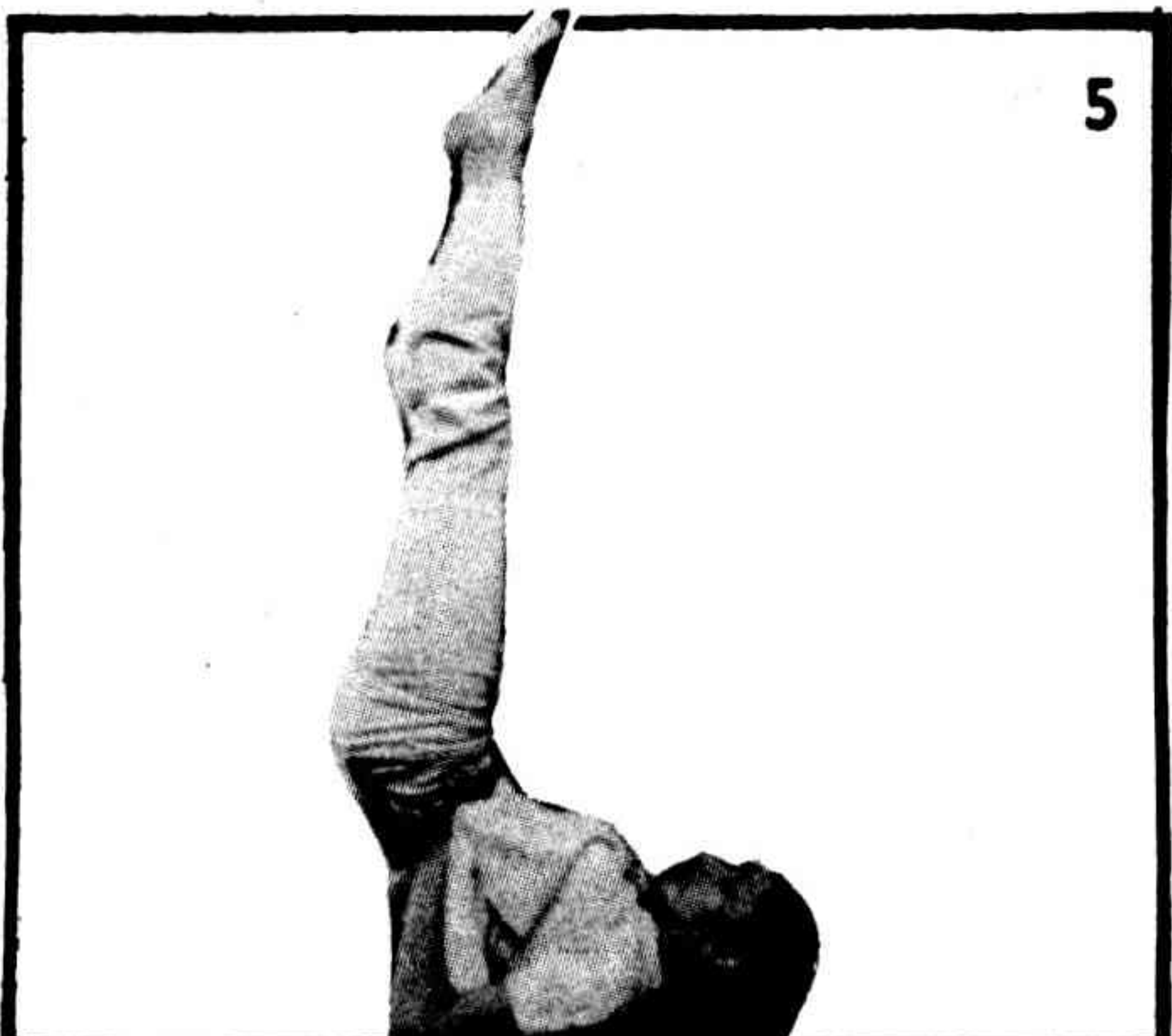
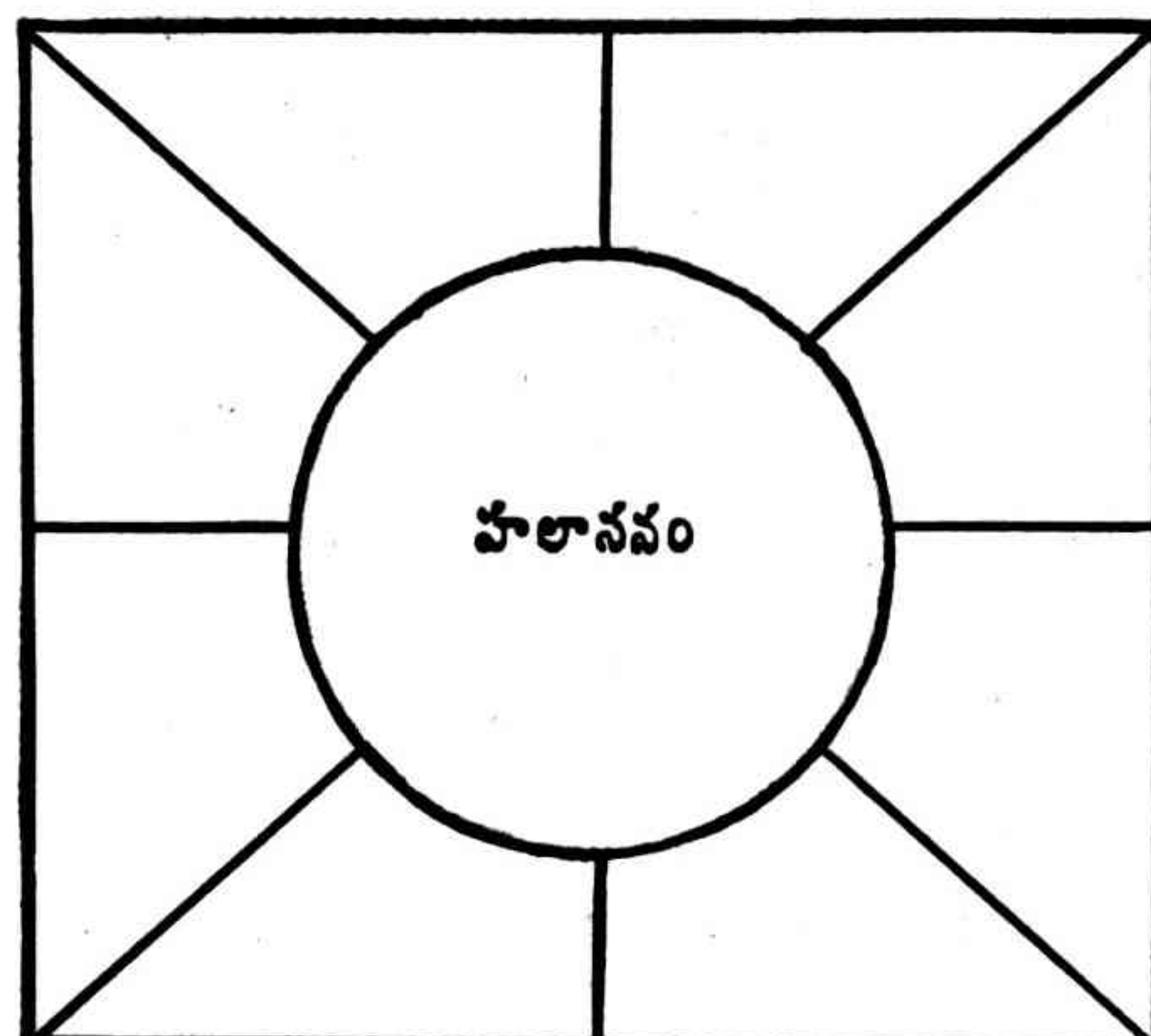
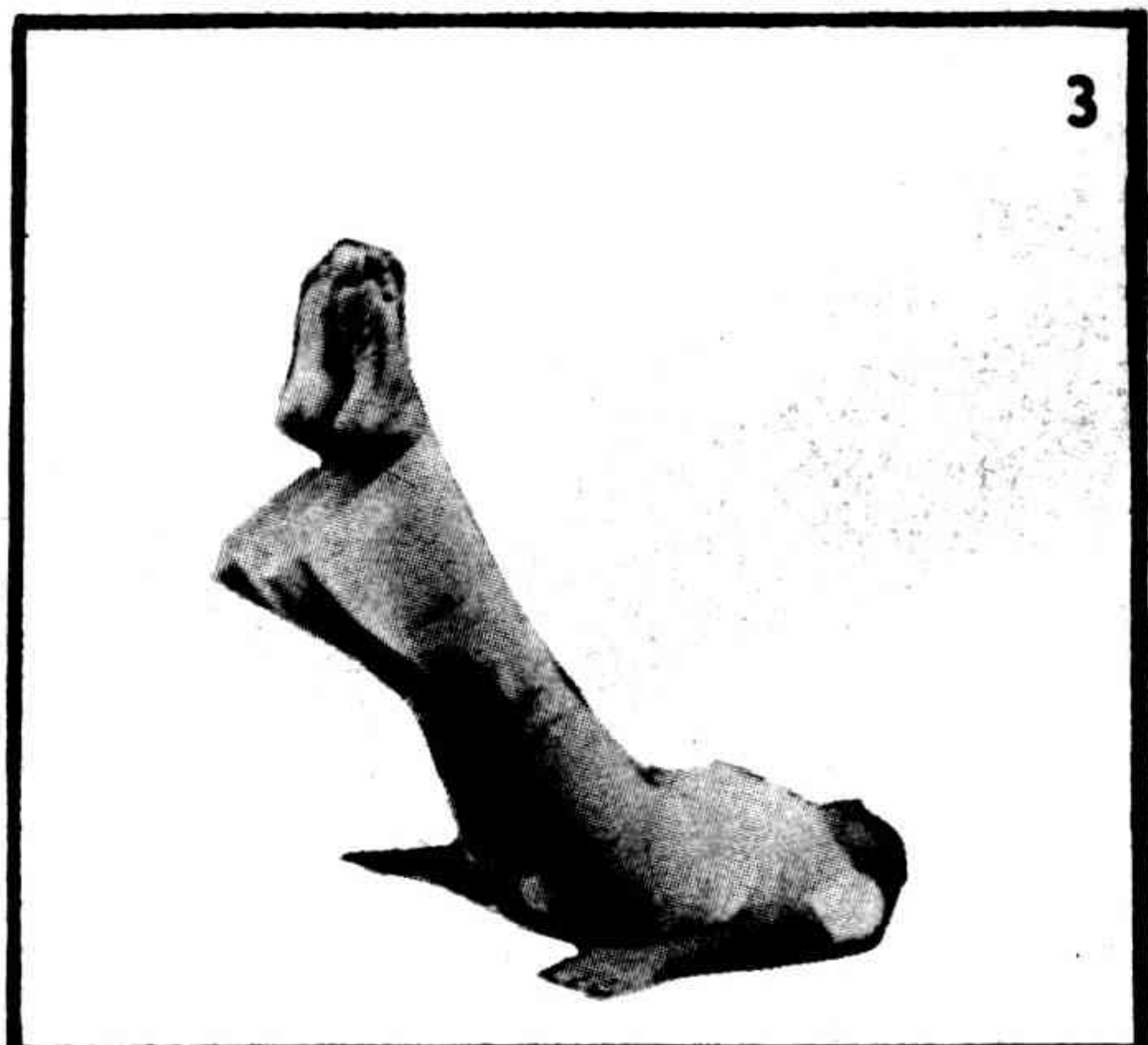
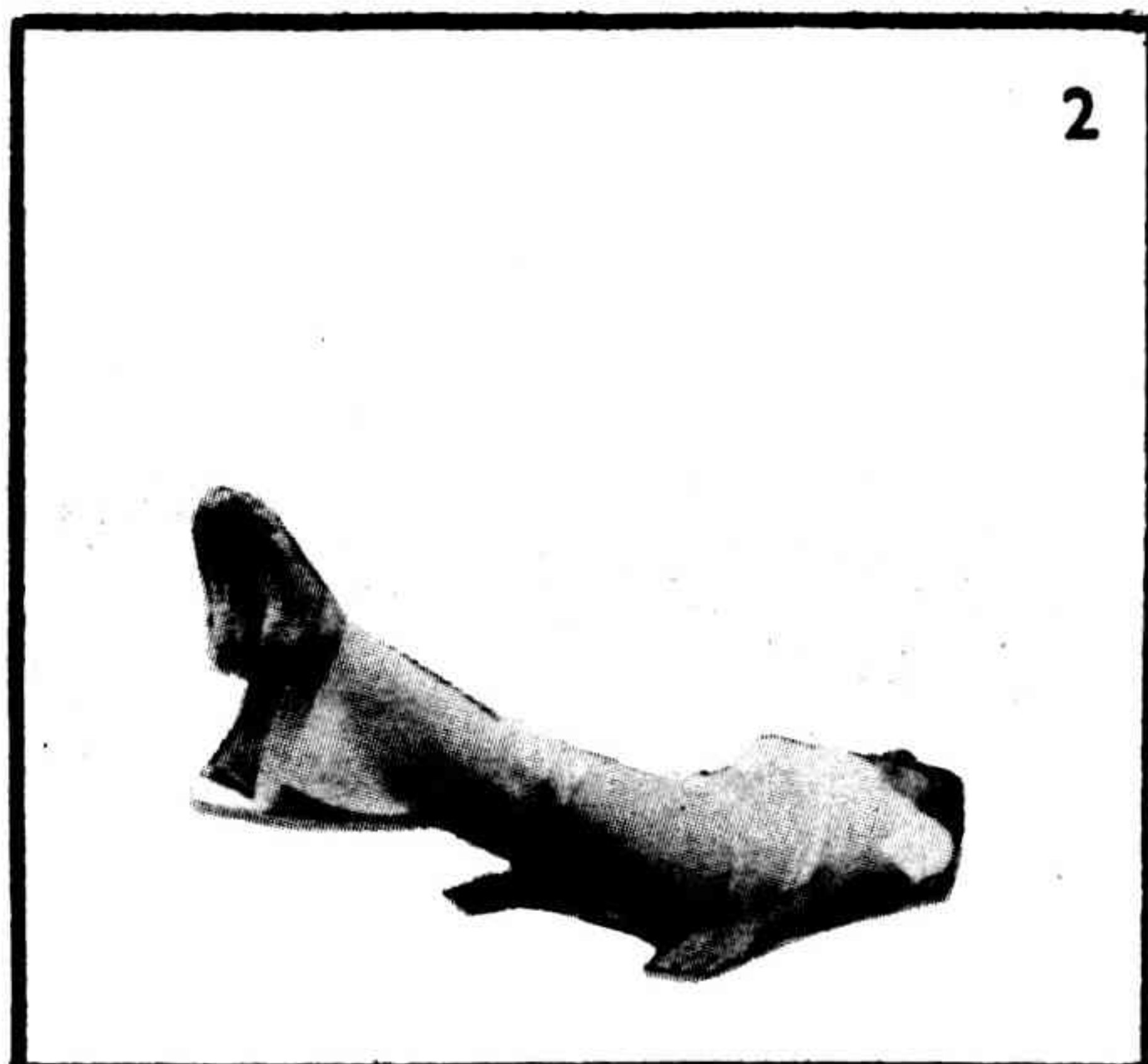
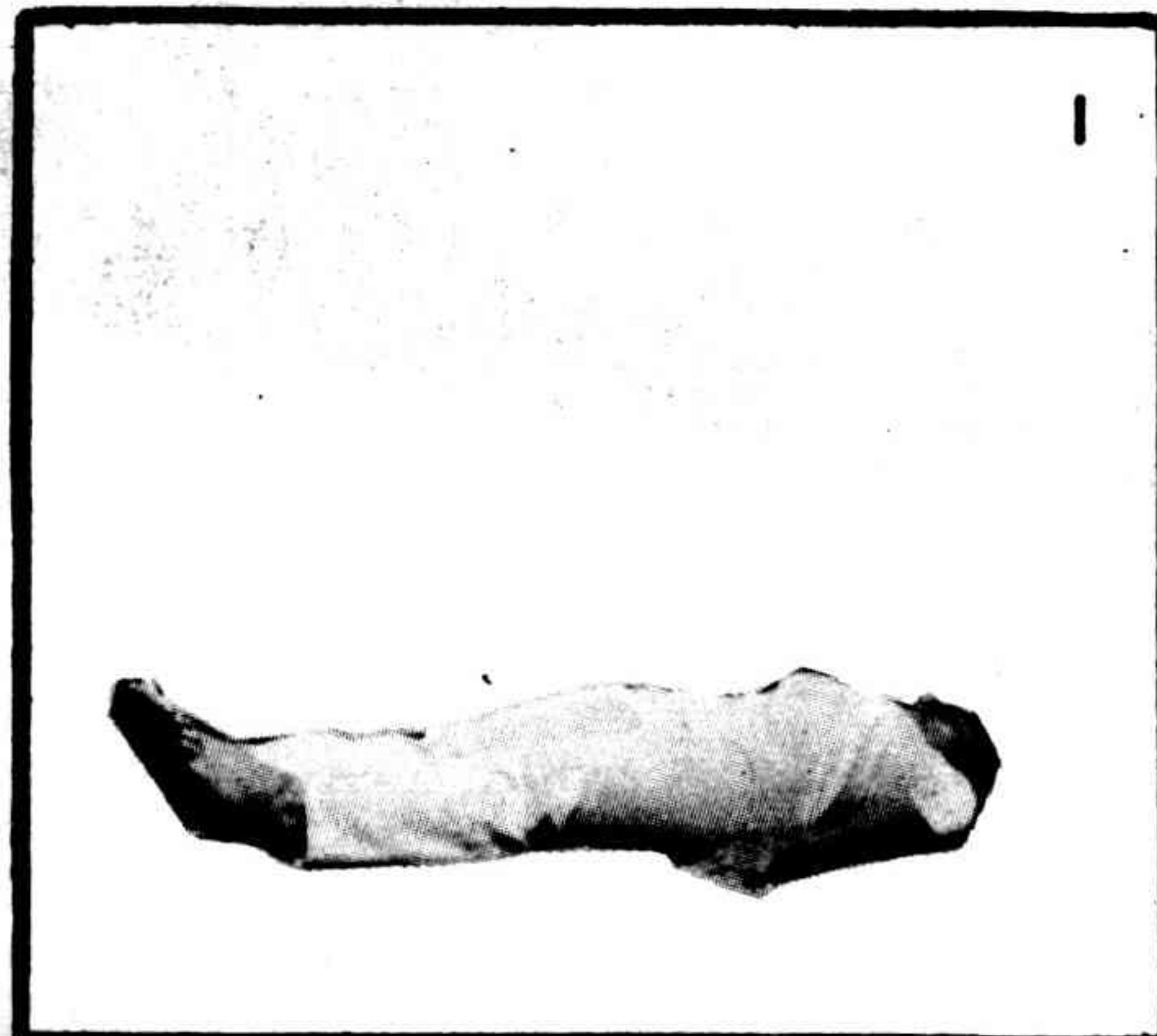

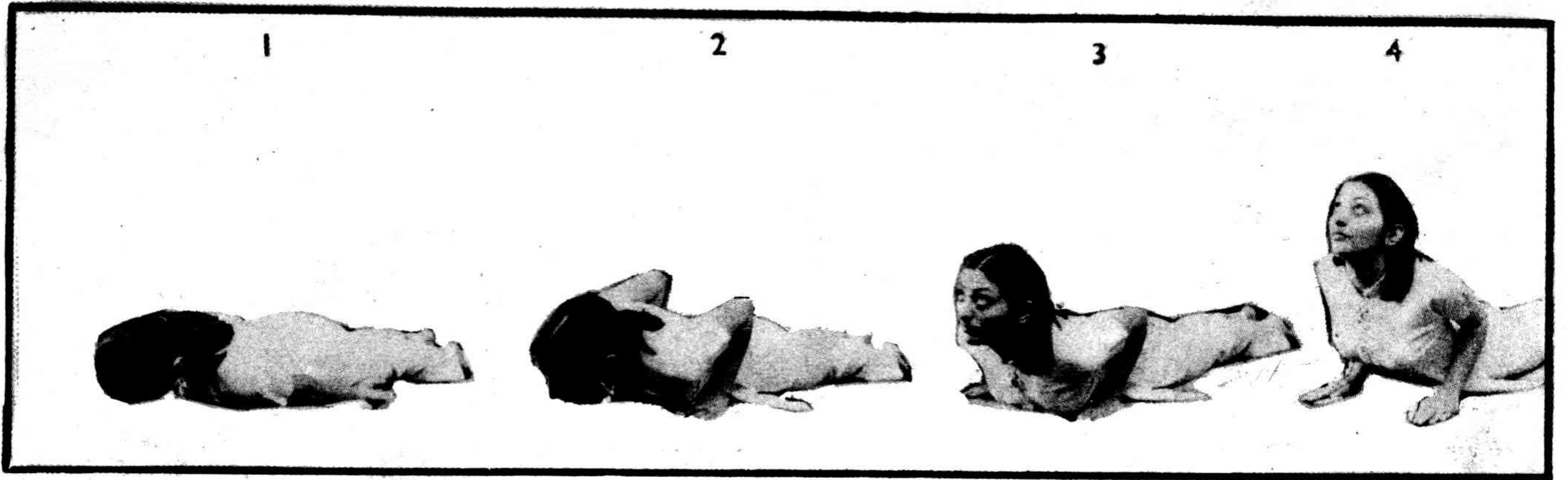
యోగాసనాలు

సజ్జీవైజర

యోగాసనాల గురించి 'వనిత'లో వెలువడిన వ్యాసం పత్రికలలో చాలామందికి నచ్చినట్టు తెలిసింది. అందుకు వారికందరికీ కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తూ ఇక్కడ మరికొన్ని యోగాసనాలు చేసే పద్ధతుల గురించి వివరిస్తున్నాను.

ఆ యోగాసనాల గురించి తెలుసుకునే ముందు ఇదివరలో అభ్యసించిన విపరీతకరిణి, సర్వాంగాసనం, మత్స్యాసనం వంటి వాటిని వెయ్యడంవల్ల కలిగే లాభాల గురించి తెలుసుకుందాము.

భుజంగాసనం

హతయోగంలో తలకిందులుగా ఉండడాన్ని మహత్తరమైన శక్తిని కలిగించే ముఖ్యమైన అభ్యాసంగా పరిగణిస్తుంటారు. విపరీతకఠిణ అటు వంటి అభ్యాసం. దాన్ని క్రమంగా వేస్తూ వస్తే వయసు మళ్ళిన వారి శరీరం కూడా ఆరు మాసాల్లో కొత్త ఉత్సాహం పుంజుకుంటుందని యోగాభ్యాసాలు చేసే వారి అభిప్రాయం.

సర్వాంగాసనం - తైరాయిద్ గ్రంథి ఆరోగ్యంగా ఉండడానికి తోడ్పడుతుంది. మనుషులు మామూలుగా ఆరోగ్యంగా ఉండడానికి ఈ గ్రంథి కారణం. ఈ గ్రంథి సక్రమంగా పనిచెయ్యకపోతే ముసలితనం ఛాయలు ముంచుకువచ్చే ప్రమాదమూ ఉంటుంది. అలాంటి ప్రమాదాన్ని ఈ ఆసనం అరికడుతుంది. శ్రీల గర్భాశయాల ఆరోగ్యాన్ని రక్షించడంలో కూడా ఈ ఆసనం ప్రముఖ పాత్ర వహిస్తుంది.

మత్స్యాసనం వెయ్యడంవల్ల లాభమేమిటి? ఈ ఆసనాన్ని సర్వాంగాసనానికి మారుగా కూడా

వెయ్యవచ్చు. అలా తైరాయిద్ గ్రంథి ఆరోగ్యంగా ఉండడానికి ఈ ఆసనం కూడా సాయ పడుతుంది.

ఇక ఇక్కడ హలాసనం, భుజంగాసనం, వళ్ళి మోతానాసనం, శవాసనం అన్న నాలుగు ఆసనాలు వేసే పద్ధతుల గురించి తెలుసుకుందాము.

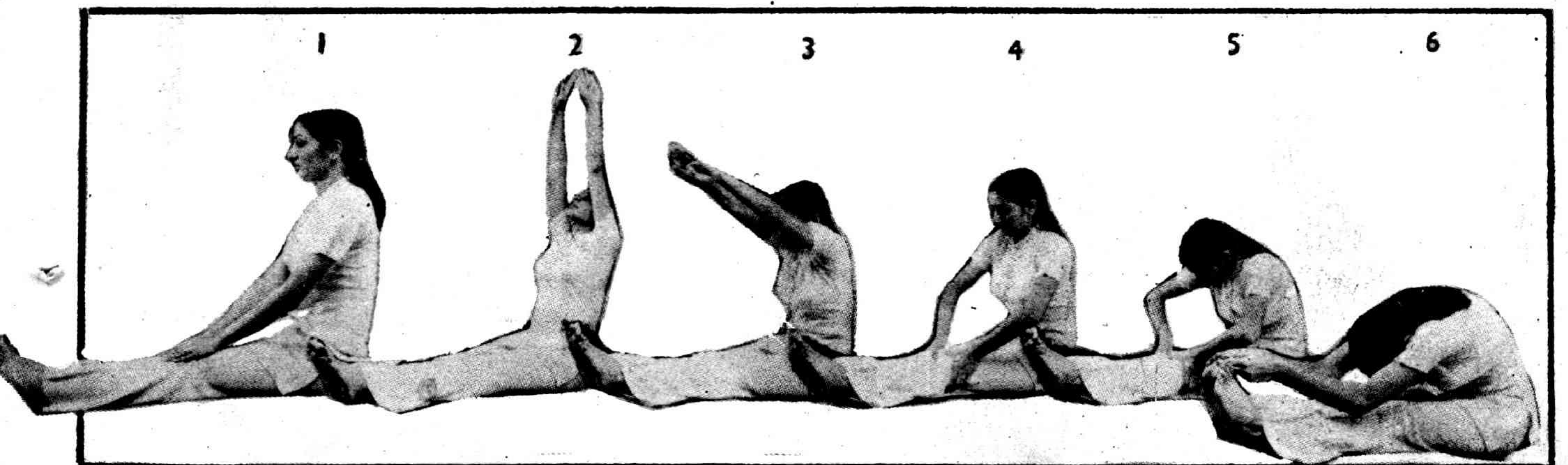
మొదట హలాసనం వేసే విధానం ఎలా ఉంటుందో చూద్దాము. విపరీతకఠిణ చేసిన తర్వాత కాళ్ళను తల వైపుగా తీసుకు వెళ్ళాలి. అలా వాటిని తీసుకువెళ్ళి, అవి తలకు అవతల నేలను తాకేలా వంచాలి. అలా ఇక్కడ చిత్రాలలో సూచించిన తీరులో ఈ ఆసనం వెయ్యవచ్చు. మొదట కాళ్ళతో నేలను తాకడం కష్టంగా ఉండ వచ్చు. కనుక వీలైనంతగా కాళ్ళను ముఖం మీది నుంచి వెనక్కు వంచే ప్రయత్నం చెయ్యాలి. ఈ ఆసనాన్ని మొదట అర నిమిషంపాటు వెయ్యడం అలవాటు చేసుకుని క్రమంగా 2 నిమి షాలపాటు వేసే స్థాయికి చేరుకోవచ్చు.

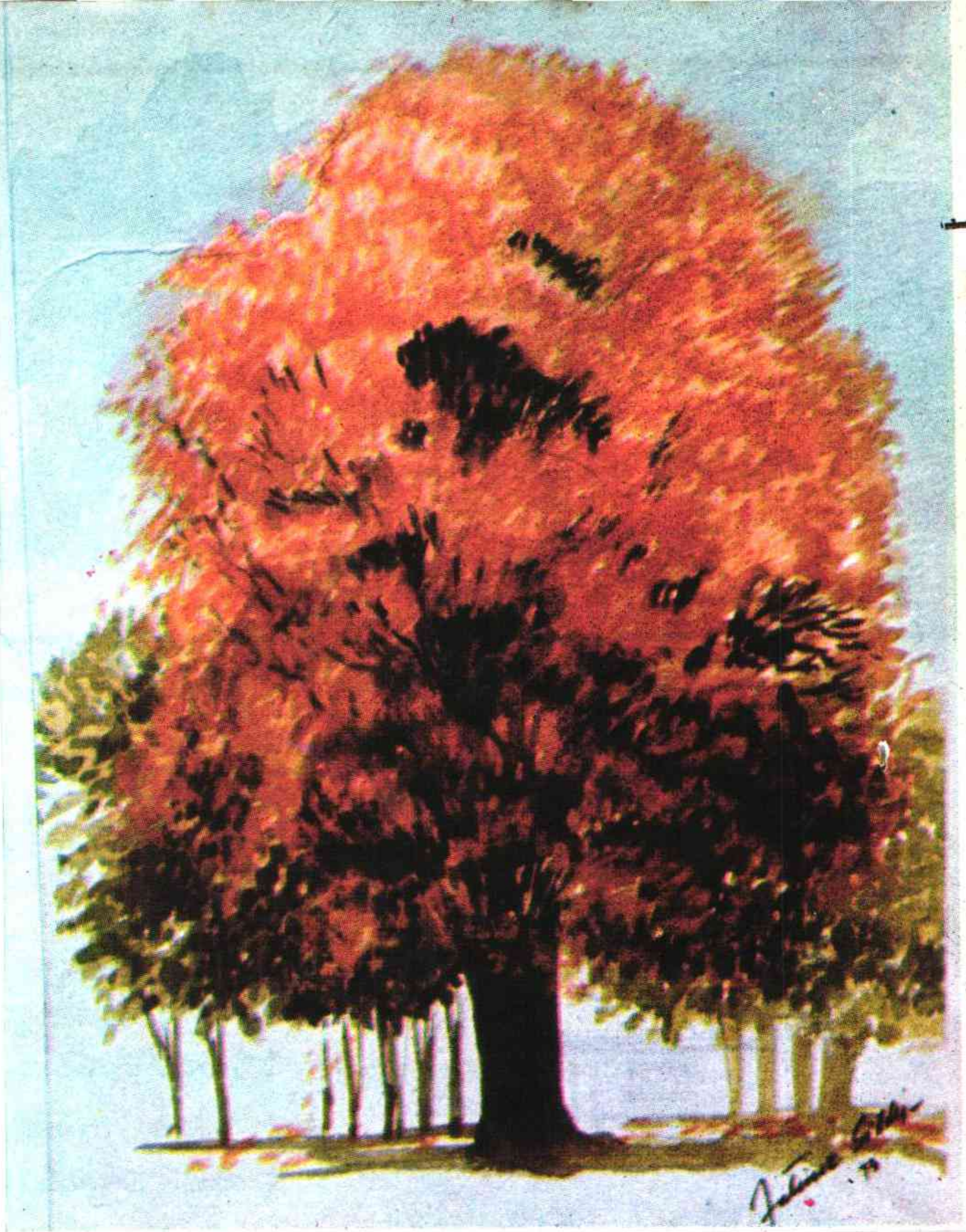
భుజంగాసనం వేసే విధానం గురించి తెలుసు కుందామా?

మొదట నేల మీద బోర్లగిల పడుకోవాలి. అలా విశ్రాంతిగా పడుకుని, నుదురు నేలకు తాకేలా చూసుకోవాలి. తర్వాత భుజంగాసనం చిత్రం-2లో చూపినట్లు గడ్డాన్ని నేలకు అన్ని. మోచేతులను వంచాలి. మోచేతులు పక్కలకు అంటి పెట్టుకుని ఉండాలి. అలా ఉంచుకుని మెల్లగా తల ఎత్తి మెడను వీలైనంత వెనక్కు వంచాలి. అలాగే గుండె నుంచి నడుము దాకా ఉన్న భాగాలను మీదికెత్తాలి. ఇలా చేస్తే భుజంగాసనం పూర్తవుతుంది. ఈ ఆసనం చేస్తూ న్నప్పుడు చేతులకు శ్రమ కలగకుండా చూసు కోవడం మంచిది. ఈ ఆసనాన్ని మూడుసార్ల దాకా వెయ్యవచ్చు. ఒకసారి ఈ ఆసనం వేస్తూ న్నప్పుడు దాదాపు 10 సెకండ్లపాటు తలను మీది కెత్తి పట్టుకోవడం అలవాటు చేసుకోవాలి.

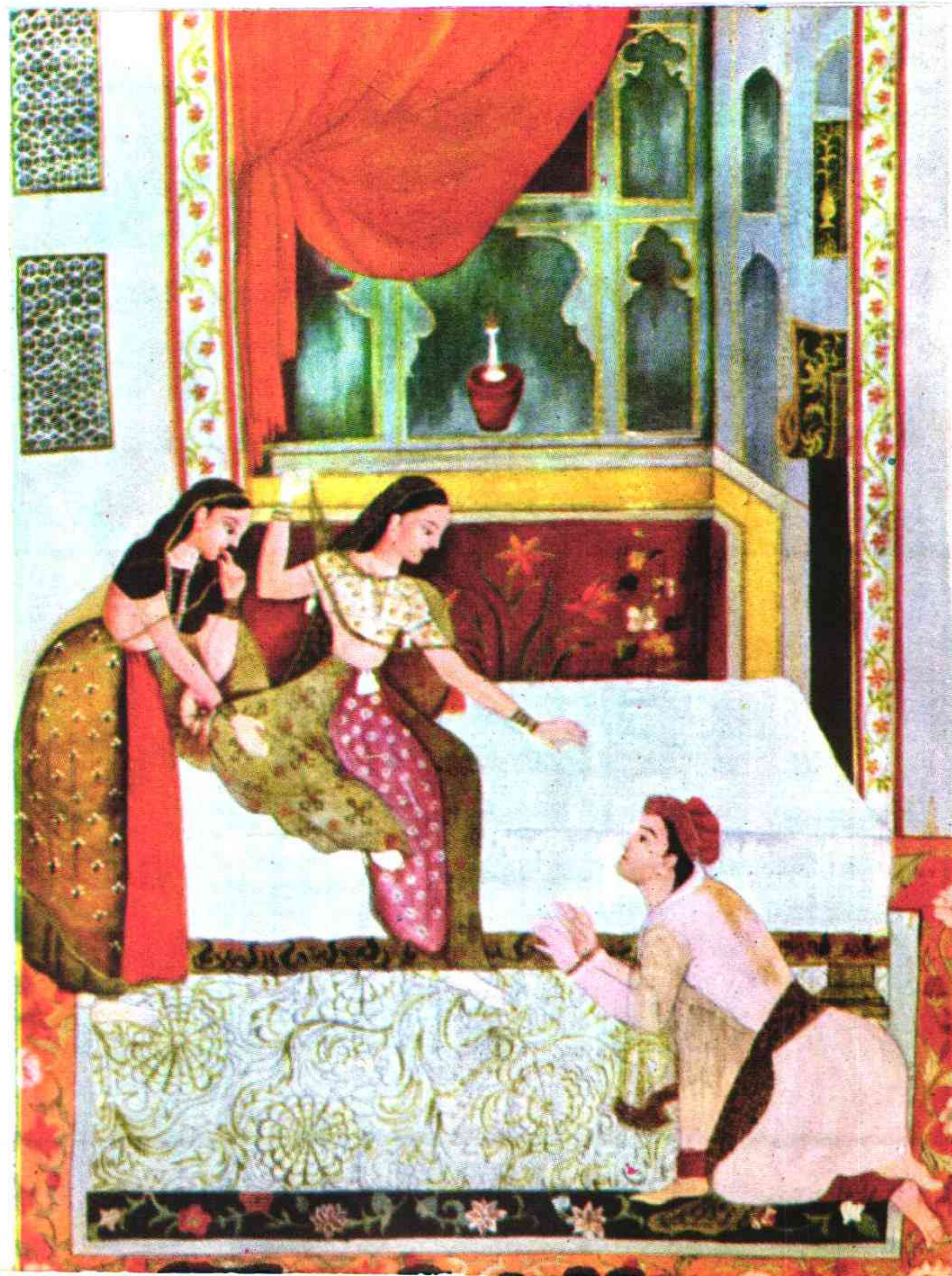
[44వ పేజీ చూడండి]

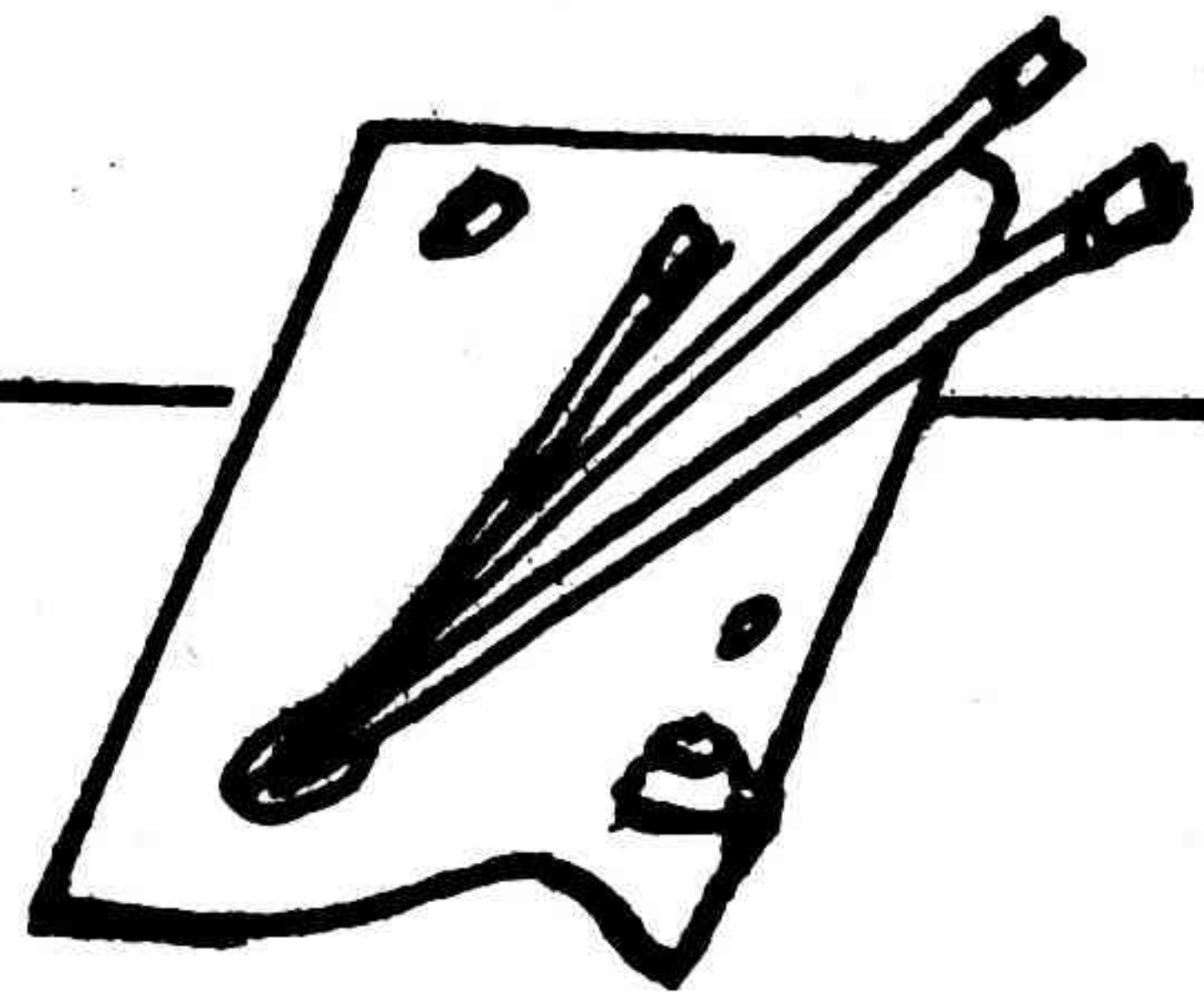
వళ్ళిమోతానాసనం

పతిమా నిర్మితి

"వ్యవహారాలు

'డిజైనింగ్'ను వృత్తిగానూ వ్యక్తిత్వంగానూ వ్యవహరించవచ్చు"....

— ఫతీమా సిద్దీకే

కొందరు వనితలకు కేవలం చదువులోనే కాక లలిత కళల్లో కూడా ప్రత్యేకమైన ఆసక్తి. అభిరుచి. ఉత్సాహం అన్నవి - వుంటాయి. అవకాశం వచ్చినప్పుడు తమ ఉత్సాహాన్ని వెల్లడి చేసుకుని, ఆ రంగంలో కృషి చేయడానికి లభించిన సందర్భాలను చక్కగా వినియోగించుకుంటారు. ఆ విధంగా పేరు ప్రతిష్ఠలు సంపాదించుకుంటారు. అలా రాణించడానికి కొంత చొరవ, పట్టుదల కూడా వుండాలి.

ఐతే సాధారణంగా చాలామంది వనితలు చదువు, ఉద్యోగం మొదలైన విషయాల్లో యాంత్రిక జీవితానికే అలవాటుపడిపోతుంటారు. తమకంటూ ఒక ప్రత్యేక వ్యక్తిత్వం ఉందాలని, జీవితంలో తమ ఆశయాలలో కనీసం ఒకదైనా సాధించాలని అనుకోరు. ఒకవేళ అనుకున్నా, ఆ ఆలోచనలను తమలోనే దాచుకుంటారు. వాటిని పెద్దవారికి తెలియజేయాలనీ, తమ ఆశయాలు నెరవేరడానికి గట్టిగా ప్రయత్నాలు చేయాలని అనుకోరు. ఆధారణలో కృషిచేయరు.

అలా ఏ అభిరుచి లేని వనితల కోవకు చెందని వనిత కుమారి ఫతీమా సిద్దీకే. ఫతీమా హైద్రాబాద్లో పుట్టిరది. ఆ తర్వాత ఆమె కుటుంబం కాశ్మీరుకు తరలిపోవడంతో శ్రీనగర్లో చదువుకుంది. చిన్నప్పటినుంచీ చిత్రలేఖనం మీద ఆసక్తి వుండడంతో-చదువుతోపాటు ఆ కళపై ప్రత్యేక శ్రద్ధ చూపి-కృషి చేసింది. చిత్రలేఖనానికి సంబంధించిన పోటీలలో పాల్గొని-విజయములు, పెద్దల ప్రశంసలూ సంపాదించింది.

అలా ఒక ప్రక్క చదువు కొనసాగిస్తూనే-శ్రీనగర్లో 'ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మ్యూజిక్ అండ్ థైన్ ఆర్ట్స్'లో-చేరి కళాకారిణిగా తన కృషికి మెరుగులు దిద్దుకుంది.

'72లో ఎ. యు. సి. ప్రథమ శ్రేణిలో ఉత్తీర్ణురాలయింది ఫతీమా. అప్పటికి ఆమె కుటుంబ సభ్యులు ఢిల్లీకి మకాం మార్చవలసి రావడంతో-ఆ తర్వాత - తన అభిరుచికి అనుగుణంగా వుంటూ-జీవనోపాధికి బాగా దోహదం చేసే వృత్తిని ఎన్నుకోవాలని ఆలోచించింది. 'ఢిల్లీ పాలిటెక్నిక్ ఫర్ విమన్'లో చేరి 'టెక్స్టైల్ డిజైనింగ్ కోర్సు'ను మూడు సంవత్సరాలపాటు అభ్యసించింది. నిర్మాణాత్మకంగా ఏదైనా చేయాలని అనుకునే మనసు ఎప్పుడూ ఏదో అన్వేషిస్తూనే వుంటుంది. ఫతీమా ఉత్సాహం, కార్యదక్షత-ఆమెను అక్కడి స్టూడెంట్స్ యూనియన్కు ప్రెసిడెంటుగా చేశాయి. ఆమె అందం, అందాల పోటీలో - 'మిస్ పాలిటెక్నిక్'గా చేసింది. 'టెక్స్టైల్ డిజైనింగ్ కోర్సు'లో ఫతీమా ప్రథమ శ్రేణిలో ఉత్తీర్ణురాలైంది. అలా చదువుతో పాటు-ఇతర నిర్మాణాత్మక కార్యక్రమాల పట్ల కూడా శ్రద్ధ చూపవచ్చని నిరూపించింది.

గత సంవత్సరంలోనే తాను రచించిన చిత్రాలు, వస్త్రాలకు సంబంధించిన డిజైన్లను శ్రీనగర్లో 'ఎక్స్ డిజిన్'గా ఏర్పాటుచేసి ప్రముఖుల ప్రశంసలను అందుకొన్నది. ఇటీవల బొంబాయిలోని 'అక్బర్ ఆర్ట్ గేలరీ'లో జరిగిన ఫతీమా

చిత్రాలు, చీరల అద్దకపు డిజైన్ల ప్రదర్శన కూడా అందరినీ ఆకర్షించింది.

దుస్తులకు సంబంధించిన డిజైన్లలోను, కొత్త పాషన్లు రూపొందించడంలోను - ఫతీమా ఇంకా కృషిచేస్తూనే ఉన్నది. ఈ విషయంగా విదేశాలు కూడా పర్యటించాలని ఆమె ఆశయం.

ఫతీమాకు 'నితార్' వాడ్యంలో మంచి ప్రవేశం వుంది.

"చిత్రలేఖనం తర్వాత నాకు బాగా ఇష్టమైన వ్యాపకం వంట చేయడం; హైద్రాబాదు, కాశ్మీరు వంటకాలు నేను బాగా చేస్తానని నా నమ్మకం.

వనితలకు అందం, అలంకరణ పట్ల సహజంగానే ఆసక్తి వుంటుంది. అంచేత ఏ మాత్రం ఉత్సాహం, కొత్త విషయాలు తెలుసుకోవాలన్న ఆసక్తివున్నా, ఈ రంగంలో అడవాళ్ళు బాగా కృషి చేయవచ్చు. రానురాను 'పాషన్ డిజైనింగ్'లో కొత్త కొత్త మార్పులు వస్తూనేవుంటాయి. కాబట్టి వనితలు 'డిజైనింగ్'ను వృత్తిగానూ స్వీకరించవచ్చు. లేదా తాము తెలుసుకున్న డిజైన్లతో దుస్తులను తామే రూపొందించుకోవచ్చు. ఎటోచ్చి అందం పట్ల, అలంకరణ పట్ల అభిరుచి వుండాలి. ఉత్సాహంతో కృషి చేయాలి-అంతే!" అంటుంది ఫతీమా.

ఇరవైరెండేళ్ళ వయసులో - భవిష్యత్తుకు చక్కని పునాదులు వేసుకోగలగడం - ఫతీమా సిద్దీకే వంటి వనితలకు కష్టమైన పనేమీ కాదని - ఆమె నేర్చుకున్న పాఠాలే చెబుతున్నాయి! □

మరణానన్తమైన ఆ స్థితిలో, నడివయసు దాటిన ఏదవ కూడా కొట్టవచ్చినట్టు కనిపిస్తున్న ఆ అమిత సౌందర్యరాశిని కన్నార్పకుండా చూస్తూ నిలబడిపోయింది మీర.

“మీరా: నువ్వే. నువ్వే నన్ను కనికరించి వచ్చావా తల్లీ: నన్నిలా క్షమిస్తావని అనుకో లేదు!” కన్నీరు దారా వాహికంగా ప్రవహించ సాగింది కల్పకం చెంపలపై. మీర కర్తవ్య మూఢయై నిలబడింది. తల్లీ: తనకు జన్మనిచ్చిన తల్లీ: తనను వదిలిపోయిన తల్లీ: అయినా తన కోసం ప్రాకులాడుతున్న తల్లీ: ఎన్నో జ్ఞాపకాలు ఎంతో ద్వేషం, నూతనంగా పుట్టుకు వచ్చిన మమత మరెంతో - ఇలా అన్నిచాలా మిళియింపుతో మనసున హాలాహలం కెరటాలు వేస్తూన్నది.

“ఇలారామ్మా, ఒక్కసారి నిన్ను దగ్గరకు తీసుకోనీ!” అతిప్రయాసతో పక్క మీద రేచి కూర్చున్నది కల్పకం.

ఆమె సరిగా కూర్చోవటానికి దిక్కు, పక్కా సర్ది, పట్టుకుని కూర్చోబెట్టింది మీర; తామా మంచం మీదనే ఒక పక్కగా కూర్చున్నది.

“అక్కడ కాదు. ఇలా నాదగ్గరగా రా తల్లీ.” చేతులు చాచింది కల్పకం: “వాళ్ళు నా చేతులలో నుండి నిన్ను లాక్కున్న నాటినుండి ఈనాటి వరకూ నీ స్పర్శకోసం ఎలా అంగలార్చుతున్నానో భగవంతునికి తెలుసు. రా తల్లీ - ఒక్కసారి ఈ దాహం తీర్చు.” ఆమె నేత్రాల నుండి కన్నీరు కాలవై ప్రవహించసాగింది.

చలించిపోయిన మీర సజల నేత్రాలతో తల్లిని తేరిపార జూచింది. మరుక్షణంలో ఆ చేతులలో యిమిడిపోయింది.

“ఎవరు? ఎవరు లాక్కున్నారమ్మా నన్ను నీనుండి?”

“అమ్మ!” గాఢంగా మీరను ఎదకు హత్తు కుంటూ మెల్లగా ఉత్పరించసాగింది కల్పకం. “అమ్మ అనే తీయని పిలుపును ఎన్నాళ్ళకు వినగలిగాను! మరోసారి పిలువమ్మా! మన కృపితో మరణిస్తాను.”

“అమ్మా!” దుఃఖం పెల్లుబికింది మీరలో. ‘అపురూపమైన అమ్మ స్మర్య యిప్పుడా తనకు లభించింది!’

అయిదు నిమిషాలు ఆలా మౌనంగా దుఃఖంలో

దొర్లిపోయాయి.

“ఏదవవద్దమ్మా, ఎవరు నన్ను తీసుకున్నారు నీ నుండి? నా మీద యితప్రేమ పున్నదానవు నన్నెలా వదిలావ?” తల్లి చెంపలపై జాలు వారుతున్న అశ్రువుల నొత్తుతూ అడిగింది మీర.

“వద్దు మీరా, ఆ పాపిష్టి కథ నువ్వెందుకు వినాలి? వదిలేయ్ ఆ సంగతి!” మీర కనుల నొత్తుతూ ఆ చెక్కిళ్ళు సవరిస్తూ అన్నది

36

37

38

వరహరి పూజోలేని సమయంలో రజసి, బాస్కర్తోనూ వచ్చి తాము పెళ్ళి చేసుకో బోతున్నట్లుగా మీరాతో చెప్పింది. ఇద్దరూ మీరాను బెదిరించడం ప్రారంభించారు. కాత్యాయని తన భర్త ఎలా వతనమైపోయిందో వివరించే సరికి మీరాలో కలవరం ప్రారంభమైంది. కాత్యాయని చరిత్ర - ఆమెలో కొత్త ఆలోచనలను రేకెత్తించింది. అనుకోకుండా తన తల్లి దగ్గర నుంచి పిలుపు రావడంతో వెళ్ళాలా వద్దా అన్న ఆలోచనలో పడింది మీరా.

కల్పకం. “వద్దమ్మా, నీ కంట తడి వద్దు. ఎలా వున్నావు? నరహరి ప్రేమగా చూచుకుంటాడా నిన్ను.”

“అ..”

“అందరు అమ్మల్లాగా వచ్చి నీ అందమైన కాపురాన్ని చూచి సంతోషించగల యోగ్యతా, నీ సంసారాన్ని తీర్చి దిద్దవలసిన బాధ్యతా నాకు లేకుండా చేశాడమ్మా భగవంతుడు....”

“.....”

“అత్తా అడవిద్దలు రాక్షసులు, ఎలా వేగు తున్నావో అని రాత్రింబవళ్ళూ ఏడుస్తూండేదాన్ని. నరహరి మంచి పని చేశాడు. వేరే కాపురం సుఖంగానే వున్నదా?”

“అ.. మేము చాలా సుఖంగానే వున్నాము.”

“మీ నాన్నగారు ఎక్కడున్నారో తెలుసా? ఎప్పుడైనా ఉత్తరాలు వస్తాయా?”

“తెలియదు, ఉత్తరాలు బానియ్యగారి కొస్తాయి. నాకేమీ వ్రాయరు.” మీర కంతస్వరం కఠినంగా పలికింది.

“ఇంతకూ నా విషయాలన్నీ నీకింత వివరంగా ఎలా తెలుసమ్మా?”

“ఎందుకు తెలియదు మీరా? ఎప్పటి కప్పుడు నీ వెక్కడున్నా నీ సంగతులు తెలుసు కుంటూనే వున్నాను. నిన్ను కన్నతల్లినమ్మా! పరాయదాన్నా?”

“మరైతే....మనకి ఎడబాటు ఎలా కలిగింది? మీరు చెప్పనిదే నాకెలా తెలుస్తుంది?”

“విని నీ మనస్సు పాడుకావటం మినహా ఏం చేయగలవమ్మా? నా గోల వదిలేయి! నీ సంసారం సంగతులు చెప్పి నా చెవులలో అమృతం పోయి....అన్నట్టు నరహరి ఊరినుండి ఎప్పుడు వస్తాడు?”

ప్రశ్నోత్తరం

“నాలుగైదు రోజుల్లో వచ్చేస్తారు. వెంట రమ్మన్నారు కానీ నేనే వెళ్ళలేదు.”

“అంత ప్రేమగా వుంటాడన్నమాట నీ వంటే....” తృప్తిగా ఒక్కసారి కనులు మూసు కున్నది కల్పకం: “కలకాలం మీరలాగే అనం దంగా వుండాలి. ఈ ఒక్క కోరికనైనా దైవం తీర్చాలి.”

మీర శిరసును నిమిరుతూ ఆశీర్వాదం పలుకు తూన్న కల్పకం అంతలోనే ఏదో గుర్తు వచ్చి నట్లుగా “అన్నట్లు....మీరా! నా విషయం అతడికి తెలుసా?” అని అడిగింది.

మీర వంచిన శిరస్సు ఎత్తలేదు: జవాబియ్య లేదు.

“మీ అత్తవారింట్లో నా విషయం తెలియదనీ, సంగతి దాచిపెట్టి ఈ వివాహం జరిపారని విన్నాను. నిజమేనా?”

“ఔను.”

“నరహరికి కూడా తెలియదా?”

“తెలియదు.”

“ఇది మాత్రం మంచి పని చేయలేదు మీ బానియ్యగారు. నరహరికి నిజం చెప్పవలసింది, ఎప్పుడైనా తెలుస్తే అతడి తీరు ఎలా వుంటుందో?”

“ఆ సందేహం వున్న నీవు నన్నెందుకు ఇక్కడకు రప్పించావో?”

అసలే దీనంగా వున్న కల్పకం ముఖం మరింత దీనంగా మారిపోయింది.

“ఇంకా మాతృత్వమేమిటో తెలియని నీకు నా బాధ ఎలా అర్థమౌతుంది తల్లీ! ప్రపంచంతో పాటు నువ్వు కూడా ఈ నిరపరాధి యైన తల్లిని అసహ్యించుకోకమ్మా!”

మీర తలెత్తి తల్లి వదనం లోనికి సూటిగా చూచింది. “నిరపరాధినియైన తల్లిపై యింత నింద ఎలా రుద్దబడినదో ఈ విద్ధ విని తీరాలి! వినగల అర్హతా, మీ బాధను పంచుకొనే యోగ్యతా నాకున్నవనుకుంటే అన్నీ వివరంగా చెప్పాలి.”

బిరువైన నిట్టూర్పుతో కల్పకం అందుకున్నది: “తప్పదు కదూ? సరే విను, కనీసం నా కన్న విద్ధయినా నన్ను గురించిన నిజం తెలుసు కున్నదన్న తృప్తి మిగులుతుంది....”

40

“హల్లో నర్తరీ!”

వంకరలూ, వయ్యారాలూ పోతున్న ఆ స్వరం ఎవరిదో చూడకుండానే నరహరి గుర్తు పట్టాడు.

“హల్లో కస్తూరీ, కులాసానా?”

“అహా, మా కులాసాలకేమొచ్చే గానీ.... మీ విశేషాలు కాస్త వినించుదూ!” అంటూ కస్తూరి అతడి ఎదురుగా కుర్చీలో విరగబాటుగా కూర్చున్నది తమాషాగా కాళ్ళాడిస్తూ.

చూస్తూన్న కాగితాలను విధిగా ప్రక్కకు నెట్టాడు నరహరి: “మాకేం విశేషాలుంటాయి? ఈ మధ్య ఊళ్ళో లేను. ఇదే రావటం, ఇంకా యింటికి కూడా వెళ్ళలేదు. వస్తూనే అసీసుకు అతుక్కుపోయాను.”

“ఊళ్ళో లేవని నాకూ తెలుసు, మరి.... మీ పతివ్రత ఒంటరిగా వుండగల్గుతున్నదా?” కస్తూరి స్వరంలో హేళన ధ్వనించింది.

“సారీ, కస్తూరీ!” నరహరి స్వరంలో గాంభీర్యం నిండుకొన్నది. “మీర విషయంలో

ఆరెకప్రోడి
(కాడూరి)
కౌసల్యదేవి

ఇందుకనే 'మిమ్మల్ని చూసిపోవటానికి
వస్తున్నాం' అంటూ ముందుగా వీళ్ళకి
ఉత్తరం రాయవద్దని నేను
మొత్తుకున్నది!

కల్లూర

నువ్వీ విదంగా మాట్లాడటం నాకిష్టం లేదు. చాలా
సార్లు చెప్పబోయాను. కానీ నువ్వే నీ రోజు
మార్చుకుంటావనుకున్నాను."

కస్తూరి పెంకెగా చూచింది. "ఓను,
నీ అర్థాంగిని గురించి ఎవ్వరూ ఏమీ అనకూడదు.
నువ్వు మాత్రం అందర్నీ యిష్టం వచ్చినట్లు
విమర్శించవచ్చు."

నరహరి కనుబొమలు ముడిపడ్డాయి ఆ అభి
యోగం వింటూ.

"ఏం అలా చూస్తావ్?" అంగుమన్నది
కస్తూరి కంఠం. "రజని చిత్రాలలో నటించుతా
నంటే నువ్వేమన్నావ్?" తీక్షణంగా వున్నాయి
ఆమె చూపులు.

నరహరి గాంభీర్యం చెదరలేదు. "సారీ
కస్తూరి. అది మా కుటుంబ విషయం. వ్యక్తిగత
విషయం. నువ్వు కల్పించుకోకు."

"హూ..!" నిరసన ధ్వనించింది కస్తూరి
గాంతులో. "నీ వ్యక్తిగత విషయం నా కనవసరం
కదా? నా వ్యక్తిగత విషయాల గురించి మరి
నువ్వెందుకు నోరు పారేసుకున్నావ్? ఎవరి
గురించైనా ఏమైనా మాట్లాడగల హక్కు నీకున్న
దనుకుంటున్నావా?"

గతుక్కుమన్నాడు నరహరి. అయినా ఆ తీవ్ర
పరిస్థితిని మార్చవలెననే సదుద్దేశంతో సవ్యేస్తూ
అన్నాడు: "చూడగా ఈ రోజు నాతో పోట్లాడ
టానికే వచ్చావనుకుంటాను. ఏమిటి సంగతి?"

"మాట మార్చకు నరహరి. నేను అందాల

పోటీలో ప్రథమురాలిగా వచ్చిన విషయం గురించి
నువ్వన్న మాటలన్నీ రజని నాకు చెప్పింది!"

'సొంత చెల్లెలైన రజని ఎంత పని చేసింది.'
రోలోన క్రుద్ధుడైన నరహరి అనాక్కుగా చూడ
సాగాడు.

మరలా అంగుమన్నది కస్తూరి కంఠం:
"రజని నీకు చెల్లెలైతే నాకు స్నేహితురాలు;
అయినా, నువ్వదగదల్చుకున్నవీ అనదలచుకున్నవీ
నా ముఖం మీదనే అనవచ్చునే? ఇతరులవద్ద
ఎందుకు?"

"ప్లీజ్ స్టాప్ దిన్ కస్తూరి!" అసహనంగా
అన్నాడు నరహరి: "నీ వ్యక్తిగత విషయాలు
నాకెందుకు? రజనితో నేను...."

"యూ స్టాపిట్ నరహరి!" తీవ్ర స్వరంతో
అన్నది కస్తూరి. కుర్చీనుండి లేచి నిలబడుతూ.
"నువ్వన్నవన్నీ నిజమే! అవి నా దృష్టిలో
అప్రతిష్ట అయిన పనులుకావు; అందమైన
భార్యను యింట్లో దాచుకొని బయటి వాళ్ళను
మాత్రం తైలక్కలాడించి డబ్బు చేసుకునే నీకు
ఇవి అర్థం కావులే. నే చెప్తా విను. ఈ రోజుల్లో
పేరు-పేరు కావాలి! కీర్తి కావాలి ఎవరికైనా.
అందుకు నూటికి తొంభై అయిదుమంది దేనికైనా
సిద్ధమే! చెప్పు—ఎక్కడికి రమ్మంటావ్ నీతో?"
చేయి నరహరి ముఖానికి దగ్గరగా వుంచి చిటికె
వేస్తూ ముందుకు వంగి అతడి కనులలోనికి
లాలసగా చూస్తూ అతి నెమ్మదిగా అన్నది:

"ఎన్ని రోజులైనా నీతో గడుపుతాను నన్ను
నీ ఏర్పాట్లో హిరోయిన్ చేశావంటే, చిత్రానికయ్యే
అర్హతా మా నాన్న చేత ఊరికే యిప్పిస్తాను!"

"కస్తూరి!..." అదలించినట్లే అన్నాడు
నరహరి.

"హూ..!" నిర్లక్ష్యంగా నవ్వుతూ నిర్లక్ష్యగా
అతడి ముందున్న మేజా బల్లపై కూర్చుని
తానూ తీవ్రంగానే అన్నది: "నరహరి! నేను
చెడిపోయిన దాన్ని. నిజమే! మహా పతివ్రత
తర్తననుకొని విర్రవీగుతూ అందరి గురించి
నీ చిత్రమొచ్చినట్లు నెలవిస్తున్నావ్ - నిల్లి కళ్ళు
మూసుకుని పాలు త్రాగినట్లుగా. వెళ్ళి అడుగు
నీ అర్థాంగి నువ్వు ఊళ్ళోలేని ఈ సదవకాళాన్ని
ఎలా సద్వినియోగం చేసుకున్నదో! బై!"
బల్ల దిగి వెళ్ళబోతూ మరలా ఒక్కక్షణం ఆగి
అన్నది: "అన్నట్లు వెళ్ళే ముందు ఫోన్ చేసి
మరీ వెళ్ళు. సాపం. స్వాగత సత్కారాలివ్వటానికి
యింటి దగ్గర వున్నదో లేదో?" భుజాలు
ఎగరేస్తూ చేతులు త్రిప్పింది కస్తూరి.

"కస్తూరి!" గర్జించినట్లే అన్నాడు నరహరి:
"స్నేహం స్నేహమే. అంతే. ఆ చనువును
హద్దులు దాటించకు. మీర విషయంలో అభిమానం
వేయడానికి సిగ్గులేదా నీకు?"

నిర్లక్ష్యంగా చూస్తూ హేళనగా నవ్వింది కస్తూరి.
"అహహ! ఎంత ప్రేమ! మరెంత నమ్మకం?"
అంతలో నిటారుగా నిలబడుతూ తీవ్రంగా
చూచింది. "నరహరి, ఈ నీ నమ్మకం వమ్ము
కాగల రోజులు వచ్చాయి. నీ పతివ్రతా శిరోమణి
రోజూ కల్పకం సర్పింగ్ హోమ్ కు రెండు
పూటలా ఎందుకు వెళ్తున్నదో అడుగు. అప్పుడు
అలోచించుకో నీకు నన్ను వేరెత్తి చూపగల
అర్హత వున్నదో లేదో! మీర నాకంటే అదికు
రాలుకాదు; సరి సమానురాలు; కొద్దిగా డిగ్రీ
తేడా. అంతే! గుడ్ బై."

అల్లకల్లోలమైన మనసునూ, అవేళ దళనూ
సంబాళించుకోటానికి కొన్ని నిమిషాలు పట్టింది
నరహరికి.

అకస్మికంగా వెళ్ళి మీరను ఆశ్చర్య సంతో
షాలలో ముంచెత్తవలెననే ఉద్దేశంతో యింత
వరకూ ఫోన్ కూడ చేయలేదు.

ఇప్పుడు ఆ అభిప్రాయం మారింది.

రిసివర్ చేతికి తీసుకున్నాడు అలోచిస్తూ:

చాలనేపు మోగిన తర్వాత మల్లి కంఠం పలికింది.

“అల్లోవ్! బాబుగారా! అమ్మగారు ఇంటి దగ్గరలేరు బాబు.”

“ఎక్కడున్నారు?”

“అస్పత్రి తెచ్చినారు.....”

మల్లి ఇంకేమో చెప్పబోయింది కానీ నరహరి వినలేదు. అతడు రిసీవర్ యథాస్థానంలో వుంచిన శబ్దానికి ఆ పరిసరాలన్నీ మార్మోగాయి.

అమమేహంపై పరుగిడుతున్నది కారు. అంతకంటే వేగంగా పరుగులిడుతున్నాయి అతడి మెదడులో ఆలోచనలు. ‘ఏమిటి కస్తూరి ఆరోపణ? మీరకు అనారోగ్యంగా వుంది అస్పత్రికి వెళ్ళివుండవచ్చు కదా? అందులో విశేషం ఏముంటుంది? కస్తూరి అంత ఘంటా పథంగా చెప్తున్న సంగతి ఏమై వుండవచ్చు?’

కారు ఆగగానే పరుగెత్తి ఎదురు వచ్చిన నౌకర్లను అడిగాడు: “వచ్చారా అమ్మగారు?”

“లేదయ్యగారూ!”

“ఏమిటి అనారోగ్యం?”

వాళ్ళు ముఖముభాలు చూచుకున్నారు.

“తెలియదయ్యా, పైకి బాగానే వున్నా మరీ!” గొణిగింది మల్లి బెదురు బెదురుగా

అంతలో వచ్చి ఆగిన కారునుండి దిగింది.

సంతోషం వ్యక్తీకరించటానికి బదులు స్త్రీ కనులు రెపరెపలాడాయి భయంతో, తన నఖశిల పర్యంతం పరీక్షిస్తూన్న భర్త చూపుకు చూపులు కలుపలేక తల వాల్చుకున్నది.

“మీరు మీరు వచ్చేకారా?” ఆ స్త్రీ రింపులో ఆనందం వినరాలేదు నరహరికి.

“ఊ..” అంటూ రోనికి నడిచాడు అతడు అతణ్ణి అనుసరించింది మీర.

“ఎక్కడికి వెళ్ళావ్?” సహజంగానే అడగా లవి ప్రయత్నించి, తనకే తెలియని కర్కశ శాపు చేసుకున్నది నరహరి కంఠంలో.

ఆ అడుగు తూన్న తీరుకు విస్మయరాలై చూచింది మీర.

“వినివించలేదా నే న దిగి నది?” అతడి స్వరం కొంచెం దిగ్గరగా ధ్వనించింది.

“అస్పత్రికి....డాక్టర్ వద్దకు.” వినిపి

య. బ్రష్ లా ఎప్పుడెప్పుడు ఎలా శుభ్రం ఖ్యాతి? — మొదలైన విషయాలు కూడా వారు.

ముఖ్యంగా తెలుసుకోవలసిన విషయం ఏంటే — జుట్టు రంగుగాని, ఆకారం గాని దుగ్గా వుండడం, వంకీలుగా వుండడం; జుట్టు దడం, బట్టతల కావడం, అకాలంలోనే తెల్ల కడం - ఇవన్నీ వంశానుగతంగా వచ్చేవి. మాన్య ఆరోగ్యం, భోజన విధానాలూ చూసు డం కంటే - పైన చెప్పిన వాటిని నివారించడానికి. ంపూలు, హెయిరాయిల్స్, హెయిర్ టాని క్కులు వంటివి వాడడం వల్ల ప్రయోజనం ఏమీ ండదు - అవన్నీ వంశపారంపర్యంగా వచ్చేవి

జుట్టుకు పలానారకమైన షాంపూ వాడాలన్నదేం లేదు. ఇంకో రకమైన జుట్టు కూడా వుంది. ఇది చాలా అందంగానే కనిపిస్తుంది. కాని, దానికి ఎలాంటి నూనె వాడినా, ఆ జుట్టు మాత్రం వంగ కుండా. నిక్కబొడుచుకున్నట్టుగా వుంటుంది. ఇలాంటి జుట్టుకు ‘ప్రాటీన్ షాంపూ’ వాడ వలసిన అవసరం వుంది. ఈ రకమైన జుట్టును చక్కగా వంచగలిగే స్వభావం ఈ షాంపూకి వుంటుంది.

దశాబ్దాలుగా సౌందర్య సాధనలు తయారు చేస్తున్న ‘పాండ్స్’ సంస్థ ఆ మధ్య నాలుగు రకాల షాంపూల్ని ప్రవేశపెట్టింది. రెమన్, బ్యూటీ, ఎగ్, టానిక్ - వాటి పేర్లు. ఇవన్నీ

కావడం వల్ల. అంచేత ‘ఏదో మందు వేస్తే బావుంటుంది - ఏదో నూనె వాడితే జుట్టు తెల్ల బడదు’ అనుకోడం పొరపాటు. దీనివల్ల డబ్బు దండగ కావడం తప్ప, ఇంకేమీ జరగదు.

జుట్టులో రకాలున్నాయి. మామూలుగా వుండేదీ, ముతగ్గా ఎండినట్టు వుండేదీ, కాస్త జిడ్డుగా వుండేదీ. ఎండినట్టుగా వుండే జుట్టు మొరటుగా వున్నట్టుంటుంది. ఇలాంటి జుట్టుకే సాధారణంగా చుండ్రు పడుతుంది. జిడ్డుగా వుండే జుట్టు సాధారణంగా దట్టంగా వుంటుంది. తెల్ల సంబంధమైన సహజ గుణాలు దీనికి వుంటాయి. ఈ రకం జుట్టుకి మట్టి, కుళ్లు ఎక్కువగా పట్టే అవకాశం వుంది.

మామూలు రకం జుట్టు, ఈ రెండు గుణా మధ్యస్థంగా వుంటుంది. తక్కిన రకాల

Edited & Published by B. Viswanatha Reddi for CHANDAMAMA CHILDREN'S TRUST FUND (Prop. of Chandamama Publications.) & Printed by B. V. REDDI at Prasad Process Ltd., Madras 600 026

కావాలి అనుకుంటే కావలసినంత వినోదం!

రేడియో సిలోన్

రేడియో కార్యక్రమాల్లో ఇంటిల్లిపాదికి ఆనందం కలిగించాలంటే - 'రేడియో సిలోన్' కు మించినది లేదు! ఇంగ్లీషు, హిందీ, తెలుగు, తమిళం, కన్నడ, మలయాళ భాషల కార్యక్రమాల్లో స్పష్టత, స్వచ్ఛత కావాలంటే 'రేడియో సిలోన్' వినవలసిందే! రేడియోలో అన్ని స్టేషన్లూ త్రిప్పి చూడండి - ఏ స్టేషన్ విస్పష్టంగా విన వస్తుందో అది. కచ్చితంగా 'రేడియో సిలోన్'.

ఇంగ్లీషు-ప్రతిదినం
0600 to 1000 hrs

15525 KHZ (19 మీ)
9720 KHZ (31 మీ)
6075 KHZ (49 మీ)
1800 to 2300 hrs
15425 KHZ (19 మీ)
9720 KHZ (31 మీ)
7190 KHZ (41 మీ)

హిందీ-సోమవారం నుండి శనివారం వరకు
0600 to 1000 hrs 11800 KHZ (25 మీ)
1200 to 1400 hrs 7190 KHZ (41 మీ)
1900 to 2300 hrs 11800 KHZ (25 మీ)
6075 KHZ (49 మీ)

హిందీ-ఆదివారాలు మాత్రం
0600 to 1400 hrs 11800 KHZ (25 మీ)
7190 KHZ (41 మీ)
1900 to 2300 hrs 11800 KHZ (25 మీ)
6075 KHZ (49 మీ)

తమిళం-ప్రతిదినం
1630 to 1900 hrs 11800 KHZ (25 మీ)
6075 KHZ (49 మీ)

మలయాళం-ప్రతిదినం
1530 to 1630 hrs 11800 KHZ (25 మీ)
7190 KHZ (41 మీ)
6075 KHZ (49 మీ)

తెలుగు-ప్రతిదినం
1430 to 1530 hrs 11800 KHZ (25 మీ)
7190 KHZ (41 మీ)

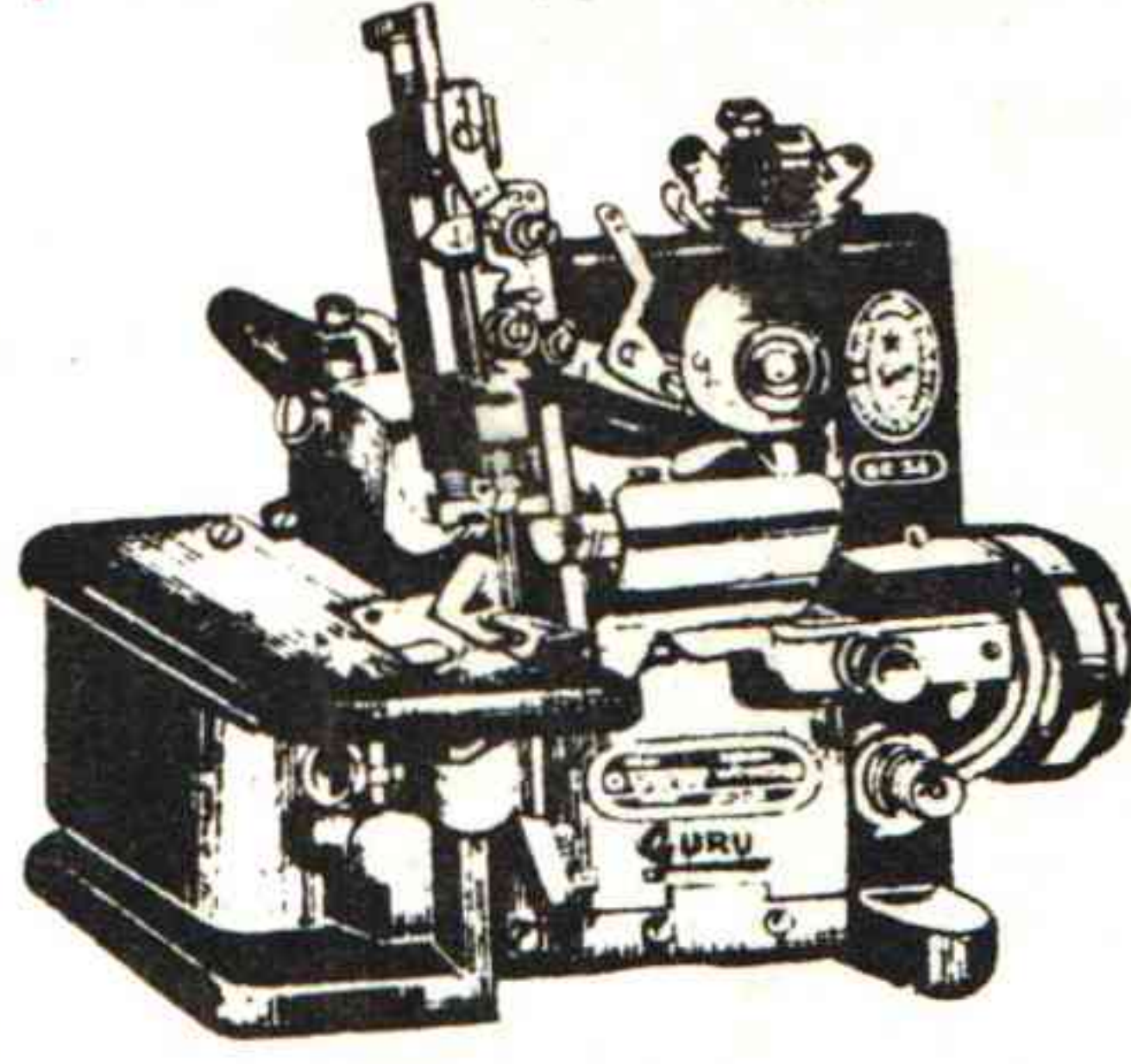
కన్నడం-ప్రతిదినం
1400 to 1430 hrs 11800 KHZ (25 మీ)
7190 KHZ (41 మీ)

విదేశాలలో వ్యాపారాభివృద్ధి కోరుకునే ప్రకటన
దారులు ఈ విలాసాన్ని సంప్రదించండి.

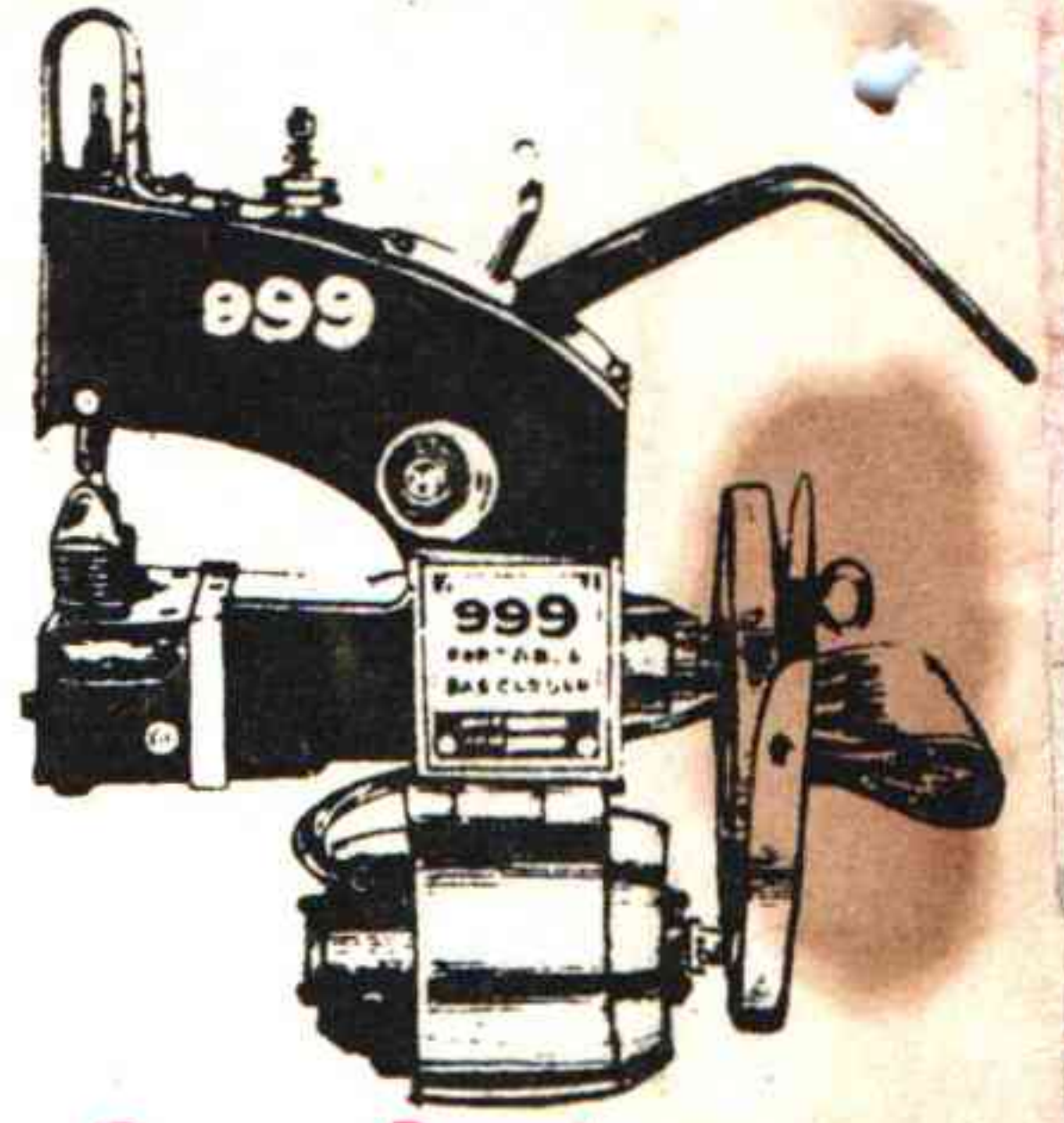
రేడియో అడ్వర్టైసింగ్ సర్వీసెస్
సివిల్ కోర్ట్
ఊండ్స్ రౌండ్ రోడ్
బొంబాయి 400039
టెలిఫోన్ : 213048/7
గ్రామ్యు : RADONDA

30, ఏప్రిల్ బ్రస్ట్ క్రాస్ స్ట్రీట్
మండవల్లిపాక్కం
మదరాసు 600028
టెలిఫోన్ : 73738
గ్రామ్యు : RADONDA

విజయ సాధనకు మోదదర్శి 999 అనే తొరక మంత్రమే!

ఓవర్లాక్ మిషన్లు

ఎరువుల మాటలు
కుట్టు మిషన్లు

ఇవేగాక
"గురు"
ఓవర్లాక్ మిషన్లు
శివా కుట్టుమిషన్లు
మోటార్లు

వివరాలకు:
ఫోన్ { 22698
27876
సంప్రదించండి

పంపిణీదారులు
జయగజలక్ష్మి మెషిన్లీస్

156, (పై మేడమొద) బ్రాడ్వే, మద్రాసు-600001.

* అన్నిచోట్లా డిలర్లు కావాలను *